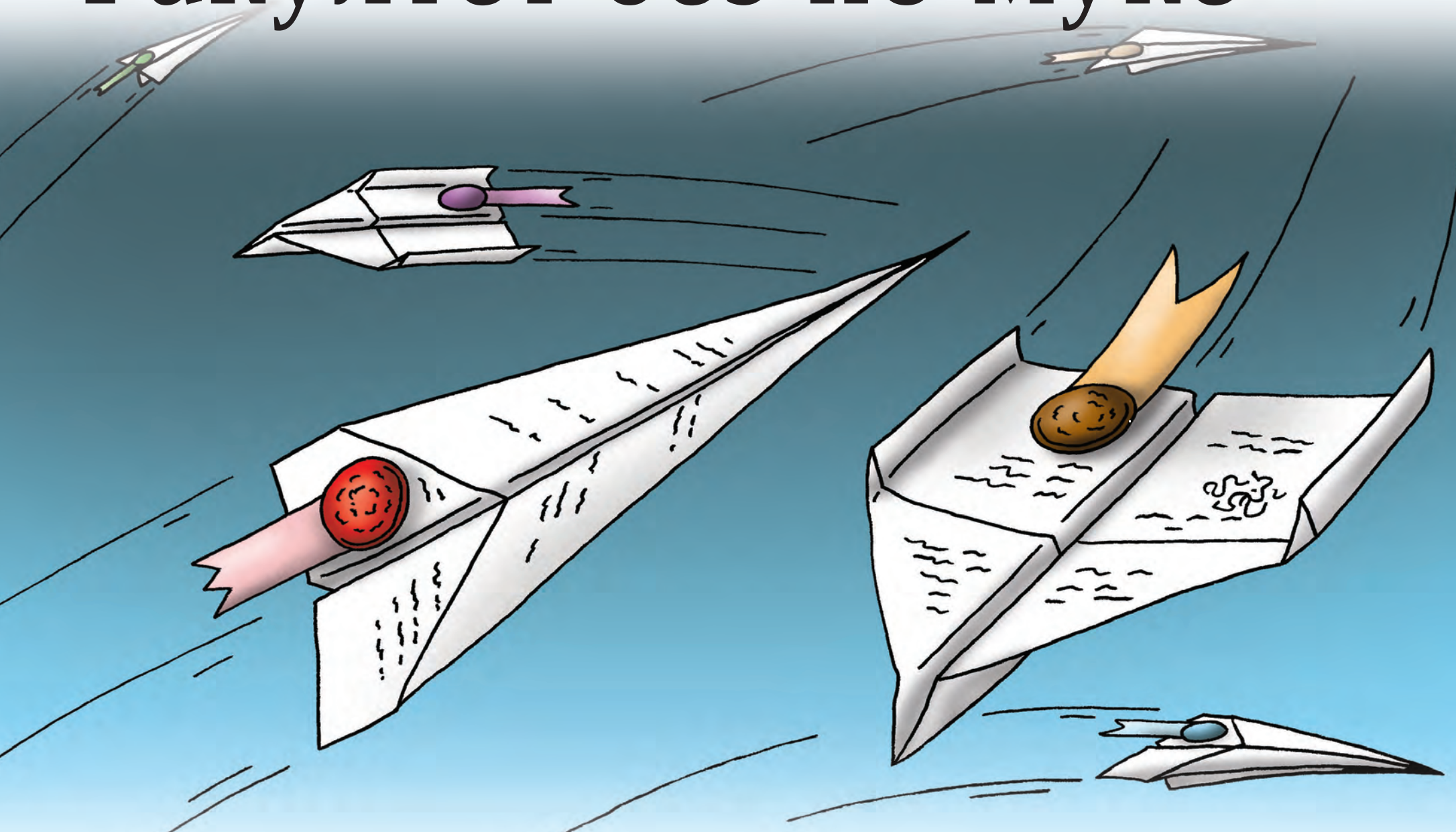

КУПОВИНА СЕМИНАРСКИХ И ДИПЛОМСКИХ РАДОВА

Факултет без по муке

БУРА У ПРЕДУЗЕЋУ „МЕТАЛ СИСТЕМИ“

Заостале зараде прелиле чашу

СТРАНА 5

САША МИЛЕНИЋ: НОВА ПОЛИТИЧКА АЛТЕРНАТИВА

Окупљање за Србију

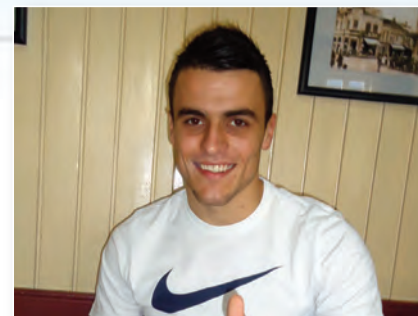
СТРАНА 6

ОДЛАГАЊЕ ЛЕЧЕЊА ДЕЧАКА АЛЕКСАНДРА ЈОВАНОВИЋА

Операција у Цириху једина нада

СТРАНА 13

КРАГУЈЕВАЧКИ ИГРАЧ ФИЛИП КОСТИЋ У РОДНОМ ГРАДУ

Фудбал ми је све у животу

СТРАНА 18

Dvosobni stanovi i stanovi na 5. i 6. spratu za samo 833 evra/m² + PDV.

SAMO 833 €/m² + PDV

GRATIS garancija mesno

SMALLVILLE
Kragujevac

Prodaja i informacije: +381 34 635 2641
info@smallville.rs, www.smallville.rs

ФИЛИГРАН
ЗЛАТО - СРЕБРО

ЗНАТСКО ДВОРИШТЕ - ПЕШАЧКА ЗОНА - КРАГУЈЕВАЦ

AUSPUH SERVIS

PRODAJA I UGRADNJA ORIGINALNIH IZDUVNIH SISTEMA

IMASAF

KeleceAuto

M. BLAGOJEVIĆA 55
362 557, 064 122 9 240

Reciklaža kertridža i tonera

dobar kertridž mir u kući

Refill M

Karadordeva 51, www.refilm.com
Tel. (034) 33 77 98 (034) 34 01 03 (064) 287 64 64

OLYMPIC TRAVEL

034/33 57 37
www.olympic.rs

SPECIJALNE PONUDE
JEDAN PLAĆA,
DVOJEPUTUJU!!!

Енергија

Добар српски домаћин о зими мисли, а кад мисли значи да и нешто конкретно ради, још од почетка лета, што ће рећи - већ у ово време. На првом месту је огрев, обезбеђење дрва или угља, може и комбиновано, јер преживети зиму подразумева, пре свега, огрејати се, наравно уз услов да се има и довољно хране.

Међутим, у модерном добу те појединачне улоге домаћина преузела је држава (у смислу главног организатора и управљача нашим животима) јер она „држи“ струју, гас, течна горива, под заједничким именом енергенти, а и предузећа која производе и дистрибуирају „грејање“ током зиме.

Упркос дешавањима која кваре актуелну енергентску слику Србије, не примећује се забринутост у државним институцијама, или се бар она јавно не испољава, мада тренутно постоје бар два крупна разлога за бригу. Први је завртање славина на гасоводу који од Русије преко Украјине иде према Европи, а један крак и према Србији, а други је смањени капацитет рада главног произвођача струје, термоелектране Обреновац, због поплава, посебно због потапања једног од главних угљенокопа и опреме која је заробљена у њему.

Тешко је претпоставити када ће (и да ли ће) Руси и Украјинци нормализовати односе и гас поново потећи јединим „путем“ од руских ресурса ка западу и „остатку“ Европе, као што је неизвесно и када ће обреновачки капацитети почети да раде пуним капацитетом, тачније онолико колико је Србији потребно да не мора да плаћа скупљу увозну струју.

Док се чекају ови одговори, ваља подсетити да ова енергентска прича има и локалне „одељке“, везане за Крагујевац, најалост прилично заборављене и запостављене. Наиме, крагујевачка „Енергетика“, некада кад је била део великог система „Заставе“, имала је две активне турбине за производњу електричне енергије, капацитета 28 мегавата. Упућени у ове теме кажу да је то, отприлике, трећина укупне потрошње града. Ове турбине, међутим, одавно нису у функцији, тачније од НАТО бомбардовања 1999. године, када је оштећен део њихове аутоматике, али већа несрећа је што од тада до нас није било ни покушаја да се оштећено поправи и та-

ко створи бар енергентска алтернатива за „не дај Боже“.

Поред тога, ова значајна „Заставина“ постројења како су се временом од великог енергентског система претварала у обичну градску топлану (па још са нерешеним правним и власничким статусом), забатаљен је и развој капацитета који је већ био у поодмаклој фази. Подсећања ради, још 1986. године почела је монтажа такозваног шестог котла „Енергетике“, велике снаге, у који је уложено око петнаест милиона долара. До почетка општејугословенског хаоса 1991. године овај котао био је деведесет посто готов, али онда је све стало.

У међувремену су делови шестог котла коришћени за „крпљење“ других, наводно је нешто и продавано (коме и како?) и једна велика инвестиција практично је упропаштена. Није познато да ли се овим проблемом у међувремену неко уопште бавио, јер откада су капацитети „Енергетике“ знатно смањени престанком испоруке енергије (погонске, а не само топлотне) великој „Застави“, ваљда је направљена процена да не треба правити предимензиониране капацитете.

Претходно „враћање филма“ има једну једину сврху: сада када српска енергентска слика постаје неизвесна, постројења „Енергетике“ која користе угаљ можда би поново могла да постану актуелна тема. Шта ако проблеми са руским гасом потрају, а да истовремено велики системи за производњу електричне енергије не могу да прораде пуним капацитетом? Крагујевац је имао шансу за алтернативне изворе, али очигледно је фалило стратегије, доброг планирања, стручности, једном речју - памети.

Такође, у много случајева одлазили су квалитетни кадрови, који су лакше могли да нађу нови посао или су били способни да покрену свој бизнис, а пристojне отпремнине су им служиле као фина потпора.

С друге стране, добро је знано како су се запошљавали људи у градској управи и јавним фирмама, углавном без конкурса и углавном по некој вези (партијској, рођачкој, пријатељској), што сигурно неће умањити њихов револт уколико се нађу на списку вишкова. Ма, какви, све је било поштено. Питање је, међутим, колико ће бити симпатија, бољевости, наклоности и сличних емотивних или интересних порива код оних који буду одлучивали о радним судбинама запослених. Јер, они су само „друга страна“ партијских другова, рођачких веза, пријатељстава.

За фер утакмицу потребно је добро суђење и јавност рада.

Карикатура: Горан Миленковић

Рокада

Једна вест из „наше куће“.

Скупштина уделичара „Јавности“ д.о.о., издавача недељних новина „Крагујевачке“, разрешила је досадашњу директорку Анкицу Весић, која ускоро одлази у пензију, за службу (35 година и кусур радног стажа, о годинама старости нећемо), и за новог директора изабрала Гордану Божић, дугогодишњег новинара.

Колегиница Весић цео радни век провела је у тиму који је правно „Светлост“ и „Независну светлост“, а када су 2009. године покренуте „Крагујевачке“, уз новинарски и уреднички посао морала је да се лати и директорског. Не баш вољно, али ако нећете „страно тело“ у свом колективу, неко мора да преузме и

ту „палицу“. Успешно ју је носила, довољно је што су у овим ђавољим временима преживели и „Јавност“ и „Крагујевачке“.

Анкица Весић ушла је у новинарску радионицу „Светлости“ 1978. године као одличан дипломац Факултета политичких наука, смер новинарство и била је ударни и убојни део редакцијског тима крагујевачких новина које су биле чувене по својој доследности и бескомпромисности у време диктатуре, али које су, види ироније, покопане кад је дошла „демократија“. Уосталом, све те новинарске успомене саопштиће сама колегиница Весић када формално буде постала пензионер, а стварно - потврдиће да новинари у пензију не одлазе.

На њеном досадашњем директорском месту убудуће ће бити Гордана Божић, такође дипломирани политиколог новинар, која се већ поменутом редакцијском тиму придружила 1996. године у време „Независне Светлости“. Ни њено преузимање „палице“ није било баш вољно, аргументи су исти, али је по избору за директора саопштила личну жељу - да и даље потписује новинске текстове. Па, нека јој буде успешно и једно и друго.

ПОСЛЕ АНКИЦЕ ВЕСИЋ - ГОРДАНА БОЖИЋ

Вишкови

Већ је почела „фрка“ међу запосленима у градској администрацији и локалним јавним предузећима, а њихови синдикати најављују „излазак на улице“, односно јавне и масовне протесте. Повод су нашли у одлуци градске Скупштине којом се креће у рационализацију јавне потрошње и консолидацију комуналних предузећа, при чему ће неминовно једна од „ставки“ бити - вишак запослених.

Тек ће се прикупљати подаци о томе где је и колико људи на платним списковима, с каквим квалификацијама и зарадама, потом ће се пребирати ко је потребан, а ко не и тек онда тражити начини како се „решити“ вишкова. Дати су и рокови, међутим колико ће потрајати то „сабирање и одузимање“ тек ће се видети, с обзиром да нема осетљивије теме од ове: ко ће задржати или изгубити

радно место. За сваки случај, комунални синдикалци су већ припремили демонстрацијама. Наравно, то је њихово право, синдикати и постоје да би се борили за права и статус запослених и зато ће исход овог мукотрпног процеса највише зависити од тога колико ће градска власт и тзв. менаџмент јавних предузећа умети да нађе добре модусе за ову врсту растерећења јавног сектора.

Досадашња пракса с вишковима запослених, уз социјалне програме као обавезног саставног дела, показала је низ мањкавости, а највећа је примена принципа доброволности. Значи, одлазили су они који су хтели, а не који су стварно били непотребни, па се дешавало да у предузећу/установи остане скроз неповољна структура оних који су наставили да раде, по квалификацијама, стручности, односу према раду.

energetski efikasna stolarija
SUNCE

АКЦИЈА!

PVC prozori u dekorima drveta po sniženim cenama

aplikacija za obračun uštede energije i novca

suncemarinkovic.com 034/ 330 870

ЖИТОПРОДУКТ

Крагујевац, Војводе Путника 70
Телефони: 034 370 303
370 215, 370 072, 370 135, 370 192
zitoprodukt@nadlanu.com

Брашно по произвођачким ценама

Произвођачке цене, гарантовани квалитет белог, лиснатог, печеног, замрзнутог пецива

Све врсте хлеба и пецива у нашим објектима: ТЦ Аеродром, Мала пијаца, код улаза у Житопродукт, у кругу Заставе, у Улици Драгослава Срејовића 5

О ПАРТНЕРСТВУ ЈАВНОГ И ПРИВАТНОГ СЕКТОРА

На помолу је велико спремање

Иако су допунске делатности у комуналним предузећима основане као профитабилне, испоставило се да, ипак, нису могле да се изборе са приватном конкуренцијом, па сада само праве трошкове. Град више не може да обезбеђује паре за лоше функционисање ових делатности, па ће оне у законској процедури бити понуђене приватним фирмама

Пише Гордана Божић

Еучена са тешком финансијском ситуацијом у јавном и комуналном сектору, који је оптерећен огромним дуговима, ненаплативим потраживањима и све чешћим протестима радника који-

„ВОДОВОДУ” НЕ ТРЕБА ДА ПРИПАДАЛУ И ГРАЂЕВИНСКИ ПОСЛОВИ

ма касне плате, градска власт је донела одлуку о мерама које би требало да уведу ред у њихово функционисање. Иако одлука о рационализацији јавне потрошње и консолидацији градских привредних субјеката, усвојена крајем прошле седмице на Скупштини града, у суштини подразумева смањење расхода и увећање прихода, ефикаснијом наплатом пореза и осталих дажбина, овај акт садржи и значајне промене у комуналном сектору.

План градске власти је да кроз концепт партнерства јавног и приватног сектора практично задржи само основне делатности у својој ингеренцији, а да све остале, делом или у потпуности, на лицитацији или давањем концесија повери приват-

ЗА „ШУМАДИЈА САЈАМ” ВЕЋ ИМА ДОСТА ЗАИНТЕРЕСОВАНИХ ПРИВАТНИКА

ним фирмама на дужи период. Крагујевац је први град у Србији који је створио услове за конкретнији уплив приватног у, до сада заштићени, јавни сектор, тврди Небојша Васиљевић, члан Градског већа за инвестиције, који је уједно и аутор поменутог одлуке. О томе сведочи и податак да је две године пре доношења Закона о јавно приватном партнерству овдашња локална власт донела одлуку о поверавању послова приватном сектору. Реч је о постављању билборда, што је у време доношења ове одлуке био прави прецедан. Многи су сумњали у овакво партнерство, али се на крају испоставило да овај посао представља добар извор прихода града.

Одвајање основних од допунских делатности

Тек доношењем Закона стекли су се услови да приватни инвеститори, заинтересовани за улагања и у комунална предузећа, могу да уђу у партнерске односе са локалним самоуправама.

Није тешко разлучити шта су основне

ване као профитабилне, испоставило се да, ипак, нису могле да се изборе са приватном конкуренцијом, па сада само праве трошкове.

Град више не може да обезбеђује паре за нефункционисање неких делатности и нерад у овим предузећима. Дакле, на помолу је једно велико спремање и ово није ад хок одлука. Она је дуго припремана и за њену реализацију било је потребно не само да се створе услови у држави, него и да стаса приватни сектор, објашњава наш саговорник.

Најбољи пример јавног и приватног сектора који већ функционисање у граду је градски превоз. Ако градски превоз могу да обављају приватне фирме, зашто оне не би могле да обављају и неке друге послове, пита се Васиљевић. Град се на тај начин ослобађа трошкова, а Крагујевчани, кроз инвестиције, добијају нове, квалитетније садржаје. Градска агенција за саобраћај само контролише и ангажује приватне аутопривознике, док услуге превоза обављају приватне фирме.

И за послове „Чистоће” интересовање су већ показале две фирме, а Васиљевић каже да је за град три пута јефтиније да копање водоводних канала повери некој приватној грађевинској компанији, него да за тај исти посао новац даје „Водоводу”.

Шта чека комунална предузећа

Наш саговорник тврди да је инвестициона клима много другачија него раније и да ће економија и тржиште победити сваку политику. Крајње је време, каже, да схватимо да живимо у капитализму, да је социјалистичка уравниловка прошлост и да град више нема пара да континуирано улаже у непрофитабилне делатности. Њихово издвајање значило би двоструки приход за град – остају паре које су давале кроз субвенције, а остварују се нови приходи.

Тако је, рецимо, „Шумадија сајам” у старту направљен са циљем да доноси паре, али и да га преузме приватни власник и настави даље. До сада је било доста заинтересованих да уђу у овај посао, али још увек се воде преговори са њима.

Улагање у комунални сектор представља дугорочну инвестицију и то је очигледно на примеру прикупљања, одвожења и складиштења комуналног отпада, што је основна

Небојша Васиљевић: Партнерство јавног и приватног сектора није прост облик приватизације, која је, показало се, урнисала многа предузећа. Основни циљ новог концепта је рационализација инвестиција, али и запошљавање оних који хоће да раде

И ЈАВНА ПРЕДУЗЕЋА НА ПРЕИСПИТИВАЊУ

Део послова треба да преузму приватници

Осим комуналних и сва друга јавна предузећа требало би да дођу на ред за преиспитивање. Дирекцији за урбанизам, рецимо, предложено је да издвоје концепт урбанизма на једну страну, а да све остало иде на тржиште. Препоручено је и да се запослени у овом предузећу сами организују или уз помоћ града и оснују консалтинг кућу, где би фирме које долазе са стране могле да заврше читав посао, а не да новац одлази у београдске куће.

У овом случају најтеже је променити навике. Сви у Дирекцији чекају да добију плату уз минимум рада, да испушт нешто одраде приватно и за њих нема бољег система. А ево шта се десило прошлог петка. Хитно је требало да нам се достави пројекат ресторана „Језеро”, јер је потенцијални закупац овог простора дошао на договор. Али у 13 и 30 више никога није било у канцеларијама и нисмо могли да добијемо овај документ. Е, зато све треба да иде у приватни сектор, закључује Васиљевић.

Јавно стамбено предузеће и Градска стамбена агенција у истом су кошу, па ће и они морати да стану у ред за преиспитивање.

НА КИЛОМЕТАР ОД ДЕПОНИЈЕ ЈЕ ЕНЕРГАНА КОЈА ОТПАД МОЖЕ ДА КОРИСТИ КАО ГОРИВО

делатност ЈКП „Чистоћа”. Реч је о томе да грађани сада добијају само делимичну услугу и да ова, искључиво комунална делатност мора да пређе у виши облик развоја и пружања потпуне услуге.

Да би грађани добили услугу на далеко вишем нивоу, потребно је да се уложи новац, пре свега, у посуде за одлагање смећа, камионе смећаре, рециклажни центар, постројење за третман отпада, али и у нову санитарну депонију. С обзиром да се на јовановачку депонију годишње ускладишти 60 хиљада тона комуналног отпада, није тешко сагледати интерес приватника коме би био поверен део овог посла. Прерадом отпада може се добити струја или топла вода, док је у другом случају на садашњој депонији могућа експлоатација биогаза, чије су резерве процењене на осам до десет година. У садашњој ситуацији и на овом нивоу комуналне делатности сав могући приход одлази у ваздух.

НАЈЛАКШЕ ЈЕ УСТУПИТИ ПОСЛОВЕ „ЗЕЛЕНИЛА”

Јасно је да се инсталисањем одређених капацитета и прерадом сировог отпада издваја оно што је профитабилно, а прерадом органског отпада добија се струја или топла вода. Ако се узме у обзир да на километар и по од депоније у блоку „Слобода” имамо енергану, онда је то већ увезан систем који доноси новац. Исто тако, неопходно је да се максимално искористе и секундарне сировине које се издвајају рециклажом, објашњава Васиљевић, и додаје да овако постављен систем са рециклажом и третманом отпада гарантује профитабилност уз партнерство.

Град би, у сваком случају, задржао свој удео у том послу, док би партнер имао већински део власништва. Пошто је реч о комуналном сектору, локална самоуправа би и даље задржала право да одређује цене, тарифне системе и контролише читав процес. Осим тога, врши и надзор над обављањем тих комуналних послова и спроводи санкције уколико неко не обави свој део посла. Оно што град задржава у својој надлежности Васиљевић назива „златном картом” јер већински власник неће моћи да се меша у ове надлежности.

У овом случају корист би имали и грађани, јер би за њих то значило квалитетнију услугу, а за град смањење трошкова. Они не треба да се плаше поскупљења комуналних услуга, јер ће их, као и досад, одређивати локална самоуправа. Лош увек се размишља да се из „Чистоће” извоје јавна хигијена, услуга чишћења и прања градских улица, али је извесно да ће димничарске ус-

луге, као и 300 хигијена бити предмет поверавања.

■ Преполовити субвенције

Најлакше је уступање комуналних послова приватницима обавити у „Зеленилу”. Једноставно, град се може поделити у неколико зона, па би посао кошења траве и одржавања јавних површина преузеле приватне фирме. Не постоји могућност да, у том случају, један део буде боље очишћен, а други лошије, јер ће град и даље задржати надзорну функцију и уколико посао не обављају како треба, фирма којој је поверен посао може бити замењена другом.

Такође, и читава делатност „Паркинг сервиса” комплетно ће бити попуњена приватном сектору. Ту град има добар део свог удела и одређује политику цена, зонирање, уређује саобраћај. Будући партнер могао би добити посао изградње и експлоатације јавне гараже, о чему је већ било речи.

И код „Тржница” је ситуација сасвим јасна, јер у оквиру основне делатности постоје и додатни послови који се могу уступити приватном сектору, као што је, рецимо, изградња тржнице у Бресници или неком другом делу града.

Када је реч о „Водоводу”, извесно је да град мора да задржи већински пакет од 51 одсто. Основна делатност попут прераде, дистрибуције воде и текућег одржавања остала би под ингеренцијом оснивача, док би послови везани за постојећу грађевинску оперативу морали да се издвоје из овог предузећа.

Уопште узев, када је реч о грађевинској оперативи град не би требало да оснива таква предузећа, јер нити су конкурентна, нити је могуће да читаве године буду ангажова-

УСПЕШНО ПАРТНЕРСТВО СА ПРИВАТНИМ СЕКТОРОМ У ГРАДСКОМ ПРЕВОЗУ

на. Једноставно, овај посао треба да преузме приватни сектор који је мобилан и има могућности да налази послове и ангажује оперативу. Град само има трошак, сматра наш саговорник.

Једино предузеће где оснивач, по закону, мора да остане стопостотни власник јесте ЈКП „Градска гробља”, осим што ће бити ослобођено свих споредних делатности. Основне делатности, као што су услуге сахрањивања, одржавања градских гробља, неће мењати власника, али ће зато све остало, попут продаје цвећа, надгробних споменика, изградње преузети приватници, који би могли да упосле и део вишка радне снаге из овог комуналног предузећа.

Јасно је да партнерство јавног и приватног није прост облик приватизације, која је, показало се, урнисала многа предузећа. Најзначајније у томе је што би нове инвестиције значиле и додатно запошљавање. Заправо, основни циљ новог концепта је рационализација инвестиција, али и запошљавање оних који хоће да раде. Васиљевић указује на негативан пример неколицине запослених у Јавном стамбеном предузећу. Наиме, ЈСП је прихватио

део људи из „Нискоградње”, такозваног „Занаткомерца”, од којих је петоро упућено у „Зеленилу” да косе траву, јер других послова није било. Истога дана, сви они су отишли на боловање и избегли да одраде понуђени посао, што код приватника не би могло да се догоди.

Међутим, процедура паратнерства јавног и приватног веома је компликована и траје најмање годину дана, мада се очекује да максимално буде поједностављена у наредном периоду.

За сада Крагујевац је најдаље отишао у промовисању ове идеје. Заправо овде је донета прва кровна одлука о партнерству и подстакнут је такав начин размишљања. Процењује се да ће она наићи на отпор (директора, синдиката или неких других интересних група), јер нико не воли када му се руши монопол. Уколико се, пак, не спроведу предвиђене мере, које немају никакве везе са политиком, лоше се пише свима, тврди наш саговорник. Иначе, град годишње издваја милијарду динара за функционисање комуналних делатности у граду и све је извесније да би ово улагање убудуће требало да буде, бар, преполовљено.

СИНДИКАТ КОМУНАЛНИХ ДЕЛАТНОСТИ НАЈАВЉУЈЕ ПРОТЕСТЕ

Против приватизације на мала вратица

У синдикату се противе поверавању комуналних делатности приватницима, а за вишак запослених, који се креће од 20 до 30 одсто, као решење нуде принцип да први одлазе они који су дошли последњи, политичким линијама

Дугови, ненаплаћена потраживања и протести запослених због кашњења плата таква је данашња ситуација у појединим комуналним предузећима. Градска власт недавно је донела одлуку о консолидацији јавног сектора, што подразумева и партнерство јавног и приватног сектора, односно, поверавање комуналних делатности приватницима. Међутим, Синдикат запослених у комунално стамбеној делатности Србије подржао је Синдикат комуналних делатности Крагујевца у противљењу свим видовима покушаја уступања јавних добара. Синдикалци наглашавају да су јавна добра незамењив услов живота грађана, па тиме водоснабдевање, јавна хигијена, сахрањивање, даљинско грејање, не могу бити делатност приватника.

Уколико се Скупштина града оглуши на упозорења, Синдикат комуналних делатности Крагујевца ће, како поручују, изаћи на улице, а критичну масу имају. Осим подршке из републичке централе синдиката, присуством председника Синдиката комунално-стамбених делатности Србије Мила-

на Грујића, гости на ванредној седници председништва Синдиката запослених у комуналној делатности Шумадијског округа (одржана прошлог петка у Крагујевцу) били су и колеге из околних општина, али и Браничевског, Моравичког округа и покрајинског синдиката комуналаца Војводине. Могло се чути да комунални сектор Србије броји 70.000 запослених, добар део те „војске” ће се одазвати позиву на протесте.

Домаћин, Бранко Петрашиновић, председник Синдиката запослених у комуналној делатности Шумадијског округа, каже да су свесни свих економских околности и тешкоћа у којима се земља налази, али инсистирају да локална самоуправа повећа степен одговорности за функционисање комуналних система и обезбеди неопходна финансијска средства за одрживи развој комуналних предузећа.

Не противимо се идеји да локална самоуправа, уколико нема довољно финансијских средстава за изградњу капиталних објеката, дозволи уплив приватног капитала, али на начин на који би приватник под јасно дефинисаним условима уложио новац,

по том основу и остваривао профит, а након уговореног броја година експлоатације изграђена добра вратио граду на управљање. Концесије су предвиђене законом.

Наравно, сматрамо да основна делатност било ког комуналног предузећа, а пре свега, водоснабдевање, јавна хигијена, сахрањивање, даљинско грејање, не могу бити делатност приватника. Да наведемо и пример „Паркинг сервиса”, зар улична паркиралишта и тротоаре који су градски препустити приватнику да убира приход од наплате паркирања, пита Петрашиновић.

Према његовим речима, синдикалци се не боре само за очување радних места, све-

сни су да уплив приватног капитала значи и повећање цена комуналних услуга које ће мо сви као грађани плаћати.

Запослени у комуналним предузећима Крагујевца квалитетно врше поверене послове, по приступачним ценама које грађани могу да плате. Али, уколико дође до најављених мера програма реструктурирања и консолидације предузећа чији је оснивач град Крагујевац, очигледно је да ће улагање приватног капитала условити вишеструко повећање цена комуналних услуга. Онај ко улаже, логично је, жели да заради, упозорава Петрашиновић.

Ипак, нија никаква тајна да готово у сваком комуналном предузећу има вишка запослених, фиктивних радних

места, да град све теже стиже да издваја за плате, док се о инвестицијама и не размишља, али Милан Грујић, председник Синдиката комунално-стамбених делатности Србије, има решење:

Има вишка запослених у комуналним предузећима, 20 до 30 одсто, али треба рећи и ко их је запослио - политичари, између осталих, и ова гарнитурa, која сада жели да комуналне делатности уступи приватницима. Проблем је лако решив - из предузећа први одлазе они који су дошли последњи, политичким линијама, поручује Грујић.

А. ЈОКИЋЕВИЋ

ВАНРЕДНА СЕДНИЦА ПРЕДСЕДНИШТВА СИНДИКАТА ЗАПОСЛЕНИХ У КОМУНАЛНОЈ ДЕЛАТНОСТИ ШУМАДИЈСКОГ ОКРУГА

БУРА У „МЕТАЛ СИСТЕМИМА“

Заостале зараде прелиле чашу

Синдикат затражио смену пословодства, сматрајући га одговорним што је група запослених у потаји и уз прећутно одобрење директора тужила фирму за заостале зараде и наплатила их, па су сада тужбе почели да подносе и остали радници

Фирме у реструктурирању ионако су већ годинама на ивици опстанка и одржавају се захваљујући помоћи државе, а крагујевачки „Метал системи“ могли би за неколико месеци да доживе финансијски крах због тужби самих радника против свог предузећа за заосталих седам зарада. Овај дуг потиче из периода пре него што је приватизација поништена, а фирма постала већински државна, али су запослени тада потписали споразум са пословодством да неће тужити фирму до краја јуна ове године, када ће дуг почети да се решава.

Радници су почели масовно да подносе тужбе и тиме крше потписани споразум када су сазнали да се 15 привилегованих колега из најближег окружења пословодства (возач, секретарица, кафе куварица) овога нису држали и да су поднели тужбе, добили пресуде и већ увелико наплаћују дуг, а све то уз прећутну сагласност директора.

Ово сазнање изазвало је велику буру у фирми због које је Самостални синдикат позвао Надзорни одбор да смени пословодство јер својим поступцима наноси директну штету опстанку предузећа. Директору Радету Миловановићу и најближим сарадницима нашли су још много озбиљних замерки, али се чини да је привилеговање групе радника прелило чашу.

Нису спречили

Председник Самосталног синдиката Милош Танасковић, на пита-

ње како је пословодство могло да спречи подношење тужби, објашњава да је правни заступник фирме могао на суду да поднесе потписане споруазуме истих тих радника да неће тужити предузеће. Суд је, како каже, ове споруазуме уважавао кад год су стављани на увид, али за ових 15 привилегованих правна служба није реаговала и тако их је пустила да наплате своје плате.

Највише иритира то што је директор осталим запосленима говорио да сачекају и уздрже се од тужби, да поштују потписане споруазуме, а да ће им само пословодство рећи када је тренутак да их поново активирају. За то време ова група подобних радника већ је увелико наплаћивала дуг преко суда, прича Танасковић.

Како је сада већина од око 240 запослених активирала тужбе предузећу прети финансијски колапс, јер је укупни дуг за седам заосталих зарада око 50 милиона динара, а то ова фирма не би могла да преживи. Производња за ове три године, како је постављена нова гарнитурa директора, уместо да се опоравља и бележи раст, иде у супротном смеру и приход пада. Танасковић показује податке по којима је „Фабрика крупних ланаца“, (део бившег „Филипа Кљајића“) као једна од две највеће од укупно четири целине, у мају произвела и

продала ланаца за 2,6 милиона динара, док је друга велика целина „Процесна опрема“ (бивши део „Заставе“) у истом месецу имала приход од 5,1 милион динара.

Ни у априлу резултат није био битно бољи, јер су „ланци“ приходовали 4,7 милиона, а „Процесна опрема“ 6,8 милиона динара. Та зарада била би довољна да се исплате минималне зараде само за око 70 радника, од њих 240. То што су плате за сада редовне може да се захвали једино ренти од 25.000 евра месечно од издавања једне велике хале аустријској фирми „Вакер нојсон“, која практично издржава већину запослених, објашњава Милош Танасковић.

Опадање производње већ другу годину заредом један је од разлога које су синдикалци навели у захтеву за смену руководиоца. Инвестиционе одлуке нису комплетирале процес производње, већ јачале битрократски апарат, уз обилато коришћење државних средстава, наведено је у саопштењу синдиката, који је 11. јуна одржао једносатни штрајк упозорења, зехтавајући смене на врху фирме.

Калионица на чекању

Милош Танасковић појашњава да је од државе стигло 172 милиона динара субвенција, а да технолошки процес у Фабрици ланаца још није заокружен, јер није довршена линија за термичку обраду, такозвана калионица. Да би се она оспособила потребно је улагање још четири милиона динара, али средства за то нису утрошена, па се материјал још термички обрађује на заостали и превазиђени начин.

Уместо тога пословодство је, како он наводи, сматрало да је битније улагање у нови рачуноводствени програм за вођење финансија, иако су претходно већ имали програм који користи хиљаду предузећа и ништа му не фали. Све су ово били разлози да се у јавном саопштењу синдиката затражи смена пословодства, уз наводе да оно води фирму по принципу „док траје, нек траје“ и да су „перфидни и злона-

мерни потези руководства инструктирани од стране неких центара моћи и интересних група, заинтересованих само за преузимање имовине предузећа, а као последицу имају да се фабрика разгради, а радници остану без посла“.

У саопштењу се додаје да се „у фирми спроводе организационе и друге припреме за цепање фабрике и будућу дириговану приватизацију познатим појединцима.“ Председник синдиката Милош Танасковић појашњава да се овде мисли на лабораторију за испитивање квалитета у Фабрици ланаца, за коју је скупу опрему набавио још претходни приватни власник Драгољуб Радуловић. Сумња да се лабораторија припрема за „дириговану приватизацију и познатог купца“ код сидикалаца се јавила када је она одвојена од фабрике ланаца, чији је део увек била, и постала засебна организациона целина „Метал система“, под директном ингеренцијом директора предузећа, а не као што је до тада било под патронатом ланчаре.

Циљ је, наводно, да се та целина унапреди и ради анализе квалитета не само за матичну фабрику, већ и за трећа лица, али у синдикату сматрају да је то нереално, јер су приходи од рада за друге фирме изузетно мали и недовољни и за плате самих радника лабораторије. Најспорније је, међутим, одвајање те целине од фабрике, што на-

води на разне сумње о крајњим намерама.

Пословодству се замера још штошта, од непостојања систематизације радних места, због чега је исплата плата ван јасних правила. Тако су за прошли месец запосленима умањене зараде за 10 посто због смањеног прихода, али нису свима. Такође, делу запослених у „Процесној опреми“ су недавно због незадовољства платама оне увећање, али опет не свима, коментаришу у синдикату.

Због захтева да се пословодство смени Надзорни одбор је одржао састанак 16. јуна и одлучио да не одлучи ништа, бар до даљњег. По речима Танасковића, став већине чланова овог највишег органа управљања је да се затраже додатна објашњења, информације и анализе како би се донела коначна одлука по захтеву синдиката и нови састанак је заказан за две недеље.

Танасковић преноси да је став Надзорног одбора да се смире страсти у фирми и да се превише „не таласа“ у овом тренутку, а обећавају да ће се решење и излаз из овог тешког стања пронаћи. Председник синдиката сматра да овај састав Надзорног одбора нема капацитет да решава нагомилане проблеме и зато ће се Самостални синдикат обратити директно Министарству привреде, како би га упознало са свим детаљима и својим захтевима.

М. ПАНТИЋ

РАДЕ ПРОТИВ ИНТЕРЕСА ФИРМЕ:
МИЛОШ ТАНАСКОВИЋ

НЕДОВРШЕНА ЛИНИЈА КАЛИОНИЦЕ

ПОГОН ЗА ПРОИЗВОДЊУ КРУПНИХ ЛАНАЦА

СОЦИЈАЛНИ ПРОГРАМ

Директори би да оду

Иако је у „Метал системима“ нови социјални програм за збрињавање вишка радника већ дуго у припреми, конкретно се још ништа није урадило. Предузеће са четири радне целине, од којих су највеће „Ланчара“ и „Процесна опрема“, има укупно 240 запослених, а анализе пословодства су показале да би требало да остане 134 радника. Списак је направљен по принципу доброволности, али и неопходности појединих радника, па неким, без којих предузеће не би могло да ради, није дозвољено да се пријаве за одлазак.

Но, средства за отпремнине, које треба да обезбеди Министарство привреде, нису одобрена и програм је још на чекању. Овом програму синдикат замера да је исувише рестриктиван, односно да је предвидео остатак врло малог броја радника, јер је само за обезбеђење потребно њих 20, а све то приписују недостатку систематизације радних места у фирми. Заимљиво је да се од четворо највиших руководиоца фирме троје, укључујући и директора Радета Миловановића, пријавило на листу за напуштање предузећа. Синдикат сматра да су они тиме показали да не виде своју будућност у предузећу и да је то још један доказ да не могу даље да га воде.

ЛИЧНИ СТАВ: НОВА ПОЛИТИЧКА АЛТЕРНАТИВА

Окупљање за Србију

„Упркос огромним напорима и организованом отпору, Србија ипак неће успети да се одупре цивилизацији.“

Боривоје Радић,
НВО Шумадијска регија

Пише Саша Миленић

На конференцији за новинаре, одржаној 30. априла у Крагујевцу, Заједно за Шумадију (ЗЗШ) је, први пут по одржавању ванредних парламентарних избора, изразила спремност за нови почетак. Већ тада је недвосмислено поручено да то не значи само приступање приметној послужбеној политици партије и њене инфраструктуре, већ, пре свега, започињање процеса стварања политичке алтернативе у Србији. На питање новинара о томе са ким би се разговарало о тој будућој алтернативи, дат је помало непрецизан, али нимало импровизиран одговор: најпре са непосредним коалиционим партнерима, локалним и регионалним странкама дојучерашњег УРС-а, али и са свим осталим политичким партијама тзв. „демократског корпуса“ које у томе желе да учествују.

■ Непримећена хронологија - ретроспектива

Заправо, такви разговори су, још тада, већ били започети. Тачније, први контакти су били остварени још пре мартовских избора, о чему је јавност, углавном, благовремено обавештена. Наравно да су разговори тада вођени првенствено с обзиром на непосредно предстојеће изборе. Премакло је, међутим, анализи и знатижељи нешто сасвим тривијално: због чега су се уопште ти сусрети и догађали? Веровало се да је то очигледно и само по себи разумљиво: због коалиционе комбинације пред закључење и предају изборних листа.

Међутим, Верољуб Стевановић, конкретније, никада није пропустио прилику да отклони сваку шпекулацију и недоумицу око могуће предизборне „демонстрације“ УРС-а, било чином јавног наступања у име те странке, било експлицитним изјавама доследности и лојалности. Па због чега су онда лидери ДС-а, ЛДП-а уопште били пут до Крагујевца? Није се ваљда неосновано рачунало на колективност или непромишљеност Верољуба Стевановића? Или је у позадини, већ тада, радила крупнија идеја? Да ли је она свесно, интуитивно или тек неодољивошћу актера одлагана и потискивана у неодређену и нејасну постизборну перспективу?

Тек, зарад истине и отклањања сумњи у накнадно конструисање прошлости, пустићу овде један део Динкићевог обраћања Главном одбору УРС-а, 2. фебруара у Београду, када је донета одлука о самосталном наступу на изборима 16. марта. Цео тај говор је утаначен претходног дана, на састанку колегијума председништва УРС-а, одржаном у Крагујевцу, треба ли да наглашавам, у организацији ЗЗШ-а. Сутрадан, у уводном делу седнице, отвореном за јавност, у скупштинској сали општине Стари Град, пошто је изложио

програмску платформу за наступ на изборима, Динкић је рекао:

„На тој платформи ми још увек желимо да окупљамо сродне и европски оријентисане демократске партије, удружења и појединце. Због значаја ових циљева и избора на којима се о њима одлучује и ствара широка сагласност, ми смо још увек отворени за политичке савезе и спремни да окупљање за Србију. Ми примећујемо такву спремност и код других партија, али такође примећујемо и лидерске сујете и сневивање око питања вођства. Криза је сувише дубока и претње сувише опасне за такву суревњивост и неозбиљност. Нас треба да воде политички усаглашени циљеви и програмски задаци који из њих произиђу, а не војводе и вожди. Ако постоји разум и воља да се разговара о политичким циљевима, ми смо отворени и спремни за такве разговоре, а наша изборна платформа је тако и писана. (...) Грађани Србије заслужују такав напор и за то још увек има времена.“

Када се одборничка група ЗЗШ-а у Скупштини града Крагујевца вратила на своје матично име, тим поводом је у току скупштинске седнице 6. јуна одржала и конференцију за новинаре на којој је поновљена амбиција стварања програмске и организационе алтернативе за Србију, а најважније присуство актера политичког живота Србије у Крагујевцу.

Само који дан касније, 10. јуна, у Крагујевцу је одржан састанак на којем су, поред Верољуба Стевановића, присуствовали неки од регионалних лидера бившег УРС-а и Чедомир Јовановић (ЛДП). На том састанку дискутовало се о претходним питањима, тачније, о разлозима и неопходности оваквог окупљања, а над необавезујућим документом који је припремио домаћин, у форми теза. Папир је и насловљен као „претходне тезе“ чиме се поручује да није реч о програмском документу, него, народски речено, о разговору у дну њиве.

Зато што изражавају поглед ЗЗШ-а на историјски и друштвено-политички тренутак у којем се Србија налази, зато што наглашавају разлоге и озбиљност политичке намере радно насловљене Окупљање за Србију и зато што наговештавају дубину проблема пред којима се Србија налази (без коначног одговора на

питање има ли снаге и да их политички савлада), ове ће тезе бити дате у аутентичном облику.

■ Крагујевачке тезе

Разлог окупљања није у трагању за новом коалиционом комбинацијом странака, него се тражи политичка алтернатива успостављеном систему пропадања. Није циљ политичких партија које се окупљају да истакну противкандидата Вучићу и да образују организацију конкурентну Српској напредној странци. То ће бити неопходно средство у политичкој реализацији алтернативног концепта. Циљ је сам тај концепт: његова артикулација и консеквентна и свеобухватна секторска и организациона разрада. Дакле, **разлог окупљања је у предузимању почетних корака како би се иницирало стварање програмске и организационе политичке алтернативе за Србију.**

Логика овог окупљања није заснована на економском моделу „заступања интереса малих акционара“. На окупљање партије нису принуђене недостатком простора на политичкој сцени, којом суверено доминирају фаланге шеснаестомартовског тријумфа социјалне патологије у једном дезинтегрисаном и дезоријентисаном друштву. Отуда окупљање није рационални рефлекс дневнополитичке рутине, већ принуда са дубљих извора. Принуда окупљања извире из припадности том друштву, његовим угроженим интересима развоја и одржања, те потиснутим грађанским циљевима еманципације и личног интегритета.

То, следствено, значи најмање две ствари: ширење круга окупљених не може бити засновано на бесадржајном принципу „хајд Алија, да је више војске“, нити је то интерна и ексклузивна ствар партијског повезивања и међустраничке сарадње у сегменту политичке презентације друштва. Дакле, **стварање програмске и организационе политичке алтернативе за Србију мора бити иницирано и вођено као базични друштвени процес, уз широку социјалну дебату и учешће великог броја политичких организација друштва изван сфере политичких странака.**

Баш као што је модерна, сртењска Србија и настала у партнерству револуционарне Шумадије и просвећене Војводине, можда би управо то могла постати коначно пронађена кичма за усправљање Србије. У јачању тог регионалног партнерства и Београд, суштински шумадијско-војвођански град, морао би да одустане од концепције острва и да почне себе да разумева као мост на Дунаву

Томислав Николић, Александар Вучић, Српска напредна странка, њихова влада, њихова политика лажног представљања, кривотворења и плагијата, њихове фаланге за окупацију тоталитета и партикуларно присвајање целине, нису разболели српско друштво: они су учинак и подмакли стадијум болести, политички израз једне старије и дубље социјалне патологије. Због тога се они, објективно, налазе испод нивоа критике „затеченог стања“ коју програм политичке алтернативе мора да садржи. Дакле, **алтернатива јасно показује инструментални карактер борбе за политичку власт и дорасло вишем задатку као стварном циљу: стварање простора за одржање и напредак друштва.**

Вучићева влада је образована на резултатима ванредних парламентарних избора од 16. марта, са најнижом излазношћу бирача икада забележеном у нас, а структура њених гласача указује да је реч о слабијој половини слабије половине грађанских снага друштва. Она је влада очаја. Јадна нада и још слабија утеха, она снажно делује само ако се посматра као карикатура. Са потребне дистанце постаје узнемирујуће видно да је она занемарени симптом напуштеног пацијента, црвена лампа на командној табли у коју више нико и не погледује.

Нису грађани Србије добили неку болест па да не примећују пајаци на етаблираним позицијама друштвених ауторитета. Они су изгубили вољу да непродуктивно учествују и непримећени припадају, они су одустали од заједнице и интереса друштва. Вучићева влада је влада колективне резигнације и масовног индивидуалног ескапизма. На небу изнад Србије пише: да распродамо шта има, па да идемо. Чак има извесне честитости у позадини Вучићеве владе: то је влада оних који не могу никуда да оду. Дакле, алтернатива није заснована на идеји обарања Вучићеве владе. То ће бити спонтана консеквенца. Идеја је рад на базичним категоријама политике и друштва, **стварање нове политичке парадигме за Србију.**

■ Перспективе

Идеја стварања нове политичке парадигме за Србију извесно озна-

чава бар једну ствар: да је стара политичка парадигма изанђала, пропала и непродуктивна. Врло је важно разумети која је то парадигма. Лакше је, можда, усагласити се да је то она парадигма успостављена у процесу распадања СФР Југославије и да је она битан и активан чинилац тога процеса. Није тешко уочити ни да је то политичка парадигма конфликта и, као таква, перманентни генератор сукоба. Било да је реч о бесмисленим ратовима или још узалуднијим перманентним унутрашњим политичким конфликтима, увек једна иста антикултурна концепција друштва ради у њеној основи: не друштва посвећеног неговању целине различитости и заједничког добра, већ идеја друштва заснованог на сукобу (класа, нација, вера, сваковрних интереса ...).

Теже је, међутим, усагласити се око тога ко је стварни друштвени носилац и структурни субјекат тог деструктивног и неиздрживог модела саморазумевања заједнице и осмишљавања њене политике. Заједно за Шумадију никада није крила уверење да је то, у суштини, београдска парадигма: монополски, паразитски, квазиаристократски модус резиденцијалног привилегијума да метонимијски, из свог партикуларитета, говори у име целине.

У државама бивше Југославије већ функционишу теорије о распаду Југославије као резултату децентрализације и ослобођења од београдског унитаризма. Ваља приметити: и они кажу „београдског“, а не „српског“. Приставши на београдску оптику и београдску робну марку „српског национализма“, има ли Србија снаге да из себе створи структурно и суштински нову политику? ЗЗШ можда и не мора да постави тако ексклузивне захтеве за обликовање нове политике. Довољно је Србију геостратешки оријентисати ка Дунаву, најважнијем сегменту „националне географије“, и мислити је у духу последњег наслова Драшка Ређена, дакле, „с обе стране реке“. Баш као што је модерна,

Чак има извесне честитости у позадини Вучићеве владе: то је влада оних који не могу никуда да оду. Дакле, алтернатива није заснована на идеји обарања Вучићеве владе. То ће бити спонтана консеквенца. Идеја је рад на базичним категоријама политике и друштва, **стварање нове политичке парадигме за Србију**

сртењска Србија и настала у партнерству револуционарне Шумадије и просвећене Војводине, можда би управо то могла постати коначно пронађена кичма за усправљање Србије. У јачању тог регионалног партнерства и Београд, суштински шумадијско-војвођански град, морао би да одустане од концепције острва и да почне себе да разумева као мост на Дунаву.

Наравно, ово је само једно могуће извиђање стратешких перспектива програмске алтернативе за Србију. Док се овај текст појави пред читаоцима, у Крагујевцу би требало да се догоде и још не помнуте састанци на послу окупљања. У томе је посебно важна улога самог Крагујевца, слободног града и високе адресе која својим историјским, али и дневнополитичким значењем уме да управља као капиталом и упориштем заједнице. Крагујевац је постао гравитационо средиште којем теже и са којим се слажу и међусобно неуклопиве пазле наше демократске политичке целине. Тај повратак Србије у Крагујевац и, после толико недоследности и импровизација, коначно сазрео политички захтев повратка на принципе, да не урекнемо, буде наду и трезвено очекивање да је и за нас могућ договор, сагласност и повратак кући.

КУПОВИНА СЕМИНАРСКИХ И ДИПЛОМСКИХ РАДОВА

Плати радове и заврши факултет без муке

Предаја туђих радова на факултетима већ одавно је узела маха и док је на интернету готов рад могуће купити и за 500 динара, професори негирају да се овакве ствари дешавају. Студенти кажу да се зна ко се на факултету тиме бави и да купују радове јер немају времена за велики број обавеза који им је наметнут

Већ неколико година средњошколци и студенти могу без муке, уз мало креативности и познавање информационо-технолошке технологије, да дођу до готових семинарских, дипломских, па чак и докторских радова. Све што је потребно је, да у мору сајтова који се баве услугама израде радова, пронађу онај који најбоље одговара њиховој теми, али и новчанику, и да сачекају од 24 сата до 15 дана за обимније радове. За то време „стручни“ тим ће се потрудити да по свим стандардима уради рад, а на наручиоцима је само да га плати.

Добродошли на најпознатији и најстарији интернет портал који се бави матурским, семинарским и дипломским радовима. Седам година традиције доказ су квалитета нашег тима. Наши радови су оригинални и јединствени, нису преузети са других сајтова. Било да је у питању један од радова из наше базе или рад који желите да вам буде написан по жељи, можете бити сигурни да бољу понуду нећете наћи.

Ово је само један од примера на који начин се овакви сајтови оглашавају, а довољно је да у претрази укуцате „израда семинарских и дипломских радова“ и Гугл ће вам избацити преко 50 сајтова који се тиме баве. Комуникација са наручиоцем одвија се искључиво путем мејла, а колико је лако доћи до рада уверила се и наша редакција, када смо на једном од сајтова наручили рад из области политичког маркетинга.

Најме, послали смо наруџбеницу у којој је описано шта све треба да садржи, коју литературу користити и колико страна треба да има. На мејлове поручиоца после одређеног времена одговарају координатори који не пишу радове, већ само захтеве прослеђују стручном тиму, који одређује рок и цену. У нашем случају то би било 15 дана, а за рад би требало да издвојимо 60 евра.

Такође, врло детаљно је објашњено да сви захтеви треба да буду истакнути на самом почетку, јер додатне промене рада или рокова могу узроковати и већу цену. Ако сте нестрпљиви, па желите да видите како рад напредује, и то ће вас додатно коштати, јер трошите време стручном сараднику, који уместо да вам пише рад одговара на ваша питања. Заједно са ценом на нашу адресу стигао је и рачун на који новац треба уплатити, а са израдом рада ће се почети тек када пошаљемо доказ о уплати. У супротном, захтев застареваше.

Уносан посао

На овом сајту пронашли смо и базу са 10.000 готових радова из преко 40 области, а куповина се врши електронски. Купцима је омогућено да виде прве три стране рада и ако он задовољава њихове

потребе могу га „ставити у корпу“. Да је ово добро развијен посао говори и чињеница да радове могу наручити и становници суседних држава, па је за плаћање неопходно изабрати жељену валуту. Када потврдите поруџбину на мејл ћете добити број рачуна на који треба уплатити новац. Цена готових семинарских радова је 500, док за дипломски морате издвојити 2.400 динара.

Међутим, како на овим сајтовима углавном не постоји контакт телефон, па не може да се провери њихова сигурност, многи студенти одлучују се за сугурне варијанте, па радове наручују по препоруци. Крагујевчанка, која је недавно завршила факултет, објаснила нам је да је куповина семинарских и дипломских радова уносан посао и да се отворено зна ко се тиме бави. Тако се радови купују од старијих студената код којих иду на приватне часове или их могу наручити преко друштвених мрежа.

Ми имамо преко десет семинарских радова у години, као и домаће задатке који у великој мери улазе у оцену. Купила сам четири семинарска рада јер нисам могла да стигнем да учим за испите и да их завршим. За нешто што би мени било потребно три месеца да урадим платила сам 50 евра и положила испите. Они који нам рад пишу држе и часове припреме на којима нам објашњавају како да радове одбранимо, да професори не би „провалили“ да им нисмо сами писали, објашњава наша саговорница.

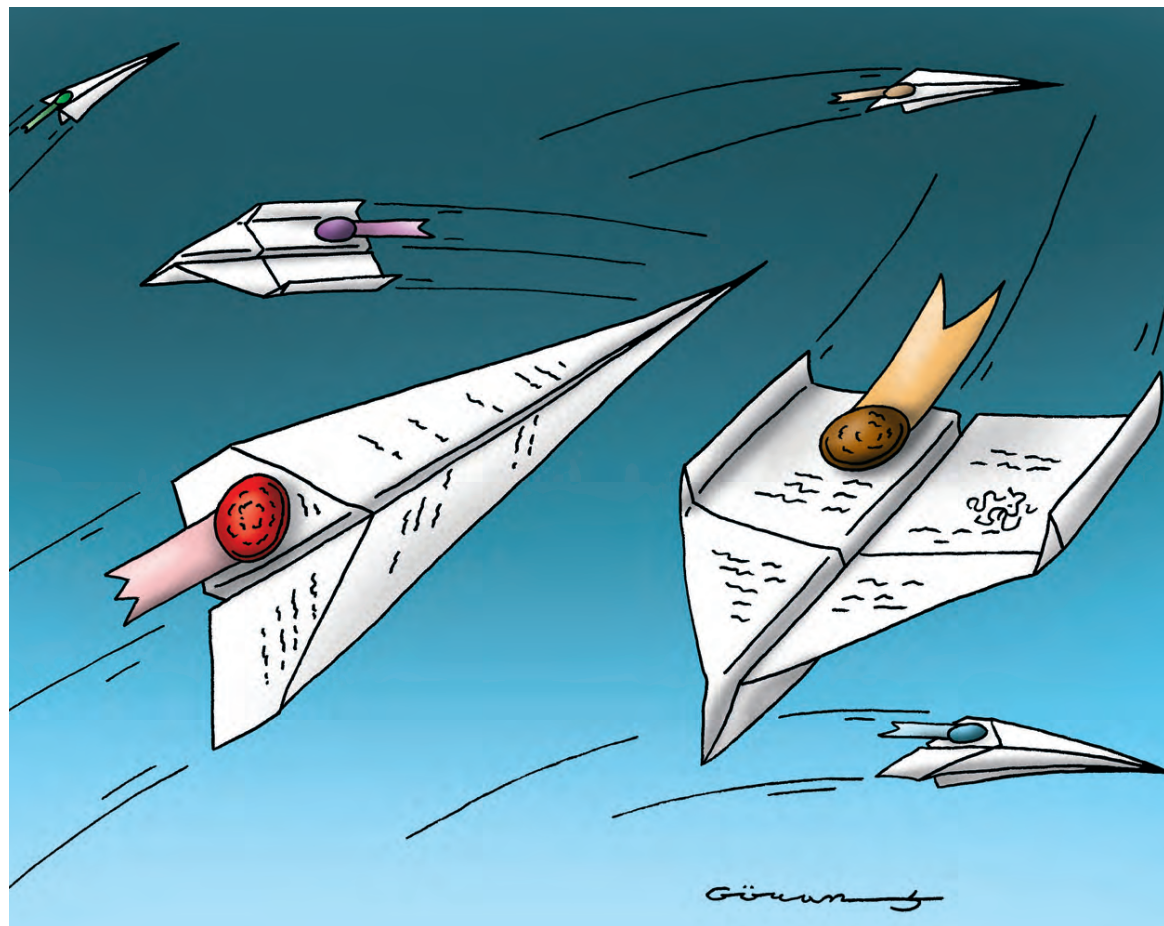
ЦЕНЕ И РОК ЗА ИЗРАДУ РАДОВА

Врста рада	Рок	Цена у еврима
Матурски	2 - 7 дана	10 - 60
Семинарски	2 - 7 дана	10 - 40
Дипломски	5 - 15 дана	40 - 90
Мастер	5 - 25 дана	50 - 90
Магистарски	30 - 60 дана	300 - 1.500
Дисертације	20 - 120 дана	200 - 3.000

(ПОНУДА СА ЈЕДНОГ ОД БРОЈНИХ САЈТОВА ЗА ИЗРАДУ РАДОВА)

Она истиче да многи студенти сматрају да је овакав начин исплативiji, јер имају времена за друге обавезе и да је највише за један предмет дала 90 евра. Прича и да се дешавало да се две групе појаве са потпуно истим радовима, али пошто нема конкретних санкција који се предузимају у том случају професор је свима дао нула поена и тражио да донесу нови рад. Можда је управо таква блага казнена политика и омогућила да израда радова постане уносан посао, јер док би за овакав приступ на Западу били избачени са факултета, наши студенти могу да полагају испит већ у следећем року.

Има, међутим, и оних који су овим послом почели да се баве да би

помогли колегама, а када после завршетка студија нису пронашли адекватан ангажман, морали су да наплате свој „таленат“ за писање радова.

Тако је наш саговорник, који је желео да остане анониман, први семинарски рад написао када га је неко од колега замолио. Касније је на његову препоруку дошло још неколико заинтересованих, а новац који је добио послужио му је као добар цепарац.

Урадио сам око 30 радова из економије и никада некоме кога сам познавао. Углавном су ми се јављали студенти са виших школа или „Мегатренда“, а радове сам

Семинарске радове радио сам за два дана. Највећи проблем је пронаћи адекватне изворе и зато сам их увек један дан тражио у библиотеци, а затим их уклапао. То може да буде веома уносан посао и радови се могу штанцовати као на траци ако се само тиме бавите. Међутим, никада нисам имао архиву радова, већ сам сваки писао посебно, чак и када сам имао сличну тему користио сам друге фирме као примере.

Штанцују као на траци

Велику кривицу, по њему, носе и сами професори јер дозвољавају да се такви студенти изједначавају са онима који су ноћима грејали столицу да би постигли све своје обавезе. Немогуће је, каже, да нису могли да препознају радове када се дешавало да су четворица момака била на истом факултету и сви су носили његове семинарске. Проблем је што нико не може да докаже да их је радила једна особа.

Да будем искрен, највећи проблем ми је што сада знам да ће и сти ти људи завршити факултете са високим просецима и што ће на тржишту рада њихова диплома вредети као и моја. Сигуран сам да ће неки од њих седети иза шалтера у банци и одлучивати о нашим кредитима, али када немате посао радите шта морате, закључује наш саговорник.

Највећи проблем је што ни у средњим школама ни на факултетима не постоје јасно дефинисане казне за овакве преступе. Правилником о дисциплинској одговорности студената утврђено је да у теже повреде дисциплине спада коришћење недозвољених средстава на испиту и полагање противно утврђеним правилима и за тај преступ се обавезно изриче мера избацивања са факултета. Међутим, тиме није прецизно дефинисана куповина семинарских и дипломских радова. На Економском факултету објашњавају

да они већ годинама имају програм који препознаје плагиране реченице и да је то један од начина да се стане на пут систему копи пејст.

Чак и да професори не користе програм, доступна им је архива свих урађених семинарских и дипломских радова, па ако им се тема учини превише слична постојећој могу је одмах одбити. Такође, консултације при изради радова су сталне да би професор био у току са радом студента. Ми до сада нисмо имали случајева да је професор препознао рад као плагијат, јер би за то студенти носили санкције, објашњава Гордана Радосављевић, продеканка за наставу Економског факултета.

Међутим, да ли су такви програми адекватни да препознају купљене радове питање је, јер студенти често замене ред речи у реченици или не наводе сајтове са којих су преписивали, већ литературу која је на њима наведена као извор. И у средњим школама објашњавају да оваквих примера није било и да деца не желе да ризикују са туђим радовима када им оцена на матурском не улази у просек.

Избор теме и консултације за казују се од почетка другог полугодја, тако да су наставници увек у току са оним што ученик ради. Плагијата није било, а у радовима из математике, физике и хемије понављају се ствари, али то су чињенице, формуле и закони. Њих није могуће другачије написати, објашњава Славица Марковић, директорка Прве гимназије.

Иако је интернет пун сајтова и огласа који нуде овакве услуге, изгледа да професори и наставници негирају свој део кривице. Да ли су заиста толико претрпани послом да не могу сваки рад детаљно да прегледају, тек чињеница је да је писање дипломских и семинарских радова уносан посао, јер да потражње нема не би имало ни толико понуда.

Виолеџа ГЛИШИЋ

megabelt®

Kneza Mihaila 106, Kragujevac

radno vreme

od 8h

do 19h

SVE VRSTE REMENJA (Optibelt, Borovo, Good Year, Sava, Unibelt...)

klasično klinasto remenje, nazubljeno, polu-v PJ/PH remenje, transportno remenje, sintetičko remenje, zupčasto remenje, varijatorsko remenje, šestougaono remenje, okruglo remenje, extremultusi...

SVE VRSTE GUMA (Michelin, BF Goodrich, Tigar, Kleber, Continental, Barum, ...)

Ulja, auto delovi i autokozmetika...

Telefon 325-236

ДОКТОРАТИ ОДБРАЊЕНИ НА КРАГУЈЕВАЧКОМ УНИВЕРЗИТЕТУ

Регуларно до највише акад

Проф. Живадин Бугарчић, проректор за научно-истраживачки рад, каже да се највиша научна звања стечена на крагујевачком Универзитету не могу стављати под сумњу, да је квалитет докторских студија високог квалитета, а захваљујући свим мерама којима се обезбеђује транспарентност у последњих пет година, од када је он на тој функцији, нису имали ниједан случај довођења у питање доктората одбрањеног на неком од факултета

Пише Јаворка Станојевић

Да је нешто турско у српском високом образовању могао је да намирише свако ко се иоле заинтересовао за начине и места где се могу стићи факултетске дипломе разних нивоа. Непријатан мирис којим је почела да заудар академска средина, а који се најпре осетио кроз неразрешене корупционашке афере, почео је да гуши сазнањем да постоје високе школе у којима се за лепе паре, са мање труда, може стећи диплома која као од шале утире пут ка највишим државним функцијама.

Оне који су наивно веровали да се знање из универзитета излива у друштво, чинећи га продуктивнијим и здравијим, обрадовало је што је у

Србији, пратећи светске трендове, почео да се повећава број доктора наука и младих научника и истраживача спремних да уложе велики труд у стицање највишег академског звања.

За земљу која незванично броји више од милион функционално неписмених, поред податка да је број неписмених између два пописа преполовљен, добра вест могла би да буде и да је од 2007. до 2012. године осам пута повећан број академица на докторским студијама и да је, у истом периоду, утростручен број доктора наука.

Иако је било и оних који сматрају да је бројка од 770 одбрањених докторских теза током једне године, односно два доктора наука дневно, показатељ да нешто није у реду са процесом и критеријумима који обезбеђују да се из масе осредњих из-

ЈЕДНО ОД СВЕЧАНИХ ПРОГЛАШЕЊА ДОКТОРА НАУКА КРАГУЈЕВАЧКОГ УНИВЕРЗИТЕТА

двоји академски крем нације, питања да ли су они који су се закићили титулом доктора наука заслужили високо звање актуелизовано је након што је покренута афера око лажног доктората једног ректора и власника приватног универзитета и на видело изашла сумња у плагијат докторског рада једног министра.

Мада настојање дела академске заједнице и дела јавности да се под лупу ставе све докторске титуле стечене на нашим универзитетима током минутих турбулентних времена тешко могу бити реализована, постоје показатељи на основу којих би се могло судити о томе да ли има оних који су незаслужено ушли у академску елиту нације.

■ Јасна и транспарентна правила

Професор Живадин Бугарчић, проректор за научно-истраживачки

рад Универзитета у Крагујевцу, каже да се највиша научна звања стечена у на овој образовној институцији не могу стављати под сумњу, јер крагујевачки Универзитет, поред јаке научно-истраживачке базе, има јасна и транспарентна правила која, од одабира тезе, преко њене разраде и одбране, регулишу пут до стицања највише академске титуле.

Овај редовни професор одсека за хемију Природно-математичког факултета, који је члан Националног савета за високо образовање, тврди да висок квалитет докторских студија, између осталог, гарантује и податак да се два од 12 факултета из састава Универзитета налазе међу првих десет, од преко 220 факултета и научних института, у држави.

- Поред високе просечне оцене која на појединим факултетима не

сме бити нижа од 9,5, чине настojимо да обезбедимо да заиста најбољи у својим генерацијама добију шансу да уђу у свет независног истраживања који би требало да резултира израдом и одбраном докторске тезе која представља круну вишегодишњег напорног рада, ми од кандидата тражимо да задовоље законске критеријуме од бар два објављена рада у признатим научним часописима. На неким факултетима, идемо и даље, па шансу дајемо само младим научницима који су већ објавили најмање три научна рада.

Закон се стриктно поштује и у делу који прописује да ментори на докторским студијама морају да имају пет објављених радова у часописима са референтне међународне СЦИ листе. То нам није проблем пошто трећина наших професора испуњава овај услов. Морам се

СТРОГИ КРИТЕРИЈУМИ ФАКУЛТЕТА МЕДИЦИНСКИХ НАУКА. ПРОФ. ДР НЕБОЈША АРСЕНИЈЕВИЋ

ПРОФ. ДР МИОДРАГ СТОЈКОВИЋ

Шамар онима који су поштено радили

Најпознатији српски генетичар до докторског звања дошао је школујући се у иностранству. Стечено звање, уз које је ишла и гаранција да спреман да уђе у круг врхних истраживача, остворило му је врата признатих светских института у којима је стекао углед. Упркос доброј позицији на светској научној мапи, овај научник одабрао је да се врати у земљу и да академску и научну каријеру настави у Крагујевцу. После вишегодишњег чекања да му се обезбеде обећани услови за наставак научног рада, професор Стојковић се осећа мало уморним, али и даље не губи наду у могућност развоја српске науке и афирмације њеног научног потенцијала. О томе како ситуација са позиције некога ко се школовао у иностранству изгледа ситуација са сумњивим докторским дипломама, др Стојковић за „Крагујевачке“ каже:

- Мој докторат био у Минхену и одавно 1996. године, али диплому још увек чувам код куће. Морам да се шалим, с обзиром на ову катастрофу која се дешава у нашем образовању. У принципу, код нас је проблем, поготову са природним наукама, јер и сами ментори су, или зато што немају средстава или зато што је овакво стање у науци и образовању као хронична болест, изгубили интересовање да се баве научним радом. Због тога и кандидати остају ускраћени за могућност да ураде квалитетни докторски рад који подразумева и квалитетне експерименте. Ми понекад чекамо на потрошни материјал и до две године. Како онда урадити експеримент?

Ова потешкоћа, међутим, није оправдање да се вара при изради докторског рада, поготову у данашње време када је врло лако утврдити који рад је плагијат и какав му је квалитет. Има и квалитетних и мање квалитетних радова, и код нас и у иностранству, али је много битније да је он урађен поштено, да је кандидат уложио енергију и труд, а ментор надгледао и контролисао сам рад, квалитет и исправност извођења извршења експеримента.

На Западу се покушава да се кроз докторски кандидат научни да размишља као будући научник, да тако и поставља проблем и дође до решења јасним доказима и да кроз квалитетну публикацију тај рад и објави. То је и додатни механизам контроле самог рада јер ако прође и екстерну критичку евалуацију онда и ментор и сам кандидат имају лакши посао код сумирања докторског. Негде се то ради кумулативно - научне публикације које су везане за тему докторског рада прилажу се као сам рад или се те публикације користе као део рада.

Оно што се из ове афере види је да постоји велики број радова који можда и никада нису оригинално рађени већ преписивани, али у земљи у којој се акредитације дају врло лако, у земљи у којој „привређује“ велики број универзитета са истуреним одељењима која немају ни лабораторије нити услове за студирање и докторат, у земљи где постоји пар „интернационалних“ школа где за новац добијате диплому, није чудно да нам се ово дешава.

Колико ја знам, у Пољској су 90-тих испитиване дипломе. Јесте да каснимо двадесетак година, али није касно да се најзад са тим крене и код нас, јер је образовање најбитнија ставка у прављењу разлике да ли желимо развијену и модерну земљу или ће у зори и параметри бити обрнути и награђивати нерад и преваре. Зато треба проверити дипломе нарочито људима који су на одговорним и/или јавним функцијама, јер до њих управо долазе не због квалификација и квалитета него због саме функције. Како онда објаснити студентима зашто треба да уче ако свакога дана имају лош пример да до дипломе могу да дођу и без учења и знања? Зар то није шамар свима онима који вредно раде, који се труде, родитељима који одвајају од уста да ишколују децу на поштен начин? Сигурно на „Мегатренду“ има добрих професора и студената, али захваљујући лошим примерима и они и цело школство у Србији је добило ознаку да је све некавалитетно и сумњиво или добијено преваром.

На надлежнима је дефинишу критеријуме, правилнике, и да се најзад дефинише појам су-

коб интереса, а то је да један професор буде и даље професор на факултету и министар у исто време. „Мегатренд“ је, рецимо, у 2013. Години добио скоро 18 милиона динара из буџета Министарства. Сваки разуман човек пита за шта, јер када погледате листу публикација на том универзитету онда видите да неки наши научници као појединци имају много бољу листу објављених радова и врло лако проверљиви такозвани Х-индекс (показатељ колико сте добар као научник), а немају средстава да се баве научним радом. Дакле, овде има пуно посла не само Министарство, већ се из афере наслућују делови којима треба да се позабави и тужилаштво.

ЕМСКЕ ТИТУЛЕ

докторирају на нашем Факултету медицинских наука. Захваљујући томе, поред материјалне користи, Универзитет је добио на угледу, јер велики број врхунских лекара има докторат нашег факултета. Морам нагласити да они овде не долазе зато што се код нас лакше долази до титуле, него, напротив, због тога што се код нас више и боље ради, објашњава наш саговорник.

■ Медицина као добар пример

То потврђује и садашњи директор Клиничког центра, до септембра 2012. декан Факултета медицинских наука, проф. др Небојша Арсенијевић. Он каже да се на овај факултет уписује уписује око 80 доктораната, углавном њихових тек дипломираних студената, али има и већ афирмисаних лекара из Србије, али и Републике Српске, Македоније, Хрватске... Докторске студије трају три године, али др Арсенијевић каже да не познаје никога ко је докторирао за мање од пет.

- Факултет медицинских наука је три године пре других медицинских факултета на простору бивше СФРЈ увео докторске студије. Очекујући оспоравања социјално моћнијих факултета, учествовали смо у оснивању ОРФЕУС-а (удружење свих медицинских факултета са територије Европе који спроводе академске докторске студије). Та организација усаглашава програме и критеријуме. Декани и продекани састају се једанпут годишње и доносе препоруке. Ми смо све препоруке до краја поштовали и уграђивали их у наша акта. Тако, тренутно, да би докторанд предао завршену докторску тезу мора да објави та истраживања у неком од часописа са СЦИ листе, тј. неопходно је да истраживање прође веома строго међународну верификацију. У том раду кандидат мора да буде носећи, односно први аутор, каже др Арсенијевић.

Такође, он потенцира да је само на том факултету уведено да кад се пријави пројекат тезе, значи у веома раној фази која предходи изради експеримента, пријава мора да се одбрани пред Комисијом за проверу дизајна и снаге студује. Та Комисија броји седам чланова који имају највећи рејтинг, према броју радова и њиховом научном утицају. И ментор мора да испу-

похвалити да смо у односу запослених и професора који испуњавају услове да буду ментори најбољи међу државним универзитетима, каже проф. Бугарчић.

Уз то, квалитет докторских радова додатно се осигурава искључивањем ментора из процеса оцењивања, јер кандидат тезу брани пред независном комисијом коју верификује и одобрава универзитетско Веће и у којој обавезно један члан мора бити са другог универзитета.

Мада су тек ушли у процес набавке софтвера за детектовање плагијата, Бугарчић сматра да је могућност да се у нечијем раду нађу делови или идеје преузети из туђих публикованих истраживања минимални због чињенице да је све положно критичком суду јавности.

- Сваки рад је, месец дана пре одбране, у електронској форми изло-

жен на сајту факултета и свако ко има примедбу може да укаже на евентуалне недостатке. Кандидати су, такође, дужни да по један укоричени примерак доставе факултетској, односно универзитетској библиотеци где су у сваком тренутку, исто као и коначна електронска верзија која стоји у јавној архиви факултета, доступни свакоме ко жели да их провери. Захваљујући свим мерама којима обезбеђујемо транспарентност у последњих пет година, од када сам ја на функцији ректора, нисмо имали ни један случај довођења у питање доктората одбрањеног на неком факултету из заједнице нашег Универзитета.

Са друге стране, висок квалитет научно-истраживачког рада резултирао је повећаним интересовањем за наше докторске студије. Најбољи пример је долазак великог броја лекара са ВМА који желе да

СВЕТСКИ ТРЕНДОВИ

Од привилегије до масовности

Већим делом историје, чак и прве научне титуле на универзитету биле су привилегија неколицине богатих, а многи академски радници нису имали докторате. Међутим, како се високо образовање ширило након Другог светског рата, тако су порасла и очекивања да предавачи поседују дипломе виших степена образовања. Први су у том смеру кренули амерички универзитети: до 1970. године Америка је производила нешто испод трећине светског броја студената и половину својих доктора наука из области наука и технологије (у то време имала је само шест процената светског становништва). Од тада се годишњи број доктора у Америци удвостручио, достижући бројку од 64.000.

Остале земље су настојале да сустигну овај тренд. Између 1998. и 2006. године број доктората који су предати у свим земљама ОЕЦД-а (Организација за економску сарадњу и развој) порастао је за 40 посто, у поређењу са 22 посто у Америци. Најдраматичнији се тај пораст десило у Мексику, Португалу, Италији и Словачкој. Чак и у Јапану, где се број младих људи смањује, број доктораната се повећао за 46 посто. Део тог пораста рефлектује и указује на експанзију високог образовања изван Америке.

ПРОФ. ДР ЖИВАДИН БУГАРЧИЋ,
ПРОРЕКТОР ЗА
НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКИ РАД

култет медицинских наука на четврто место у земљи према индексу број квалитетних радова (мерено импакт фактором) према броју истраживача. То је резултат управо те политике и враћања наших афирмисаних људи из света.

Но, сви формални критеријуми, како год строги били, не могу да замене оно што ни у један пропис не може ући, а то је честит и искрен однос према истраживању и сазнање да човек вреди таман онолико колико вреди оно што је спреман да потпише. То је у корену девалвације научних звања и знања, чему смо сведоци и од чега за сада покушавамо и чинимисмо се успевамо да заштитимо докторанте, Факултет медицинских наука, академску заједницу и државу, закључује др Арсенијевић.

■ Квалитет, а не квантитет

Мада, према речима проректора за научно- истраживачки рад Универзитета, постоје услови за школовање знатно већег броја доктораната, ова институција се определила да, инсистирајући на квалитету, занемари квантитет. Поштујући истовремено светске трендове о све већем броју академика који школовање настављају до стицања највишег звања, крагујевачки Универзитет проценио је да хиперпродукција доктора наука који се не могу надати академској каријери нити послу на коме би њихове способности и знање дошли до изражаја не би донела добро ни њима ни заједници.

На другој страни, каже проф. Бугарчић, стоји чињеница да после увођења Болоње све више младих наставља школовање након дипломирања на основним студијама. Тај тренд је довео до тога да титула која пре пола века била појам знатно изгуби на тежини. Због тога највише академско звање више није довољно, па се и од доктора наука тражи да се докажу кроз радове, истраживања, додатна знања.

Да не би остали на бироу, попут троје колега евидентираних у крагујевачкој филијали Националне службе запошљавања, доктори који не нађу посао на факултетима најлакше ће профитирати ако оду у политичаре, где су титуле на цени.

Иначе, Универзитет у Крагујевцу на десет факултета из свог састава има 17 акредитованих студијских програма докторских студија. Највише студије нису акредитоване једино на Педагошком факултету у Јагодини и недавно основаном Факултету за туризам и хотелијерство у Врњачкој Бањи.

Током 38 година рада Универзитет је изнедрио 841 доктора наука, а тренутно о се трошку државе на крагујевачким факултетима школује 136 доктораната. Попут осталих академских заједница у земљи, и овде од увођење болоњског процеса бележе знатно повећање броја академика који су стекли титулу доктора наука. Тако је 2010. докторирао 34, а годину дана касније 64 кандидата. У 2012. број одбрањених доктората повећао се на 69. Прошле године је промовисано 78 носилаца докторске титуле, а током овог годишњег обележавања Дана Универзитета још 105 нових доктора наука.

ПРОФ. ДР МАРКО ПАВЛОВИЋ

Проблем су ментори и комисије

Марко Павловић звање доктора науке је стекао на београдском Универзитету 1989. године. Радни век, започет давне 1980., провео је на крагујевачком Правном факултету на коме је, током три деценије, прешао пут од асистента до звања редовног професора. Током читаве каријере професор Павловић критички се односио према збивањима како на матичном факултету тако и читавој академској заједници. Остајући доследан ставу да иза свега што ради стоји својим именом и ауторитетом, човек који годинама води донкихотовску борбу за владавину права често је западао у немилост. То га, међутим, није спречило да будним оком прати и указује на незаконитости које урушавају темеље српског образовања, доводећи у питање будућност долазећих генерација.

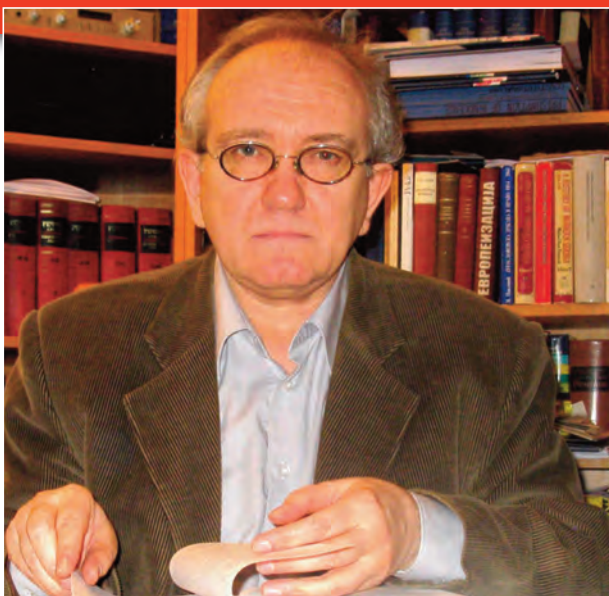
Професор Павловић за „Крагујевачке“ каже да није изненађен аферама о сумњивим докторатима, јер таквих примера има и на његовом факултету.

- У време тешког пада квалитета Универзитета у Хајделбергу (Немачка), избачена је анегдота: На станици у том граду кондуктер узвикује: „Хајделберг! Пола сата паузе. Ко хоће, може да докторира.“ Немам све податке о докторским дисертацијама које су одбрањене на Правном факултету у Крагујевцу, или о дисертацијама чији су аутори професори овог факултета. За неке сам, пак, сигуран да се могу подвести под анегдоту о палом Хајделбергу, што ће рећи да се ради о докторатима који не вреде ништа, односно који у цивилизованим земљама никако не би могли бити докторске дисертације.

Речју, и на Правном факултету у Крагујевцу постоје лажни доктори наука који по логици ствари производе нове лажне докторе.

Прво, има тема докторских дисертација које су „на рубу памети“. Има доктората који су на први поглед експериментални, јер су штампани величином слова за сликовнице, има дисертација које су ругање здравом памети. Једна врста оваквих дисертација има такав садржај да се читалац стално пита „о чему овај пише“, и овим питањем завршава читање целе дисертације. Дакле, ради се о дисертацијама у којима су набацани неки садржаји једино са циљем да се „добије на маси“. Једном таквом (одбрањеном) докторском дисертацијом се тренутно бавим и спремам образложени предлог за њено уништење.

Проблем је у томе што су у овој земљи институције слабе, или у њима нема људи са осећањем дужности и професионалности који би из храма науке избацили trash или gubbish, или, што би ми рекли, ђубре. Друго, под фирмом науке (у магистратурама и докторатима) пласирају се истраживања са квази или неумесним закључцима. Најбољи доказ је пример једног називи научног рада једног политичара у чијем закључку (као плод називи научног истраживања) стоји следеће: „... Када се осло-

боди Феминних комплекса, увиђа да је прилив људи „са брда“ имао многе позитивне стране. Погледајте само дугоноге крагујевачке девојке, скоро по правилу пореклом из динарских крајева ...“

Најкрупнији конкретан проблем лажних доктората везан је за некомпетентне менторе и комисије. Најзад, проблем лажних доктората има шири контекст проблема непостојања научне критике, што је све последица тога што је читаво друштво, а с њим и универзитети, постало жртва бурзерско-кумовско-другарско-партијског система функционисања које има карту само у једном правцу, а то је пропаст.

МАЛА МАТУРА

За трећи тест нико не брине

Између школске зграде и физкултурне сале распоредило се стотинак ђака. Стоје у групама и тихо разговарају. У једном моменту на вратима сале појављује се наставник и почиње да прозива. До 10 сати, када почиње полагање завршног испита из српског језика, има још пола сата, али су ђаци ОШ „Драгиша Михајловић”, у коју се наша екипа у понедељак ујутру најпре запутила, уредно стали испред врата чекајући да буду прозвани.

Андрија Јовановић и двојица његових другова, који су ђаскали нешто даље у дворишту, убрзали су корак, мада верују да ће сигурно бити прозвани тек на крају.

- Мислим да тест из српског неће бити тежак. Није био тежак ни на пробном матурском, тако да немам трему. Пробни тест сам урадио одлично. Од могућих 60 поена осво-

Крагујевачки мали матуранти све наде полажу у тестове из српског језика и математике, за које су се, како кажу, озбиљно спремали. Питања из физике, хемије, биологије, историје и географије само су прелистали, не желећи да се много труде око теста који носи само осам поена

јио сам 49. Ако тако прођем и на овом испиту сигурно ћу уписати средњу школу коју желим, иако сам у основној био врло добар, прича Андрија који се нада да ће од септембра бити ђак Прве техничке школе на смеру мултимедија.

■ Важна су прва два теста

Његова школска другарица коју затичемо како стрпљиво чека да уђе на полагање, сигурна је да ће уписати школу коју жели, јер ће јој само одличан успех донети максималних 40 поена.

- Имам све петице, за испит сам се припремала, тако да сигурно неће бити проблема, самоуверена је Маријана Василић, чија је жеља да упише Медицинску школу.

Неколико минута након што завршава-

мо разговор са Маријаном у школском дворишту више нема осмака. У простору између школе и сале остало је неколико запослених, школски полицајац и једна мама.

- Испратила сам ћерку Сару. Имала је протеклих месеци неких здравствених проблема, па сам желела да будем ту колико се нешто деси. За завршни испит се не бринемо много ни она ни ја. Сара је одличан ђак, у школи је редовно ишла на припреме. Српски је учила сама код куће, а за математику смо платили неколико приватних часова, како би добро утврдила неке области. Остале предмете није спремала. Мислим да је тај трећи тест велико оптерећење за децу и да га заправо нису богзна колико спремала, јер заиста нема шансе обновити толико градиво, објашњава Гордана Ђорђевић.

Њена ћерка и сви остали осмаци „Драгише Михајловића” већ су сели у школске клупе распоређене по физкултурној сали, слушају упутства од дежурних настав-

ПРОЗИВКА У ШКОЛИ „ДРАГИША МИХАЈЛОВИЋ“

ЗАУЗИМАЊЕ „СТАРТНИХ ПОЗИЦИЈА“ ЗА РЕШАВАЊЕ ТЕСТА

ника и чекају да тест почне. Иста слика је и у „Станиславу Сремчевићу”. Пред капијом у пет минута до 10 часова затекли смо неколико запослених на „цигамет паузи”, а у самом дворишту Јелену Томашевић, наставницу физичког и маму осмака Немање, који је у физкултурној сали школе, заједно са својом генерацијом, у том моменту већ имао тест у рукама.

- Треме код Немање није било све до синоћ, а мене је пробудила јутрос у шест, кроз смех коментарише Јелена, додајући да се њен син двоуми да ли ће уписати Гимназију или Прву техничку школу.

- Навијам за рачунарски смер у Техничкој, али све зависи од тога какво ће знање показати на малој

матури. Припремао се, највише за српски и математику, пошто ова два теста носе по 16 бодова. Није реално тражити од деце да обнове градиво из 20 уџбеника, а онда тај труд наградити са осам поена. Нисам противник трећег теста, јер мислим да нам деца, на жалост, не знају основне ствари. Знају да је стрељање у Шумарицама било 21. октобра, али им треба времена да се присете и које се то године десило. Зато трећи тест треба да постоји, али да тестира нека елементарна знања из опште културе, сматра наша саговорница.

■ Српски као од шале

Маја Вуловић, мама коју смо затекли у дворишту Основне школе

ГРАДСКА УПРАВА ЗА ПОСЛОВЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ И ОПШТЕ УПРАВЕ, СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ИМОВИНУ, СЛУЖБА ЗА СТАМБЕНЕ ПОСЛОВЕ на основу тачке 12. Одлуке Градског већа града Крагујевца о расписивању Огласа за давање у закуп пословних просторија бр. 361-112/14-В од дана 17.06.2014.године, члана 8. ст.1. Одлуке о давању пословног простора у закуп („Сл. лист града Крагујевца“ бр.15/10; бр.10/11 и бр.14/11) и Одлуке о општем размештају делатности и условима за њихово обављање на територији града Крагујевца („Сл. лист града Крагујевца“, бр. 34/09 – пречишћен текст; бр.15/10 и бр. 29/10), доноси:

РЕШЕЊЕ

Расписује се оглас за давање у закуп путем јавног надметања пословног простора МЗ „Станово”, означеног као део „Бараке”, у улици Краљевачког Батаљона бр.26 у Крагујевцу.

Даје се у закуп путем јавног надметања:

- Пословни простор МЗ „Станово”, означен као део „Бараке”, у улици Краљевачког Батаљона бр.26 у Крагујевцу, који се налази у другој зони, површине 70 м².
У пословном простору може се обављати правна, административна, агенцијска, књиговодствена, угоститељска, услужна и трговинска делатност.
- Почетна цена за лицитацију закупнине износи: **10 евра по 1м²** за пословни простор означен тачком 1.
Цена је приказана у нето износу, с тим што лицитациони корак износи 1 евро по 1м², све у динарској противвредности обрачунатој по средњем курсу Народне банке РС на дан јавног надметања.
- Пословни простор означен тачком 1. даје се у закуп у виђеном стању на период од 3 (три) године. Разгледање пословног простора обавиће се дана 23.06.2014. године од 9 до 14 часова. Сва заинтересована лица могу се јавити Секретаријату за имовину, Служба за стамбене послове у ул. Бранка Радичевића бр.11, канцеларија бр. 18 или на тел. 034/506-125.
- Јавно надметање одржаће се дана 27.06.2014. године, са почетком у 10:00 часова за пословни простор означен тачком 1. у згради Секретаријата за имовину, у ул. Бранка Радичевића бр.11, на другом спрату, канцеларија бр.18.
- Учесници јавног надметања могу бити сва физичка и правна лица која су код надлежног органа регистрована за обављање пословне делатности која се може обављати у пословној просторији која се даје у закуп.
- Учесници јавног надметања обавезни су да најкасније 24 часа пре часа који је одређен за почетак јавног надметања на рачун број: 840-742142843-86, позив на број 97 32-531-70960 назив рачуна: „Приход од закупа непокретности града Крагујевца”, уплате на име депозита и то: **10 евра по 1м²** за пословни простор означен тачком 1.
У динарској противвредности обрачунатој по средњем курсу Народне банке РС на дан уплате.
- Учесници јавног надметања обавезни су да најкасније 24 часа пре часа који је одређен за почетак јавног надметања на рачун број: 840-742142843-86, позив на број 97 32-531-70960 назив рачуна: „Приход од закупа непокретности града Крагујевца“ уплате „средства обезбеђења“ у висини три месечне закупнине утврђене по почетној лицитационој цени из тачке 2. овог Решења. Уплата се врши у динарској противвредности обрачунатој по средњем курсу Народне банке РС на дан уплате.
Неблаговремена уплата депозита и средстава обезбеђења, као и недолазак на јавно надметање сматрају се одустанком од истог.
- Учесници јавног надметања обавезни су да доставе рачун и назив банке на који се средства уплаћена на име депозита, односно средстава обезбеђења, могу вратити оним учесницима који не излицитирају пословни простор.
- Учесницима јавног надметања који излицитирају пословни простор враћа се само депозит, а средства обезбеђења остају на рачуну закуподавца до истека уговора о закупу када се враћају закупцу.
- На јавном надметању не могу учествовати чланови Комисије из тачке 13. овог Решења, њихови заменици, крвни сродници у правој линији без обзира на степен сродства а у побочној линији закључно са другим степеном сродства и бивши закупци који нису измирили своја дуговања за закуп према Граду, односно дуговања за комуналне услуге.
- Образац пријаве за учешће на јавном надметању сви заинтересовани могу преузети на шалтеру Секретаријата за имовину, у ул. Бранка Радичевића бр. 11 у Крагујевцу.
- Најповољнији понуђач дужан је да приликом закључења Уговора о закупу плати закупнину унапред за период од шест месеци.
- Јавно надметање спроводи Комисија за спровођење поступка давања у закуп пословних просторија, образована Решењем Градског већа града Крагујевца бр: 112 – 885/13 – V од дана 11.04.2013. године.
- Пословни простор даје се у закуп учеснику лицитације који понуди највиши износ закупнине.
- По завршеном јавном надметању, Комисија јавно утврђује који је од учесника понудио највишу цену.
- Комисија је обавезна да одмах по окончању поступка јавног надметања изради Одлуку о избору најповољнијег понуђача и исту уручи учесницима јавног надметања и достави је Градском већу.
- Ближе информације о јавном надметању могу се добити у Секретаријату за имовину, Служба за стамбене послове, улица Бранка Радичевића бр.11, II спрат, канцеларија бр.18. или на тел: 034/506-125.

„Мирко Јовановић”, има сличан став.

- Радојка се припремала углавном за српски и математику, док је за трећи тест учила по мало. Велико је оптерећење за децу тражити им толико детаља. Иначе су преоптерећена. Надамо се да ће уписати саобраћајни смер у Политехничкој школи. Радојка је јако врло добар ђак, није лоше прошла на пробном тесту, па се надамо да ће уписати школу коју жели. Није човек сигуран ни шта детету да саветује коју школу да упише, па нек барем проба оно што жели, прича Маја.

Читава два сата имали су осмаци да реше 20 питања из српског језика, а када је то време прошло, око поднева у школским дворштима владала је сасвим другачија атмосфера. Осмеси, граја, прелишавања. Ђаци „Радоја Домановића”, које је наша екипа дочекала по изласку са полагања теста из српског језика, изгледали су много растерећеније него два сата раније.

- Одлична сам, па нисам ни имала неку посебну трему. Српски сам припремала, као и математику, док за комбиновани тест нисам нешто имала потребе да се припремам јер ће, како су нам наставници рекли, углавном бити питања из општег познавања градива, па се и не секирам. Иначе су питања из српског била лака, углавном се тражило логичко закључивање, тако да мислим како неће лоше проћи, каже Андријана Пауновић.

Исто потврђује и њена другарица Милена Урошевић, будућа уче-

ГОРДАНА ЂОРЂЕВИЋ ЈЕ У ДВОРИШТУ ЧЕКАЛА КЅЕРКУ САРУ

ница Прве крагујевачке гимназије.

- Тест је заиста био лак. Чак и лакши од оног који смо имали на проби мале матуре, коментарише Милена.

Нешто даље, Андреа и њена другарица Катарина живо објашњавају какав је био тест и каквом се резултату надају.

- Трему сам имала све време, али сам морала да је сакријем колико год могу. Испратила сам је на испит и све време сам шетала ту око школе, каже Љиљана, Андреина мама.

Другарице из разреда Андреа и Катарина кажу да су се добро припремиле за тестирање и надају се да ће уписати школе које желе - Андреа Прву крагујевачку гимназију, а Катарина Медицинску школу. Обе су похађале припремну наставу у школи, али и узимале приватне часове, како ништа не би препустиле случају.

За тест из српског језика кажу да није био тежак. Исто каже и Огњен Бусарац, тик што је изашао са полагања.

- Заиста није било тешко. Припремао сам се последњих месец дана и надам се да је то сасвим довољно. На тесту није било много

граматике, већ је било више питања која траже читање и разумевање прочитаног и логичко повезивање, каже овај одличан ђак који намерава да упише Прву крагујевачку гимназију.

■ Математика највећа мука

Екипа Огњенових другова и другарица добацује да се ни они нису много спремали. Српски и математику су, кажу, учили код куће и припремајући се у школи, док за комбиновани тест нису хтели да „троше време”, јер је градива превише, а не носи много бодова. Ипак, кажу да су две њихове другарице од септембра училе из двадесетак уџбеника, узимале приватне часове и још наново ишчитале комплетну лектуру од петог до осмог разреда.

Иако су се на моменат опустили, причају да ће им главни проблем ипак бити математика, јер треба запамтити много формула. Да је математика за ђаке заиста „баук” одлично се види сутрадан у дворштима школе „Светозар Марковић”. Соња Кнежевић, Дарко Јовановић и Никола Јошовић, ученици ове школе, кажу да су дан раније на тестирање дошли знатно опуштенији.

- Тест из српског није био тежак,

али се за математику стварно плашим како ћу урадити. Мислим да сви данас имају највећу трему, јер је математика свима проблем. За комбиновани тест спремали смо се у школи и нико од нас се не брине како ће га урадити. Ни на пробном матурском нисам лоше прошла на комбинованом тесту и на тесту из српског, али

МАМА ЉИЉАНА И АНДРЕА, МАЛА МАТУРАНТИЊА ОШ „РАДОЈЕ ДОМАНОВИЋ”

МЕРЕ БЕЗБЕДНОСТИ

Полиција у школама

Овогодишње полагање мале матуре пратиле су приличне мере безбедности. Тестови су дан уочи полагања из српског језика стигли у школску управу. На сам дан полагања, у запечаћеним врећицама, преузимале су их делегације школа и смештале у школски сеф. У руке ученика стизали су неколико минута пре 10 сати, односно у време када је у понедељак, уторак и среду званично почињало тестирање.

За додатне мере безбедности била је задужена полиција. На улазу сваке од школа већ у осам ујутру смештао се по један полицајац. Полиција је у школи била присутна све док тестови не буду дешифровани, како би се избегле било какве неправилности.

За време теста у школу није могао да уђе нико осим у њима запослених учитеља и наставника.

ВЕРУЈУ ДА ЋЕ УПИСАТИ ЖЕЉЕНЕ ШКОЛЕ: АНДРИЈАНА ПАУНОВИЋ, МИЛЕНА УРОШЕВИЋ И ОГЊЕН БУСАРАЦ

сам зато из математике имала само шест поена, прича Соња Кнежевић, која се нада упису на језички смер у Другој крагујевачкој гимназији.

Њен друг Дарко жели да упише саобраћајни смер у Политехничкој школи и нада се да ће добро урадити завршни испит, пошто је врло добар ђак.

- Немам баш трему, али није ми свеједно. Припремао сам се и код куће и у школи па ћемо видети шта ће да буде, кратко каже.

Док разговарамо са њим прилази нам група девојчица и дечака. Почињу у глас да коментаришу питања на тесту из српског језика. Кажу да су била углавном једностав-

на, али и да је било двосмислених. Сви су сигурни да ће на тесту из математике урадити барем оне најлакше задатке. Много их више брине конкуренција за упис у средњу школу, па се распитују да ли се много њихових вршњака, са којима је наша екипа разговарала дан раније, интересује за исте школе као и они. Док ћаскамо пред главни улаз излази дежурни наставник и почиње да прозива. Соња, Дарко, Никола и њихови другари један по један улазе у школу. Исти сценарио чека их и дан касније. Резултате њиховог вишемесечног труда школе ће објавити у моменту када се ове новине нађу на киосцима.

Марија ОБРЕНОВИЋ

NLB Dobar kredit

Da prijatelji ostanu prijatelji

Članovi porodice su vaši najbolji prijatelji. Prijatelji su vam kao porodica. Ne testirajte prijateljstvo, ne mešajte drugove i dugove!

Uz NLB Dobar kredit nudimo vam rešenje da ostvarite svoje finansijske ciljeve i to po odličnim uslovima sa fiksnom ili promenljivom kamatnom stopom.

NLB Dobar kredit

Filijala Kragujevac, Kralja Aleksandra I Karađorđevića 41 a, 034/331-106

NLB Banka
Знам зашто.

f NLB.Banka

www.nlb.rs

info: 0700 655 522; 021 452 144

BEZ ŽIRANATA i dodatnog obezbeđenja

Keš i refinansirajući KREDIT

ОСНОВАНО УДРУЖЕЊЕ „ЧЕСИ ШУМАДИЈЕ“

Доприносили напретку града и региона

Познати смо као емотиван народ, али, на жалост, и кратког памћења, поготово када оно сеже на мало дуже стаје – историјске. Е, да се то не би догодило и у овом случају, 16. јуна у Крагујевцу је основано Удружење „Чеси Шумадије“ које има циљ да очува сећање на велику и плодну баштину српско-чешких односа на територији града и региона.

Иницијатор оснивања овог удружења био је историчар Ненад Карамиджалковић из Историјског архива, који се у свом истраживачком раду (о чему смо опширно извештавали) бавио доприносом странаца напретку Крагујевца и Шумадије у 19. и 20. веку, као и Светлана Стојилковић, професорка у Музичкој школи, чукунука Јосифа Покорног, војног капелника Крагујевачког гарнизона с краја претпрошлог века.

Оснивачкој скупштини присуствовали су и гости из амбасаде Чешке Републике у Србији – конзулка Вероника Сењукова из Националног савета чешке националне мањине из Беле Цркве и Слађан Радвановић, помоћник градоначелника за регионалну и међурегионалну сарадњу. За председника Удружења (односно заступницу) изабрана је Светлана Стојилковић.

Пре усвајања оснивачких аката, историчар Карамиджалковић одржао је надахнут говор о историјату дуге и плодне сарадње два братска словенска народа на овим просторима. Многи од података које је изнео у свом обраћању плод су његовог научног рада обједињеног у књизи о Чесима у Шумадији, која ће изаћи наредне године, тако да су присутни били у прилици да ексклузивно сазнају обиље историографских и биографских података који су по први пут предочени јавности.

Обновили идеју предака

Карамиджалковић је истакао да га је у истраживању које је отпочео у

УЧЕСНИЦИ
ОСНИВАЧКЕ
СКУПШТИНЕ
УДРУЖЕЊА „ЧЕСИ
ШУМАДИЈЕ“

На оснивачкој скупштини један од иницијатора стварања удружења историчар Ненад Карамиджалковић одржао је надахнут говор о значају који су Чеси имали у Србији током 19. и у првој половини 20. века

матичној кући – Историјском архиву Шумадије фасцинирао не само допринос припадника Чешке заједнице граду и региону, него, пре свега, њихова бројност.

– Навешћу један фасцинантан податак. По последњем попису становништва Крагујевац има око 150.000 становника, док у њему живи свега осам Чеха, тачније осам особа које су се национално изјаснили као Чеси. Почетком 20. века Крагујевац је имао свега 15.000 становника, дакле био је 10 пута мањи од данашњег града, док је у њему живело чак 150 Чеха, који су чинили један посто укупног становништва града, истакао је он.

БОХЕМИЈСКИ ЛАВ, ШАЈКАЧА И ОЦИЛА – НЕКИ ОД ПРЕДЛОГА ЗА ГРБ УДРУЖЕЊА

ПРОФЕСОРКА СВЕТЛАНА СТОЈИЛКОВИЋ И ИСТОРИЧАР НЕНАД КАРАМИЈАЛКОВИЋ СА КОНЗУЛКОМ ЧЕШКЕ У СРБИЈИ ВЕРОНИКОМ СЕЊУКОВОМ

Почетак плодне сарадње, према Карамиджалковићу, одвијао се по успешном завршетку Другог српског устанка 1815. године.

– Кнез Милош Обреновић, конзервативан и прек по нарави, али довољно мудар и проциљив да схвати неопходност помоћи са стране како би мала и тек делом ослобођена Србија, могла напредовати ка пуној слободи и просперитету, доводи странце у Србију, а његовим поступком руководили су се сви будући српски монарси. Обрадовани дошљаци углавном су заузимали високе позиције у новој средини, а међу њима је био и значајан број Чеха. Први чешки досељеници емигрирали су појединачно, да би свеукупна политичка и економска ситуација у Аустро-Угарској, након нагодбе из 1867. године којом су Чеси остављени по страни, резултирала масовним породичним миграцијама Чеха ка Србији. Чешки досељеници углавном су долазили у потрази за бољим условима живота, било да су кренули по сопственом нахођењу, чувши приче о земљи слободне словенске браће, или су добили позив од српске владе, којој је био неопходан образован кадар који би Србији помогао на њеном европ-

ском путу, сматра Карамиджалковић.

Од појаве првог по имену забележеног чешког досељеника у Крагујевцу, заправо чешког Немца др Мајнерта 1839. године, па све до двадесетих година 20. века, талас чешког досељавања у Шумадију константно је добијао на интензитету.

– Крагујевац, најпре као престоница, а затим и војно-индустријски центар, постаје привлачна дестинација за чешке колонисте, о чијем значајнијем присуству у граду сведочи кафана „Код златног је био и значајан број Чеха. Први чешки досељеници емигрирали су појединачно, да би свеукупна политичка и економска ситуација у Аустро-Угарској, након нагодбе из 1867. године којом су Чеси остављени по страни, резултирала масовним породичним миграцијама Чеха ка Србији. Чешки досељеници углавном су долазили у потрази за бољим условима живота, било да су кренули по сопственом нахођењу, чувши приче о земљи слободне словенске браће, или су добили позив од српске владе, којој је био неопходан образован кадар који би Србији помогао на њеном европ-

Нови заједнички знак

И прва половина 20. века указује на значај Чеха у Крагујевцу и Шумадији. У фебруару 1926. године у Крагујевцу се отвара Масаријева улица (данас Улица 27. марта), у којој се до краја Другог светског рата налазило лепо здање Хотела „Масарик“, а потом се месец дана касније оснива огранак Југословенско-чехословачке лиге у Крагујевцу. Наредне године оснива се и Чешко удружење.

– Од укупног броја чешких досељеника, који су у оно време долазили из далеке земље, још више импресионара њихов пионирски посао у развоју и напретку, не само Крагујевца и Шумадије, већ и читаве Србије. Чеси су овде били лекари (поменути др Мајнерт као први крагујевачки окружни физикус, Антон Длабач, као први рентген лекар ван већих градова – у Лапову), индустријалци (породица Фиала, као власници прве фабрике коже у Србији, Франц Вилас, као први крагујевачки фабрикант соде), професори (Јосиф Вовес, први професор музике у Крагујевачкој гимназији), фотографи (Емануел Клар са Алексом Мијовићем први професионални фотограф у граду), стручњаци ВТЗ-а и официри (командант Арсенала, други српски генерал и први начелник генералштаба српске војске Франтишек Зах, дивизијски ђенерал Љубомир Покорни), војни и цивилни капелници (Јосиф Покорни, Јосиф Бродил, Јосиф Це, Адолф Петар Лифка), соколи (Антоњин Браздил, Јан Свобода и Јосиф Прохаска, као начелници шумадијских жупа) и многи други (породице Фелба, Хоњицки, Перутка, Форманек, Хофман, Захар, Венцл, Рејман, Овесни, Пикал, Кухинка, Часлава..., побројао је Карамиджалковић.

Са окончањем Првог светског рата и стварањем Југославије и Чехословачке 1918. године, српске потребе за Чесима биле су знатно умањене, као и жеља и потреба Чеха да се одседе из своје новоосноване државе, која је тежила да заустави процес исељавања. То доводи до прекида у чешком досељавању, а све што се тиче будућих миграција чинили су малобројни досељеници који нису могли значајније да допринесу порасту чешке популације у Шумадији.

– Окружени већинским српским становништвом, а без новог уплива свог етноса, Чеси су у процесу акултурације и мешовитих бракова почели да губе своје етничке и културне особености (пре свега језик), што доводи до њиховог постепеног претварања у српске неопите (новообраћене).

Нестанком „аутентичних Чеха“, нестајало је и сећање на њихов допринос напретку града и региона, па су данас шумадијски Чеси (и српски уопште) у великој мери заборављени, тако да је од изузетне важности да се према њима изгради ваљан однос и ода поштовање најзаслужнијима. То је била и главна водила моје и идеје профес-

ФРАНЦ ВИЛАС – ПРВИ КРАГУЈЕВАЧКИ ФАБРИКАНТ СОДЕ (КРАЈ 19. ВЕКА)

ГЕНЕРАЛ ФРАНТИШЕК ФРАЊО ЗАХ КАО КОМАНДАНТ АРТИЈЕРИЈСКЕ УПРАВЕ У КРАГУЈЕВЦУ 1867. ГОДИНЕ

сорке Стојилковић да оформимо ово удружење и тако помогнемо оживљавању интересовања према овим људима, као и очувању веома плодне и значајне баштине српско-чешких односа, закључио је Карамиджалковић.

Новоосновано удружење добило је и свој лого, тачније предлог за изразу знака друштва Чеха Шумадије, који се састоји од заједничких националних симбола два братска народа: лава (симбол на грбу Бохемије, тј. Чешке у ужем смислу речи) и наших симбола – шајкаче и четири оцила, популарно „прекрштених“ четири у слову С.

Зоран МИШИЋ

ПРЕДСТАВНИЦИ ЧЕШКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ У КРАГУЈЕВЦУ ПРЕ ТАЧНО ЈЕДНОГ ВЕКА

ФАБРИКА КОЖЕ ПОРОДИЦЕ „ФИЛАЛА“ У КРАГУЈЕВЦУ ПОЧЕТКОМ 20. ВЕКА

РФЗО ОДЛАЖЕ ЛЕЧЕЊЕ ОБОЛЕЛОГ ДЕЧАКА У ИНОСТАРНСТВУ

Операција у Цириху једина нада

Шестогодишњи Александар оболео је од тешког деформитета кичменог стуба, због чега су се лекари на Бањици сложили да му је неопходно лечење у иностранству. РФЗО је већ два пута одбио захтев родитеља да дечак оде на операцију о трошку државе, а његов живот сада зависи од одлуке другостепене комисије

Пуне две године траје борба родитеља шестогодишњег Александра Јовановића са Комисијом Републичког фонда здравственог осигурања, која треба да одобри операцију и лечење њиховог детета у иностранству. Овај дечак има тежак облик деформације кичменог стуба, због чега су му леђа искривљена, хода уз туђу помоћ и све теже седи. Због тога су му угрожене плућа и срце и, мада су се лекари са Института за ортопедско-хируршке болести „Бањица“ изјаснили да су овде исцрпљене све могућности за лечење малог Александра и да је потребно да се даље настави у иностранству, то није било довољно да Фонд да „зелено светло“.

РФЗО је већ два пута одбио захтев родитеља због правилника у којем нема ни речи о његовој болести, а Александров живот сада искључиво зависи од одлуке другостепене комисије Фонда, која је прошле недеље одложила доношење одлуке и тражила да се дечакова медицинска документација допуни.

Упорни родитељи не одустају

Сања и Жељко, родитељи дечака који болује од изузетно ретке болести кифлосколиозе, тешка деформација кичменог стуба непознатог узрока, од његовог рођења истрајни су и упорни у својим настојањима да њихов син једног дана прохода и почне да трчи као и сви његови вршњаци. Због убрзаног и тешког кривљења кичме која притиска срце и плућа његов живот је сада угрожен, а уколико РФЗО ни овог пута не одобри захтев родитеља да се даље лечење настави у иностранству последице би могле бити фаталне.

Сања каже да не сме ни да размишља да неће добити сагласност, али и ако до тога не дође неће од-

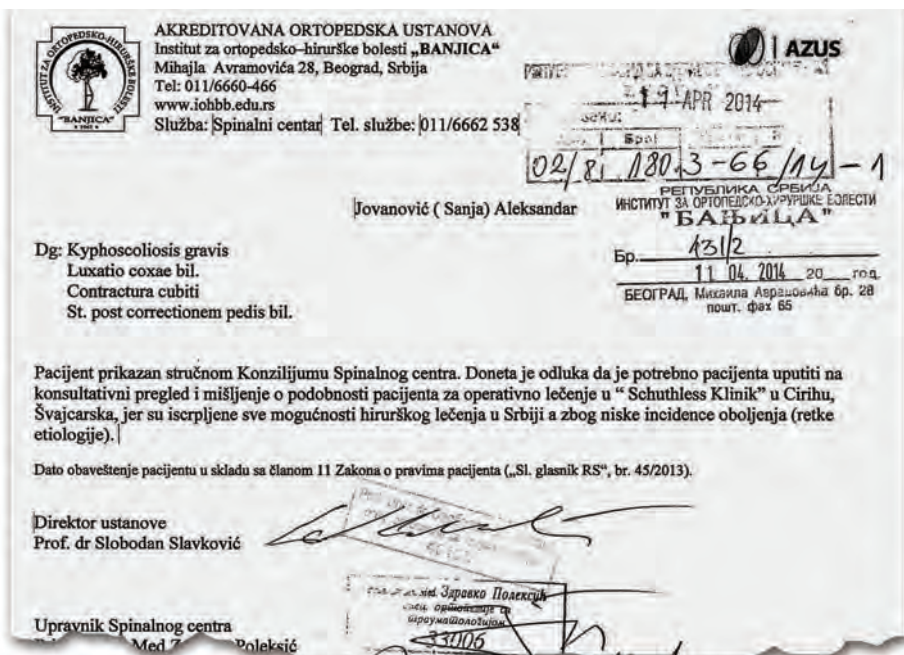
устати. Увек постоји други начин и нова нада.

Александар је рођен царским резом, прича мајка Сања, а уместо да се радује што је добила сина првенца, заплакала је када су јој лекари рекли да је беба рођена са тешким аномалијама. Саопштили су јој да дечак има ишчашење оба кука и рамена и прелом бутне кости, па је одмах по рођењу пребачен у Центар за неонатологију на овдашњој Педијатријској клиници.

Прогнозе лекара нису биле ни мало охрабрујуће. Родитељима је речено да дете неће да преживи и да је најбоље да га оставе на клиници, јер и ако преживи остаће вечита беба. Родитељи, међутим, нису пристали да се растану од свог детета и на њихов захтев Александар је пребачен у Београд на Институт за мајку и дете, где је провео три месеца. Његово стање остало је непромењено, па је, најзад, отпуштен кући. Тада почиње тешка и истрајна борба Сање и Жељка за Александров опоравак. Сваког дана водили су га на вежбе у РХ центар, а доста времена проводио је и у бањама. У трећој години живота његова болест почела је нагло да напредује. Кичмени стуб се од тада толико искривио да ребра све више притискају срце и плућа. По савету лекара, дечак је почео да носи мидер, али испоставило се да није било побољшања, па је прекинуо са тим. Конзилијум лекара са „Бањице“ сагласио се

ВЕСЕО ДЕЧАК, КОЈИ ПОКУШАВА ДА ВОЗИ БИЦИКЛУ

СТРУЧЊАЦИ СА БАЊИЦЕ ПРЕДЛОЖИЛИ ЛЕЧЕЊЕ У ЦИРИХУ

да даље лечење треба да се настави у иностранству због целокупног здравственог стања малишана. Родитељи су тада предали захтев Републичком фонду за здравство, који одобрава новчана средства за лечење ван земље, али је њихов први покушај завршен неуспешно. Њихов захтев је одбијен уз образложење да кифлосколиоза није обухваћена листом болести за које Фонд може да плати лечење у иностранству.

Несрећни родитељи, међутим, нису седели скрштених руку. У међувремену, скрпитивали су се за клинику где би Александар могао да оде на операцију, пошто тим са „Бањице“ није у свом предлогу за даље лечење навео назив клинике у иностранству.

Тек ове године, у извештају конзилијума препоручена је „Шултес“ клиника у Цириху. Такође, чланови Комисије изјаснили су се да је реч о реткој болести ниске учесталости, па су родитељи, прикупивши сву документацију, послали захтев РФЗО да им одобри лечење у иностранству. Након разматрања Александровог случаја, Комисија је, 28. априла ове године, поново одбила захтев, али су родитељи искористили право жалбе, након чега је од њих тражена додатна документација. Било је потребно да „Бањица“ допуни свој извештај, уз напомену да треба да наведу да ли испуњава услов прописан Правилником да је Александар један од милион становника са овим проб-

лемом, као и да гарантују да ће успешно лечење у иностранству бити потпуно. У том другом извештају са „Бањице“ лекари су се изјаснили да не могу да гарантују да ће доћи до потпуног излечења, (питање је како су могли да тврде тако нешто када не раде овакве хируршке захвате), као и да не могу да доставе тражени статистички податак.

Са друге стране, од лекара из Цириха стигле су охрабрујуће вести. Доктор Жењски је у свом извештају навео да би операцијом било могуће исправљање кичменог стуба. Он закључује да би се „овим захватом побољшао квалитет живота, а самим тим било би обезбеђено и боље опште стање“.

РФЗО је, међутим, одбио захтев родитеља, уз образложење да „с обзиром на комплексност случаја није могуће предвидети и гарантовати успешност лечења у иностранству“, а стручњаци, чланови Комисије РФЗО, закључили су да хируршко лечење деформитета кичменог стуба „не би довело до излечења, нити до битног побољшања квалитета живота“!

Послата и допуна документација

Мада су одлуке РФЗО само пројављивале неизвесност, Сања каже да су све време имали велику помоћ и подршку многих познаника, пријатеља, као и оних које су упознали тражећи начин да помогну свом сину.

Нарочито нам је помогао Душан Милисављевић из Одбора за здравље и породицу, који је ступио у контакт са клиником у Цириху и доктором Жењским и обезбедио бесплатан преглед. Ми смо о свом трошку одвели Александра у Цирих, где га је др Жењски детаљно прегледао пуна четири сата, а у томе су учествовали и ортопеди. По завршеном прегледу, изјаснили су се да могу да обаве операцију и да ће се тиме побољшати квалитет његовог живота, док ће у супротном Александров живот бити угрожен, прича мајка Сања.

Занимљиво је да је Сања тражила да присуствује последњем заседању Комисије РФЗО, с тим да је морала да образложи зашто жели да дође, шта има ново да им каже и зашто мисли да би комисија требало да промени своје мишљење. Одговорила им је да треба да промене мишљење и одобре лечење у иностранству да би спасили живот њеном детету. Речено јој је да у року од 15 дана треба да доставе Комисији извештај са „Шултес“ клинике (документ је након телефонског разговора са Клиником стигао у року од 40 минута), отпусне листе из болнице, фотокопију здравственог картона, магнетну резонанцу главе и кичме, као и најновији налаз психолога. Родитељи су за четири дана све ово припремили и проследили у Београд у нади да ће Комисија у најкраћем року поново одлучивати.

Не смем ни да помислим да Фонд опет неће да усвоји наш захтев. Ако се то догоди наћи ћемо неко друго решење. Многи људи су нам обећали да ће покренути хумитарну акцију, мада не знамо о којој суми је реч, јер ништа конкретније није договорено са швајцарском клиником, каже Сања.

Она напомиње да није реч о самој једној операцији, него три узастопна хируршка захвата. Наиме, након операције кичме, у кратком року, требало би да уследи операција кукова и стопала.

И поред свих муке које преживљава, Александар је весео дечак, увек насмејан и добро расположен. Омиљен је међу другарима у предшколском, пун је енергије, мада понекад мало клоне духом. Иако је још мали, много се и сам труди да побољша квалитет свог живота. Покушава да помало вози бициклу, иде на пливање, вежба уз помоћ родитеља. Само још када би и други схватили да има наде за њега и да његова судбина може да буде другачија.

Гордана БОЖИЋ

АЛЕКСАНДАР СА РОДИТЕЉИМА И СЕСТРОМ НИКОЛИНОМ

ИЗВЕШТАЈ СА ДЕЧИЈЕ КЛИНИКЕ

Неопходна операција

О томе колико је малом Александру стање лоше најбоље сведочи извештај пулмолога Дечеј клинке у Тиришој, у коме је још у септембру 2013. написано да је неопходна корекција деформитета у наредних 12 до 24 месеца, јер у противном некоригована тешка сколиоза води у хроничну плућну инсуфицијенцију, односно долази до отказивања рада плућа.

Александрова кичма толико је крива да више не може нормално ни да лежи, ни да седи, ни да клечи, а пулмолози су још прошле године закључили да уколико се операција не уради у скорије време ослабиће му плућне функције, а самим тим биће животу угрожен.

ПОЛАКО СЕ НОРМАЛИЗУЈЕ ЖИВОТ У СТРАГАРИМА

Град брзо реаговао

Мештани су задовољни реаговањем надлежних служби из Крагујевца, а за велике бујице сумњиче и „Србија шуме” због неконтролисаних сече дрвета у очекивању да планина Рудник буде проглашена за Национални парк

ПОЧУПАНО И ПОЛОМЉЕНО ДРВЕЋЕ У КОРИТУ СРЕБРЕНИЦЕ

БУЈИЦА НОСИЛА ПРИЛАЗЕ КА МОСТУ

Етановништво Страгара после месец дана од великих поплава задовољно је реакцијом свих јавних служби града Крагујевца на санирању последица. Не крију и не штеде комплименте, посебно за раднике електродистрибуције и „Водовода”. Екипа од 15 људи премостила је прекид напајања струјом од пола километра у делу Злошнице, али и енергетски покрила остале делове Страгара, Љубичевац и Горње Страгаре.

Екипа „Водовода”, уз координацију Зорана Јовановића из Штаба за

ванредне ситуације, санирала је оштећења водоводне мреже која је била у прекиду на више места, променивши више од једног километра цевовода. Оспособљењем водовода ослободиле су се цистрне које су свакодневно дотурале воду угроженима.

Вода Сребрнице однела је 1.200 метара пута у Злошници и око 500 метара ка Љубичевцу, сравнивши га и поткопавши преко један метар, чиме је поравнат са нивоом реке. Машине и вредне руке су отеле од реке први слој шљунка, вративши га на место некадашњег пута. Мештани Љубичевца и Злошнице сад могу ко-

лико толико да прођу возилима. Иако су били обезбеђени машине и људи радови нису довршени због крађе горива из машина преко ноћи, комшијског ината и несташице новца за горива.

Клизиште на имању породице Савић је заустављено брзом реакцијом и спасена је кућа. Преко Црвеног крста од Удружења пензионера Крагујевца и Месне заједнице Ердеч у више наврата стизала је помоћ у воду намирница, воде, лекова, батеријских лампи и средстава за личну хигијену. Инспекције су издале прве наредбе и посечено је растиње

пored реке у дужини од 1.200 метара. Комисије су излазиле и процениле штету, а резултати се очекују.

Од мештана смо сазнали да се Љубичевац некада звао Бушинци (бушила се руда злата и сребра) и да га је прекрстио Кнез Милош и наденуо име по својој жени Љубици, јер су се ту упознали.

Постоје две реке Сребренице, Благовештанска и Љубичевска. На стају од потока и извора Добра вода на скоро 1.000 метара надморске висине и спуштају се на краткој релацији на 220 метара у Страгаре. У доба Милоша Обреновића река је имала 68 воденица, две стругаре и седам - осам ваљарица. Каравани са рудом и робом ишли су од града Сребрнице преко Бара и Борча за Дубровник. На овим просторима налазе се остаци четири манастира из седмог и осмог века, Петковица из једанаестог, Вољавча и Благовештење из четрнаестог века.

Када се исцрпело подсећање на историјске теме Милиша Рајић, члан Савета месне заједнице Страгари и бивши одборник Скупштине града Крагујевца, отворио је душу:

- Неће ове године бити „Дана шљиве”, јер због кризе град је неће финансирати. Ја сам био кључни човек преко кога је ишла хуманитарна помоћ, први сам реаговао у Страгарима и звао сам кризни штаб. Љубичевац је брдски крај у коме је доста је мештана напустило домаћинства. Они и Злошница били су тотално одсечени од света, без воде, хране, лекова. Ја сам преко „вајбера” слао поруке и од Милана Урошевића, заменика председника Скупштине града, тражио помоћ. Снаб-

девање водом и струјом су успостављени максималном ангажованости за три дана, што је равно чуду. За време прошле поплаве 1999. године санација воде и струје трајала је више од месец дана, каже Рајић.

На питање откуд оваква снага воде и одакле толике бујице, изнео је мишљење да је ипак затајио људски фактор.

- Идуће године Рудник треба да постане „Национални парк”, па је вероватно предузеће „Србија шуме” похитало да максимално исече шуму док још могу. Неће имати више право да секу у Националном парку! Обе наше реке су брзе, а пошто је шума посечена није имало растиња да заустави ту воду. Али, људски фактор је кривац за ову и овакву бујицу зато што су на самој обали сађене шљиве и ораси који су полако улазили у реку. Никада се не зна када ће наићи велика вода, па је то растиње направило ове проблеме. Сматрам да прво треба да се регулишу обале обе реке и посече растиње у кориту целим током, сматра Рајић.

Било је још примедби на ручун превозника дрва са Рудника, које су оптуживали да су секли дрва поред пута да не би цепапи цераду на камионима, али грање је падало у реку. Други сматрају да је линије магистралног далеководног електродистрибуција штитила сечом грана, које је такође остављала дуж обале. Мада се чини, када се погледају све оне празне воденице и однега обала поред њих, да фале само вредне руке људи који су напустили своја огњишта.

Текст и фото: Милош ИГЊАТОВИЋ

ПОСЕЧЕНА СТАБЛА ОРАХА У КОРИТУ РЕКЕ У ЗЛОШНИЦИ

ДЕО ПОПРАВЉЕНОГ ПУТА КА ЉУБИЧЕВЦУ

ВОДЕНИЦА ЦИЦИЋ БЕЗ ВОДЕ

Поплава однела брану и прекинула јаз

Воденичар се жали да су комшије узурпирале јаз, који се налази на државном земљишту, поставиле разне препреке и смањиле проток воде, али „Србија воде” још нису реаговале

Млинар Мирослав Цицић је седма генерација воденичара, наследник „Воденице Цицић” на Сребрници, у засеку Злошница у Горњим Страгарима. Воденица је под заштитом државе и има велику историјску, али и практичну вредност, јер у њој он и супруга мељу пројино брашно. Наследио је млин од оца 2010. године и наследник је 50 посто права коришћења државног здања. Другу половину је наследило равноправно седморо рођака, од којих је већина

ВОДЕНИЦА МИРОСЛАВА ЦИЦИЋА САДА ЈЕ БЕЗ ВОДЕ

КОМШИЈА ПОСТАВИО КАПИЈУ НА ЈАЗУ

умрла, а њихових наследника је већ 15 до 20. Право на млин се преноси тестаментом, а када није пренето дани за мељаву се деле линеарно на све наследнике, на равне части!

Стара воденица чекетала би и даље мирно и без проблема, али потоп од прошлог месеца подигао је воду и избацио старе воденичне камене и нерешене проблеме на обалу. Вода је однела брану и прекинула јаз који је прелазио испод пута и кроз парцелу која припада делом комшији, а делом предузећу „Србија воде”. Пут је делимично обновљен, али млин, иако исправан, не меље од велике поплаве.

- Наследио сам воденицу и одмах је обновио да ради без застоја још 100 година. Продужио сам јој век надајући се да ће и моји наследници наставити рад и даривати брашно Страгарцима и Шумадинцима. На много смо лепом месту, три кило-

метра од центра Страгара, на левој обали речице. Кућа ми је педесет метара испод воденице и ја и супруга сами је опслужујемо као млинар и млинарка. Воденица ми је регистрована при пољопривредном газдинству, уплаћујем пензионо преко пољопривреде, почео је своју неobicну причу Мирослав Цицић.

Добио је и диплому млинара - воденичара тако што је положио додатне испите на Радничком универзитету у Крагујевцу. Али, Цицића воденица после недавне катастрофалне бујице не ради. Остала је без воде, а никад у свом веку од 300 година није била ван функције дуже од месец дана. Она је исправна, али фали јој брана и доточни јаз.

Тај јаз који опслужује воденица Цицић је заробљен, јер парцела од двадесет пет ари припада предузећу „Србија воде”, али је плац опкољен газдинством комшије Јовића. Комшије су добар део тог јазу присвојиле, изградиле неке грађевине и ставиле неке пропусте, чиме су смањиле проток тако да је добар део замуљан. Због тих препрека у јазу почеле су муке „воденичара без воде Мира”.

- Пријавио сам све одговарајућим институцијама одмах по настајању штете пре месец дана, али нико није реаговао. „Србија воде” немају интереса да дођу, цела Србија је била поплавена и да ли ћу ја икада доћи на ред? За њих сам маргиналан случај, али за мене је ово од животне важности, то ми је занимање и фирма, а моји сарадници могу лако да ми откажу уговоре и ја осташ без егзистенције. Нисам ја једини који меље кукуруз и производи пројино брашно! Када сам им саопштио да су комшије подигле капију и затворили ми прилаз јазу, рекли су ми да упалим камион и прођем кроз њу. Ја то нисам хтео да радим, јер то би било директно ометање посуда и неко би са правом могао да ме тужи, уз доказивања да ли је то његов плац, или није, да ли је он ставио капију легално или не. Не могу да се борим за државни плац предузећа „Србија воде”, прозива немоћни мали привредник Мирослав Цицић.

По обичајном праву свака воденица мора да има свој долаз, или прилаз, своју брану и свој јаз који је напаја, а после завршене мељаве имају обавезу да врате воду у речно корито. Обавеза државе је да свима обезбеди право и услове за рад, а можда је и то вода однела.

Текст и фото: Милош ИГЊАТОВИЋ

МЕСТО ГДЕ ЈЕ НЕКАД БИЛА БРАНА

ПРЕДЛОГ СИНДИКАТА ПЕНЗИОНЕРА ШУМАДИЈСКОГ ОКРУГА

Рок за плаћање комуналија - крај месеца

Недавно основани Синдикат пензионера за Шумадијски округ, који делује у оквиру Удружења синдиката пензионера Србије, на својој оснивачкој скупштини крајем маја усвојио је занимљиву одлуку. Захтева се од Скупштине града Крагујевца да у свим јавним предузећима којима управља рок за плаћање комуналних услуга измени.

плаћање испоручених комуналних услуга имају управо 20. дана у месецу, док се пензије примају 25. у месецу.

Управо због тих пет дана разлике старији суграђани, иначе, најревносније платише, на чијим плетима је у највећем броју случајева

Тек основани Синдикат пензионера Шумадијског округа не губи време. Од Скупштине града захтева да рок за плаћање комуналних услуга измени и уместо 20. у месецу желе да то буде последњи дан месеца

Председник Градског удружења пензионера и представник ове групе у Скупштини града Крагујевца Ратко Томашевић наглашава да се захтев мора подржати.

- Нереално је да рок за плаћање буде 20. у месецу, а пензије се исплаћују пет дана након тога. Подржавамо захтев из практичних разлога, користан је и за сама комунална предузећа јер би прилив новца био поузданији, а добробит је и да се избегну велики редови на шалтерима, каже Томашевић.

Са друге стране, руководилац Система обједињене наплате (СОН) Стамбеног предузећа Љиљана Илић открива да је Стамбено предузеће од комуналних кућа, чије услуге услужно наплаћује, још почетком године тражило сагласност за одређивање новог пресечног датума у месецу.

- Упућивали смо захтеве "Чистоћи" и "Енергетици", хтели смо да померимо рок за плаћање на 25. у месецу управо да бисмо га ускладили са исплатом пензија, али и са термином за плаћање струје. Нису нам изашли у сусрет уз образложења да померање рока одлаже прилив новца предузећима. Технички је изводљиво, али да поједноставимо - ако Градско веће донесе одлуку да рок за плаћање буде 25. или, како се захтева, последњи дан у месецу, то ће бити обавезујуће за сва јавна комунална предузећа града Крагујевца, додаје Љиљана Илић.

А. ЈОКИЋЕВИЋ

Уместо до 20. у месецу желе да то буде последњи дан месеца у коме се врши плаћање.

Да ли ће захтев пензионера стићи на дневни ред Градског већа или седнице Скупштине града, видећемо. У сваком случају, подсећају градске челнике да сва градска предузећа као гранични термин за

брига о домаћинству, плаћају пенале".

То, према ставу Синдиката пензионера Шумадијског округа, показује колика је брига града за угрожени део становништва, што пензионери, како сами кажу, јесу. Сувишно је образлагати да је захтев разуман. Хоће ли се узети у разматрање?

Шифра простора: 016320
Број рачуна: 016320140615-1376608
За простор: Крагујевац

34000 Крагујевац
Реон: 00024
Пак: 60

На шалтерима ЈСП Крагујевац можете вршити плаћање рачуна свих комуналних услуга и рачуна за електричну енергију без провизије.

Елементи обрачуна за простор: Крагујевац.

Услуга	ЈМ	Колитина	Цена	Оквирна	Укупно ПДВ	Укупно
Изношење смећа за 05.14.	m2	178	4,10	729,80	72,98	803,00
Еколошка накнада				107,00		107,00
Накнада за вођење матичне евид.				41,00	8,20	49,00
Топл. енергија за 05.14.	m3	399	8,51	3395,00	340,00	3735,00
Пром. део за 14,0 греј. дана	m3	399	20,67	8247,00	825,00	9072,00
Укупно за грејање:				11642,0	1165,00	12807,00
Укупно доспева за наплату:				12519,8	1246,18	13.766,00

Обавештење: Поштом се користи да доставе ЈСП "Крагујевац" промене од значаја за утврђивање носилаца обавеза плаћања ком. услуга (уговор остављеног рад. лична карта и др.)
Решавајући по рачуну можете извршити у року од 8 дана од дана пријема. Служба рекламација СОН-а
Тел: 034 6104827. Е-пошта: kragujevac@son.rs

Овај рачун је пуноверан без потписа и печата.

РАЧУН СА ТРОШКОМ ВОЂЕЊА МАТИЧНЕ ЕВИДЕНЦИЈЕ

НОВО ЗАДУЖЕЊЕ НА РАЧУНУ

Педесет динара за евиденцију

Датум за плаћање обавеза након кога се зарачунава камата, изгледа, није једини проблем грађанима. Од овог месеца обрачуни СОН-а Стамбеног предузећа стижу на кућне адресе као ковертирана пошиљка. То ковертирање домаћинства, којих у Крагујевцу има 56.000, кошта по 50 динара више, тачније, 41 динар плус ПДВ, али зашто је баш све на терет грађана?

У Стамбеном објашњавају да "вођење матичне евиденције", како су назвали нову ставку на рачуну, управо толико и кошта. Још пре три месеца добили су сагласност Градског већа да поменута ставка буде саставни део нових обрачуна.

- За толико је, дакле, за 50 динара по домаћинству увећан наш трошак. Од оснивања СОН-а, већ 11 година, водимо евиденцију о потрошачима, штампамо обрачуна, и све је било потпуно бесплатно за грађане. Обавеза да обрачуна шаљемо у затвореној пошиљци је на основу Закона о заштити података о личности. Такође, по новом обавеза је да достава иде преко Поште Србије и нисмо имали друго решење, каже руководилац СОН-а Љиљана Илић.

1. globalni
brend
osiguranja*

je stigao
u Kragujevac.

Posetite nas!
Bulevar Kralja Aleksandra I
Karadževića 62.

 034 61 70 570
www.axa.rs

*Interbrand rang lista (2013), www.interbrand.com

unapređujemo / standarde

КОНТРОЛА УГОСТИТЕЉСКИХ ОБЈЕКТА У БЛИЗИНИ ШКОЛА

Намерно пред распуст

Контролисано је више од 30 локала на три локације - у близини Политехничке школе, Прве крагујевачке гимназије и Техничке школе. Резултат је шест прекршајних пријава, од којих је пет поднето због непостојања видног упозорења о забрани точења алкохола малолетним лицима

ИНСПЕКТОРИ У КОНТРОЛИ

Акцијом Полицијске управе, Комуналне и Ветеринарске инспекције и Комуналне полиције отпочела је контрола угоститељских објеката у близини крагујевачких школа. Резултат провере у којој је извршена контрола точења алкохолних пића малолетним лицима, истицања упозорења о забрани точења алкохола малолетницима на видном месту у локалу и контрола квалитета хране, само у току првог дана је шест прекршајних пријава, од којих је пет поднето због непостојања видног упозорења о забрани точења алкохола малолетним лицима и једна пријава власнику

локала у коме је затечено малолетно лице које конзумира алкохол.

У једном од угоститељских објеката пронађено је месо коме је истекао рок трајања и Ветеринарска инспекција одмах га је ставила ван промета.

Акција је поведена у овом моменту са намером, зато што знамо да је крај школске године и да се у таквим ситуацијама користи доста алкохола. У овој акцији контролисано је више од 30 локала на три локације - у близини Политехничке школе, Прве крагујевачке гимназије и Техничке школе. У локалу преко пута По-

литехничке школе је затечена продаја алкохола малолетном лицу, а преко пута Медицинске школе пронађено је месо коме је истекао рок трајања. Повучено је из продаје и биће уништено, каже Саша Миленковић, секретар Секретаријата за инспекцијске послове Скупштине града.

Циљ акције је, према његовим речима, проверити да ли малолетна лица конзумирају алкохол у локалимa у близини школа и какав је квалитет хране која се тамо нуди. С обзиром на ефекте акција ће, откривају надлежни, бити настављена. А. Ј.

ПРИЈЕМ ЗА ВОЛОНТЕРЕ ЦРВЕНОГ КРСТА

Импресивни ентузијазам

У ресторану „Језеро“, 10. јуна, локална управа организовала је пријем у част волонтера Црвеног крста и других хуманиста који су директно помагали током и после великих поплава које су задесиле Србију и Крагујевац.

На санирању последица од поплава, у периоду од 17. маја до 2. јуна, у раду Црвеног крста Крагујевца учествовало је око 150 волонтера и 17 професионалаца, остваривши заједно око 72.000 волонтерских сати. Речи хвале за труд и рад упутили су им чланови Градског већа, Јасмина Недовић и Зоран Јовановић, што је волонтерима додатна инспирација и подстрек за даљи рад.

У Црвеном крсту подсећају да су велику помоћ имали и од транспортних и предузећа која у свом власништву имају возила за превоз већих количина помоћи, која су бесплатно стављала на располагање

ЗАХВАЛНОСТ СКУПШТИНЕ ГРАДА ЗА ПРУЖЕН МАКСИМУМ У НАЈТЕЖОЈ СИТУАЦИЈИ

своје возило, возача, гориво, а често и сопствену снагу, радећи непрестано на утоваривању и истоваривању хуманитарне помоћи. Поверење ове врсте Црвеном крсту је указало 27 таквих предузећа, њих 13 је обавило превоз, неки од њих и по више пута.

Такође, Црвени крст подсећа да не треба заборавити импресивни ентузијазам, вољу и снагу са којом су млади људи прихватили и отпремали тоне робе, а забринуто становништво показивало солидарност. Наду улива и чињеница да, и у овако тешким временима, солидарност и хуманост људи и даље не њенавају, што свакако охрабрује.

ПОЛИЦИЈА

Заплењен арсенал оружја

Крагујевачка полиција 11. јуна извршила је претрес на две локације у Крагујевцу и том приликом запленила већу количину ватреног оружја у илегалном поседу. Заплењено је 20 пушака (од којих 13 аутоматских), 20 револвера и 21 пиштољ. Поред ватреног оружја пронађено је и 15 војних ножева - бајонета, као и 55

оквира за аутоматску пушку и пиштољ.

Против М. Ч. (43) из Крагујевца, код којег је пронађено наведено оружје, Основном јавном тужилаштву поднета је кривична пријава, због постојања основа сумње да је извршио кривично дело недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја, док му је због поседовања војних ножева поднета прекршајна пријава у складу са Законом о оружју и муницији.

Поред илегалног, од М. Ч. одузето је и оружје које је држао у легалном поседу.

ТУЧА И ПУЦЊАВА У ЛОКАЛУ ПОРЕД ВОЈНЕ БОЛНИЦЕ
Пијан провоцирао, па упуцан

У ноћи прошлог понедељка, око 22,30 часова, у угоститељском објекту „Брвнара плус“ у улици Милована Гушића у Крагујевцу, погођен је у стомак Х.Р. (39) из Крагујевца, у кога је пуцало за сада непознато лице.

Инцидент се догодио у локалу испред војне болнице, где је рањени дошао пијан. Присутним гостима припити Х.Р. почео је да добацује и да их провоцира, каже један од очевидаца.

У једном тренутку, он је извадио пиштољ и ставио га на сто за којим је седео. Запослени у локалу су га упозорили да ће да позову полицију ако им га не преда. Један од радника му је пришао, узео пиштољ и склонио га иза шанка. Када су присутни гости видели у каквом је стању, напустили су локал. Не задуго у кафану је дошла и група младића који су сели и наручили да једу. Х. Р. је почео и њих да провоцира, а они су му узвратили. Дошло је и до туче, а потом су се зачула два

СТОПИРАНИ РАДОВИ НА ВОДОВОДНОЈ ЛИНИЈИ У УЛИЦИ МАРИНА ДРЖИЋА
Госпођа јача од државе

Средовечна госпођа стала је испред грађевинских машина и забранила да се копа испред њеног дворишта, тврде комшије. Уколико је водоводна линија у појасу улице радови се неометано могу наставити, али треба проверити да ли су решени имовинско-правни односи, поручују из Предузећа за изградњу града

Само десетак метара је делило житеље Улице Марина Држића у Станову од завршетка водоводне линије, када је пред механизацију „Водовода“ стала средовечна госпођа из ове улице. Забранила је да се копа на јавној површини испред њеног дворишта, наглашава револтирано Ненад Драгутиновић, први комшија, и ту је, бар за сада, стављена тачка.

Упркос решењу инспектора за путеве, које датира из 1988. године, да ова госпођа уклони оgradu и ослободи јавну површину предвиђену за трасу улице, није било помака. Очигледно, свих ових година не зна се ко би требало то да учини, уместо госпође која упорно одбија. Тако је и данас, узалуд је на терен излазила Комунална полиција, инспекција, надлежни из „Електротршумадије“, „Водовода“, предста вници Месне заједнице Станово. Не помажу ни скице, ни пројекти, дозволе и одобрења за радове, јер је госпођа истрајала у одлуци да не дозволи да се заврши траса водовода, која је, напokon, после две и по деценије започета пред Ускрс ове године, објашњава Драгутиновић.

РАДОВИ СТАЛИ ДОК СЕ НЕ ПРОВЕРЕ ИМОВИНСКИ ОДНОСИ

Узалуд су његова образлагања да је своју кућу, као и комшије, градио потпуно легално, плаћајући све накнаде, да је плац купљен преко стамбене задруге. Већ годинама воду добијају преко суседних парцела из оближњих улица, а уместо асфалта газе благи и шодер. Град и држава су, сматра он, више него очигледно немоћни да грађанима омогуће нормалне услове за живот, улицу и водоводну линију.

Председник Савета грађана месне заједнице Станово Миладин Вукићевић кратко коментарише да не види препреку да се започето заврши.

Улица је пројектована пре више година и све је јасно. Како јавна површина представља имовину града, онда град треба да пронађе решење. Несхватљиво је да појединац може да спречи радове, каже он.

Хоће ли се започето завршити остаје да се види. Помоћник директора Предузећа за изградњу града Драгослав Илић објашњава да се водоводна линија ради по усвојеном програму, и да ће се, свакако, увидом у планску документацију разјаснити да ли је реч о јавној површини или приватном власништву, па на основу тога донета јасна одлука.

Уколико је водоводна линија у појасу улице радови се неометано могу наставити. У сваком случају, потребно је проверити да ли су решени имовинско - правни односи, закључује Илић. А. Ј.

ГРАД И ДРЖАВА СУ НЕМОЋНИ: НЕНАД ДРАГУТИНОВИЋ

УГОСТИТЕЉСКИ ОБЈЕКАТ „БРВНАРА ПЛУС“, ГДЕ СЕ ДОГОДИО ИНЦИДЕНТ

Упуцани Х. Р. примљен је у Клинички центар са устрелном раном стомака. Током ноћи је оперисан и његово стање је стабилизовано. Није животно угрожен и опоравља се у Центру за анестезију и реанимацију, изјавила је Вања Ђорђевић, портпаролка Клиничког центра.

М. Ј.

КРАГУЈЕВАЧКИ КАРИКАТУРИСТА У ЗАГРЕБАЧКОМ „ЈУТАРЊЕМ ЛИСТУ“

Крњин Туђман отворило додатак

Карикатурални портрет карикатуристе и графичког уредника „Крагујевачких“ Александра Димитријевића Крње, на којем је Туђман приказан као индијански поглавица са перјаницом од бајонета, одабран је за насловну страну културног додатка загребачког „Јутарњег листа“. То је један од радова карикатуриста са простора бивше Југославије уврштених у изложбу „Уметност у мрачним временима“, која је пре Загреба излагана у Сарајеву

У избору новинских карикатура рађених на простору бивше Југославије у периоду од 1990. до 2001. године, које као изложбена поставка под називом „Уметност у мрачним временима“ густо је по престоницама некадашњих ЈУ република, нашао се и рад крагујевачког карикатуриста Александра Димитријевића Крње, графичког уредника нашег листа.

И не само да се нашао у престижном одабору радова 34 уметника, него је његов рад Туђмана као индијанског поглавице, ослоњеног на лобању и са перјаницом од бајонета и нацистичком иконографијом, имао и ту част да највише ову поставку у Загребу на насловној страни културног додатка угледног хрватског дневника „Јутарњи лист“. Сем Димитријевића у поставци изложбе „Уметност у мрачним временима: југословенске новинске карикатуре 1990 – 2001.“ нашли су се и радови познатих карикатуриста Мирка Илића, Ота Рајзингера, Алоја Шевичка, Предрага Кораксића Коракса...

Изложба је у Загребу отворена 4. јуна (трајала је 10 дана) у фоајеу велике дворане Студентског центра, а пре Хрватске отварање је прошлог месеца имала у Сарајеву у Уметничкој галерији БиХ.

За њено настајање главни „кривац“ је Швајцарац Жан Франсоа Бергер који је као делегат Међународног комитета Црвеног крста био задужен за Балкан од почетка сукоба деведесетих година на овим просторима. Због непознавања језика тадашњи натписи у српској, хрватској и БиХ штампама за њега су представљали праву енигму, али је једну ствар од почетка одлично раз-

умео – карикатуре, било да су пласиране у „Политици“, „НИН-у“, „Вечерњем листу“, „Вјеснику“, „Ослобођењу“... По њему, аутори карикатура су својим илустрацијама вешто проницали у суштину све већих сукоба и најављивали трагедију која је била на помолу.

Бергер је као дипломат књижевности и историје на универзитету у Женеви почео да сакупља карикатуре из новина свестан да би се од њих могла направити занимљива књига. Пре четири године, као специјалиста за проучавање балканског сукоба објавио је дело „Фрагменти сећања“, а приликом организовања ове изложбене поставке помогао му је Николас Борсингер, такође активиста Црвеног крста који се затекао у Вуковару у време његовог пада, а који је данас извршни директор фондације „Про Виктимс“ („За жртве“) у Бриселу који је обезбедио финансијску подршку за одржавање ове изложбе.

Загребачки „Јутарњи лист“ у свом додатку за културу посветио је велики простор овој изложби на којој су 34 уметника заступљена са 101 радом.

„Није баш све на овој изложби смејшно, пуно је људских лубања, а Франо Туђман је приказан као индијански поглавица са усташким и нацистичким знаковима, Слободан Милошевић као циркузант који је србијански грб претворио у бумеранг, на сјајној карикатури Душана Петричића отац очајне обитељи покушава даљинским управљачем телевизора зауставити ратне слике које се назиру с његова прозора“, износи своје импресије аутор текста у „Јутарњем листу“ Ненад Полимац. Он закључује „да је хумор за карикатуристе био средство да се надиђу очајање и пошаље порука читавој Европи.“

После Сарајева и Загреба изложба „Уметност у мрачним временима“ биће отворена и у Београду у „Миксер хаусу“.

З. МИШИЋ

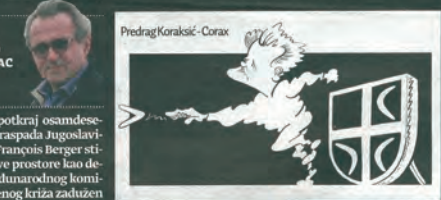

НАСЛОВНА СТРАНА КУЛТУРНОГ ДОДАТКА „ЈУТАРЊЕГ ЛИСТА“ СА ДИМИТРИЈЕВИЋЕВОМ КАРИКАТУРОМ ТУЂМАНА

IZLOŽBA Novinske karikature 1990. - 2001.

Smijehom protiv ratnih strahota

Nije baš sve na ovoj izložbi smiješno, puno je ljudskih lубanja, a Franjo Tuđman je prikazan kao indijanski poglavica

Kada je potkraj osamdesetih, nečl raspada Jugoslavije, Jean-Francois Berger stigao na ove prostore kao delegat Međunarodnog komiteta Crvenog križa zadužen za Balkan, novine u Hrvatskoj, Srbiji i Bosni i Hercegovini bile su mu enigma, jer nije znao jezik.

Nesno mu je ipak u njima bilo razumljivo – karikatura, pogotovo ona bez riječi. Bili su mu to mostovi koji su mu pomagali razumjeti situaciju u kojoj se isprva teško snalazio. Prelistavao je večernji list, Vjesnik, Politiku, NIN, Oslobođenje i mnoga druga izdanja, a ponajviše bi se zadržavao na karikaturnim i ilustracijama, čiji su autori vješto prooncili u suštinu sve žesih sukoba ili najavljivali tragedije na pomolu. Po njemu, karikaturist je bio "dnevni obratnik strahota koje su se događale uokolo, čak i u njegovoj vlastitoj kući. Izniman je to bio zadatak za umjetnika da se izrazi najbolje što može u danima kada je smrt bila svesprisutna". Upoznao je Mojimira Mihotova, koji je crtao za Vjesnik "vrtinasto oštar, dušan i suptilan", zatim i Jugoslava Vlahovića, koji je tada radio za NIN. Zapazio je i Ivu Kusanića, koji je u Politici upozoravao na porast nacionalizma u Srbiji, što bas nije bila osobito pododna tema u toj zemlji u tom trenutku.

"Smiješno i tužno" Diplomac knjevnosti i povijesti na sveučilištu u Ženevi, koji se specijalizirao za istraživanje balcanologije, u kloba (2010. god.) knjiga "Fragmenti sećanja" upozoravao na porast nacionalizma u Srbiji, što bas nije bila osobito pododna tema u toj zemlji u tom trenutku.

Humor je za karikaturiste bio sredstvo da se nadide ocajanje i pošalje poruka čitavoj Evropi

Radovi Aleksandra Dimitrijevića (gore) i Ota Reisingera (dole)

Milošević cirkusant Nije baš sve na ovoj izložbi jako smiješno, puno je ljudskih lубanja, a Franjo Tuđman je prikazan kao indijanski poglavica s ustaškim i nacističkim znakovima, Slobođan Milošević kao cirkusant koji je srbijski grb pretvorio u bumerang, na sjaјnoj karikaturi Dušana Petričića otac ocaјne obitelji pokušava daљинским upravljačem televizora zaustaviti ratne slike koje se naziru s његоva prozora

Na izložbi se mogu vidjeti radovi 34 karikaturista i ilustratora, poput crteža Mirka Ilića, Ota Reisingera,

TEKST POSVEĐEN IZLOŽBI „UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA“ U ZAГРЕБАЧКИМ NOVINAMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

UMJETNOST U MRAČNIM VREMENIMA

МАРИЈА БЛАГОЈЕВИЋ, НАСТАВНИЦА КЊИЖЕВНОСТИ

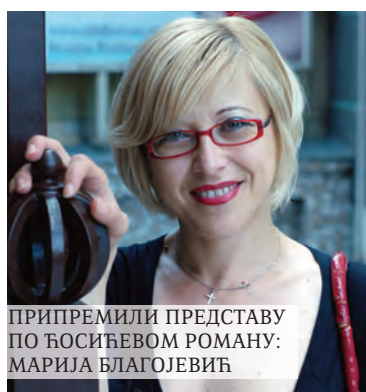
Глумачким техникама учи техничаре

Драмску секцију Прве техничке школе води већ 13 година, а њени ђаци припреме по три премијере годишње. Комплименти да је оно што ради занимљиво, другачије, на нивоу знатно вишем од обичних школских приредби, за креативну наставницу не значе пуно јер се од ње и њене секције увек тако нешто и очекује

Годишњицу Великог рата у Крагујевцу једна од првих се досетила да обележи овдашња Прва техничка школа. Задатак који је пред њу поставила директорка школе наставница Марија Благојевић схватила је врло озбиљно. Уместо класичне приредбе на којој ће деца певати „Тамо далеко“ и рецитовати „Плаву гробницу“ она је са својим ученицима припремила драматизацију романа Добрице Ћосића „Време смрти“.

Изабрала је и драматизовала кључне тренутке из романа, укљопивши их са чувеним говором Матора Гавриловића, писмима јунака „Времена смрти“ које су читали ђаци, а комплетној причи о Великом рату коју је кроз сецнски играчки приказала као својеврстан печат придодала је седицу на којој је убијен Стјепан Радић. Занимљиво, другачије, на нивоу знатно вишем него што је то случај са обичним школским приредбама. Све то за Марију и њену драмску секцију нису неуобичајене похвале јер се од њих увек тако нешто и очекује.

Као наставница српског језика и књижевности ради од 2000. године, а већ 13 година води драмску секцију Прве техничке школе. Захваљујући њеном и труду четрдесетак девака и девојчица, чланова секције, у школи се сваке године уприличи барем три премијере.

ПРИПРЕМИЛИ ПРЕДСТАВУ ПО ЋОСИЋЕВОМ РОМАНУ: МАРИЈА БЛАГОЈЕВИЋ

– Све је почело када сам као најмлађа чланица колектива од тадашње директорке добила задатак да припремим приредбу за Дан школе. Нисам желела да то буде нешто уобичајено, већ сам одабрала тему која је примерена младима – песму и плес. Нашла сам текстове са темом песме, композиције са истом тематиком и направила колажни програм у коме су ученици певали, плесали, глумили. Тако је настала приредба „Нек вам је живот пјесма и плес“, прича Марија.

На страну то што је идејом младе наставнице био одушевљен колектив, али и званично присутне на прослави Дана школе. Њој се рад са ученицима, другачији од оног у учионици, врло свидео.

– Већ наредне године затражила сам да формирам драмску секцију. Најпре смо радили драматизације књига Креативног центра, попут „Школе“ Јасминке Петровић, Мићковић „Националног парка Србија“. Онда смо почели да „скидамо“ телевизијске серије и филмове, па смо добили своје верзије „Отворених врата“ и „Лајања на звезде“.

Деца се то свидело, па је временом секција постајала све бројнија. Сада годишње кроз представе прође и по 40 ученика, прича Марија.

Креативна наставница није обезбедила само глумце, иако се труди да кроз три представе, колико годишње ради, свима који то желе повери по неку улогу.

– Радимо минимум три представе годишње – једну за Дан школе, другу за Светог Саву и трећу, дечију, за Нову годину. Трудимо се да увек прикажемо нешто друго. Ове године смо, на пример, за Дан школе радили Радоја Домановића, драматизацију сатире „Краљевић Марко по

други пут међу Србима“, за Светог Саву беседе Владике Николаја и најновију „Време смрти“ премијерно приказану пре десетак дана.

У драмској секцији нису само глумци, већ и сви они који су неопходни за представу – тонци, техничари, декоратери. За костиме се сами сналазимо, као и за сценографију. Невероватно је чега све деца успеју да се досете и колико креативно умеју да размишљају када пред њих поставите задатак који им је интересант, објашњава наша саговорница.

Иако Техничка школа није баш карактеристична за оне који имају уметничке склоности, ђаци, по речима Марије Благојевић, увек воле да се опробају у нечему другачијем.

– Многи од њих су учествујући у припреми представа открили да воле и нешто друго осим технике, па чак касније отишли на неке друштвене факултете. Мени је највеће признање било када ми је пре неко-

лико година на прослави матуре пришао ученик коме нисам предавала и питао ме седам ли га се како је у једној од представа играо dedu. Наравно да сам се сећала, иако је имао свега неколико реченица, а било ми је пуно срце јер се и он сећао и то му је било важно, прича даље Марија.

Воли када јој колеге предлажу нове глумце, још више када их изненади откривајући на представи својим колегама таленат неког ученика или ученице.

– Дешава се и да ме колеге за, рецимо, неку девојчицу која предивно пева после приредбе упитају где сам је пронашла, иако јој и они предају. На жалост, школа некада не дозвољава деци да се прикажу у правом светлу, нити наставницима да их довољно упознају. На срећу, пуно је колега који, знајући шта и како радим са децом, дођу са предлозима кога да уврстим у следећу представу, што је заиста сјајно и говори да је много наставника који схватају да су ваннаставне активности оно што децу на неки начин тера да воле школу, коментарише наша саговорница.

Дешава се, на жалост, да поједине колеге немају разумевања, па ђацима када одсуствују са часова да би припремили представу ипак уписују изостанке. Марија је ту да их оправда, па за њу такав однос појединих колега није проблем. Много већа мука су јој премијере. Због треме, каже, није одгледала прво извођење ни једне своје представе од почетка до краја. Зато и не верује много похвалама и сваки пут се труди да уради представу све боље и боље.

М. ОБРЕНОВИЋ

КРАГУЈЕВАЧКИ ИГРАЧ ФИЛИП КОСТИЋ НА ОДМОРУ У РОДНОМ ГРАДУ

Фудбал ми је све у животу

Лето је време када у Крагујевац са разних меридијана пристижу наши спортски асови са светских борилишта и стадиона. Први од њих уочен у чаршији је фудбалер Филип Костић, звезда холандског „Гронингена”, који једномесечну паузу користи за одмор, али и индивидуалне тренинге на „Чика Дачи”. Иако око његовог преласка у нови клуб постоје бројне „лицитације”, Филип се само осмехује наглашавајући да је задовољан тамо где је и да о његовој даљој каријери има ко да размишља

Пише Зоран Мишић

Чим крене лето, ето и наших и то са свих страна. Крагујевачки интернационалци у свим спортовима штрпну мало од летњих одмора да обиђу завичај. Један од њих, међу првима уочен „свиделим оком” чаршије је и млади фудбалер Филип Костић (21), звезда холандског „Гронингена”.

Пошто са њим разговарамо у познатој, старој градској кафани, јутро после дебакла актуелног светског првака, прво питање се само намеће - игра Холанђана који су демолирали Шпанце.

- Наравно да сам гледао утакмицу и навијао за Холандију. То су све играчи против којих ја играм у лиги и сами сте све видели како код њих то функционише у националном тиму. На терену пратим њихов развој и гарантујем да ће сви они израсти у фудбалере светског калибра, не крије Филип своје импресије, али и не жели да лицитира о

њиховом евенуалном домету на садашњем Мундијалу.

- Домети су им у сваком случају високо, видећемо колико, али групу пролазе сигурно, тврди он, који на овом Светском првенству, сем за Холандију, земљу у којој зарађује свој играчки хлеб, навија и за остале „наше Балканце”.

По њему, у тој утакмици читав свет је могао да се увери какав је „холандски ситем”.

- То је фудбалски начин рада и размишљања по којем и ја радим тамо. Много труда, дисциплине и залагања. Захтева се од фудбалера да играју срчано, борбено и непре-

стано изгарају на терену све време. Репрезентација им је добро конципирана, идеални спој искуства и младости. Ту су асови попут Ван Персија, Робена и Снајдера, а остали су сви млади и жељни борбе и фудбалског доказивања, каже Филип, додајући и да холандски стручни штаб ништа није препуштао случају: „Сам Ван Гал са Персијем и Робеном долазио је на све утакмице потенцијалних кандидата за репрезентацију у последња три-четири кола холандске лиге. Лично су радили скаутинг младих играча”, наглашава Костић.

■ Фокусиран на свој „посао”

Скроман и трезвен, какав је одувек био, Филип Костић се само осмехује и на разноврзне „друге лицитације” које се данима помињу по нашим медијима у вези његовог будућег трансфера. Иако новине помињу „Ајакс”, „Спортинг”, он је чврсто на земљи и зна своје обавезе и своје задатке. У шали каже: „Још је рано о томе да се говори, али хоће ми ти зелено-бели”, алудирајући на боје дресова „Гронингена” и „Спортинга”.

- Добио сам одмор од месец дана и у Крагујевац сам стигао крајем маја. Сем одмора, ову паузу користим и за индивидуалне тренинге на „Чика Дачи” по програму који сам донео из Холандије. По повратку тамо чекају ме мерења, морам да сам у форми јер одмах започињемо са припремама за Евро лигу у којој играмо квалифи-

ФИЛИП КОСТИЋ – ЛЕТЊУ ПАУЗУ КОРИСТИ И ЗА ОДМОР И ЗА ТРЕНИНГ

ХОЋЕ ГА ЗЕЛЕНО-БЕЛИ – ФИЛИП КОСТИЋ У ДРЕСУ „ГРОНИНГЕНА”

СА ГРОНИНГЕНСКИМ „ФАНАТИКОСИМА” ПРОСЛАВИО УЛАЗАК У ЕВРОПУ

кације у трећем и четвртном колу. Дакле, припреме почињем са „Гронингеном” и то је мој једини посао на који сам до краја фокусиран. Све остало није мој посао, ја се не бавим тиме и сигуран сам да ће се завршити на најбољи начин по мене, каже Филип, који и не крије да је у свакодневном контакту са својим менаџерима.

Захвалан је и свом старом клубу „Радничком”, који му је омогућио да тренира у Шумарицама.

- То је мој клуб и ово је мој град. Шта год да се деси, волећу их заувек. Жеља ми је да на крају каријере поново заиграм за „Раднички” и на тај начин затворим свој играчки круг, а до тада, али када будем старији и још спремнији, амбиција ми је Енглеска, „признаје” он.

Наш „Раднички” прати преко медија кад год му то обавезе дозволе.

- Пратио сам их кад год сам и колико год сам могао. Видео сам да им на почетку сезоне није ишло, али смо на крају имали среће и опстали смо. То је супер и моја је жеља да у наредној будемо при самом врху табеле, навија Филип.

За холандску лигу каже да је добро организована и доста праћена.

- Они играју офанзиван, брз, оштар фудбал са пуно простора у игри „један на један” и „један на два”. На утакмицама „пада” пуно голова и то је разлог њихове посећености. Навијачи су бучни као код нас, али пуно дисциплинованији због страха од законских санкција, истиче Костић, који је у сјајном односу са „Фанатиксима”, навијачима „Гронингена”.

Иначе, фудбалски ас Филип Костић, рођен је у Крагујевцу 1992. године у насељу Велико поље код Грошнице. Као шестогодишњи клинац прве праве фудбалске кораке направио је у Школи фудбала „Фитнес”, а потом прелази у најстарији градски клуб „Шумадију”, где проводи три-четири године. Као петнаестогодишњи кадет долази у „Раднички”, где је играо пуних пет сезона.

Од самих почетка играо је на позицији левог везног и то „место” није мењао ни у професионалној и интернационалној каријери, што стоји и на његовој одредници на свезнајућој „Википедији”.

- Фудбал ми је све у животу, његов је омиљени мото и гесло.

За наше „црвене” дебитовао је у Ваљеву против тамошње „Будућности” док је „Раднички” био члан треће лиге. Са том екипом „прошао” је сва искушења трећег и другог ранга и стигао до прве лиге.

- Од тада је све кренуло на боље, тврди Костић.

■ Холандија за Србе прави избор

На питање да ли његов животно-спортски пут донекле подсећа и на каријеру такође нашег суграђанина Данка Лазовића (Крагујевац, „Фитнес”, Холандија), Костић је баш искрен:

- Пуно сам размишао о њему, али не само о Лазовићу, него о свим нашим фудбалерима који су играли у Холандији: Кежману, Ђурчићу, Сулеманију, Тадићу... Ко год да је од наших играо тамо направио је сјајну каријеру и није пропао као играч. Видите само

какову сада каријеру гради Душан Тадић, који је такође био играч у „Гронингену“ и према коме „крим“ свој пут, истиче Костић, додајући да су српски фудбалери, поготово Кежман и Лазовић, и данас љубимци холандских фанова и навијача и да уживају изузетан углед у „земљи лала“.

Поред бројних спортских обавеза, тренинга, припрема и утакмица у Гронингену има времена и за себе и свој приватни живот.

- Тамо се дружим са једним ортаким Симом из Новог Сада који није из света спорта, али ми је по доласку много помогао око папира, језика, свега, не заборавља да помене он, истичући да је холандски језик прилично специфичан и тежак, да га је учио и научио – али махом „фудбалски“, док се у свакодневном животу више користи енглеским, који Холанђани савршено говоре.

Као младом човеку у туђини највише му је значила подршка породице.

- Прва година, као и свима, била ми је најтежа. Чланови моје породице често су ме обилазили и много су ми значиле посете мајке и брата који дођу на десетак-петнаест дана, не крије он.

Такође, није ни играо у тиму од првог момента јер је морао да прође период уклапања.

- Био сам нов. Морао сам да се привикнем на тамошњи начин рада, језик, све... Али сам видео да рачунају на мене, јер ме нису давали на позајмицу, сматра он, не заборавивши и да помене стручњаке са којима свакодневно ради и ко-

РАДОСТ НА МЕЂУНАРДНОЈ СЦЕНИ – КОСТИЋ СА КЛУПСКИМ КОЛЕГОМ ИЗ „ГРОНИНГЕНА“

ји су од првог дана са њим у клубу и на терену – тренере Ервина ван де Луја и Дика Лукина.

Прошле сезоне у зелено-белом дресу дебитовао је против „Херен-

вена“, а од ове је заблестео у пуном сјају истакавши се головима и асистенцијама.

- Позиција за коју играм је веома битна за екипу и мој задатак је да реализујем што више асистенција. Али, ове сезоне имао сам више голова него асистенција, чак 11 у односу на девет додавања, педантно рапортира Филип.

■ Свим срцем уз „Раднички“

Његов одлазак у Холандију и прелазак у „Гронинген“ био је праћен највећом фудбалском афером на нашим просторима и хапшењем појединих градских челника. Филип Костић се не либи да и о томе прозбори коју:

- Не само да сам пратио читав случај, него сам, пре две године, у децембру када сам први пут дошао кући морао и да идем у суд и дајем изјаве. То се све завршило како се завршило, јер ја зиста нисам могао да им дам неке нове информације. Чак се и жена која ме је овде саслушавала љутнула на мене „што ми је све то смешно“, а заиста нисам могао да схватим због чега сам ту доведен, сумира он „Костићгејт“, наглашавајући да због тога није и-

мао проблема у новој средини и да су га људи из „Гронингена“ у свему подржали без икаквих проблема.

Иако је играо за све млађе националне селекције, и кадете и омладинце, ових дана на америчкој турнеји није био на списку селектора Друловића.

- Из одређених разлога изостао је позив од Друловића, али знам да сам под „присмотром“ стручног штаба. Играње у репрезентацији је највећа част за сваког фудбалера и ја једва чекам позив, на који бих се увек и радо одазвао, поручује он.

Али, не поручује само то Друловићу, него и својим суграђанима.

- Поздравио бих овим путем, преко „Крагујевачких“ новина све Крагујевчане, а посебно навијаче „Радничког“ чувене „Црвене ђаволе“. Желим им да бодре наш „Раднички“ у свим спортовима, а највише у фудбалу и буду уз наш клуб и тако му помогну да се у наредној сезони избори за сам врх табеле и Европу, закључује причу Филип Костић из Европе, за коју се он сам лично и мушки изборио.

КОСТИЋ У АТРАКТИВНОЈ АКЦИЈИ КОЈУ ЈЕ ЗАБЕЛЕЖИЛА ХОЛАНДСКА ТЕЛЕВИЗИЈА

КОСТИЋ (ДОЛЕ ДЕСНО) ИЗАБРАН У ПЕТ НАЈБОЉИХ И НАЈПЕРСПЕКТИВНИЈИХ МЛАДИХ ХОЛАНДСКИХ ФУДБАЛЕРА

FRESH
TEKUĆI RAČUN

PIRAEUS
DINARSKI KREDIT
ZA REFINANSIRANJE

PRVA 3 MESEGA BEZ RATE*

ZA ONO ŠTO VAM JE VAŽNO.

Piraeus dinarski krediti za refinansiranje plus dodatni keš uz Fresh paket račun.

- Bez troškova obrade i prevremene otplate
- Odlična kamatna stopa

*Akcija važi do 30.09.2014.

PIRAEUS BANK
OTVORENA ZA VAS

☎ 0800 000 800
🌐 piraeusbank.rs

УКРАТКО

Изложба Ане Мутавцић

У огранку Библиотеке у Колоњи, у четвртак, 19. јуна, у 19 часова, биће отворена изложба слика младе уметнице Ане Мутавцић. О њеним ујима на платну говориће проф. Слободан Лазаревић.

Ана Мутавцић рођена је 1982. године у Крагујевцу. Дипломирала је 2007. године на ФИЛУМ-у, на одсеку за српски језик и књижевност. Члан је Удружења ликовних уметника Крагујевца од 2009. године.

До сада је излагала на годишњој изложби уметника Крагујевца, у Библиотеци, поставци „12 соба, 30 уметника“ удружење за подршку савременој српској уметности, у Београду, заједничкој изложби Ане Стривојић и Роберта Клингмулера у Бечу. Самосталну изложбу је имала у Културном центру у Горњем Милановцу, 2010. године.

Тело и бакар

У СКЦ-у, ове недеље, представљена је збирка песама Милана Лукића „Тело и бакар“. О књизи су, поред аутора, говорили Миљурко Вукадиновић и Ненад Глишић.

- Песнички језик, фокусиран на порекло оновремене узнемирености и угрожености хуманистичких идеала, оправдава своју особеност и делатну функцију, ако нам прибави олакшање и очистиће од отрова свакодневице. Милан Лукић је долазио до таквих решења, превасходно на путу кроз парадоксе и контрастике, подређене комичном наличју свеколиког тематско-мотивског подручја. Утолико, оцењујемо ову песничку књигу успелом и доказивом, докле може стићи песник на преображајном поетичком таласу, стоји у рецензији Радомира Андрића.

Милан Лукић је рођен 1963. године, а до сада је објавио десетак збирки песама. Добитник је Дисове награда за прву збирку песама „Антологија народних песама о Марку Краљевићу“ (са Иваном Златковићем).

ДАН МУЗИКЕ – 21. ЈУН

Три бенда у Великом парку

Поводом Дана музике, Студентски културни центар организује концерт на отвореном, у Великом парку, а наступиће три бенда: „Сормех“, „Фиш ин оил“ и „Сикрит лајф“

Као и претходних година, Светски дан музике, 21. јун, у овдашњем СКЦ-у обележиће се пригодним музичким програмом - концертима, који ће се одржати на отвореном, у Великом парку. Крагујевачка публика биће у прилици да чује трио „Сормех“, „Фиш ин оил“ и музичко-сценски пројекат „Сикрит лајф“, који чине чланови састава „Врум“, „Сви на под“ и „Дарквуд даб“.

Група „Сормех“, трио чији репертоар чини персијске, јидиш, јерменске, бугарске, грчке и сефардске песме, инструментали и балканске мелодије, чине Иранке Голнар Шахјар и Мона Матбоу Риахи и Јелена Попржан из Србије. Она је позиционирана на аустријској музичкој сцени већ неколико година са својим дуом „Кеч-поп стринг - стронг“ и квинтетом Попржан.

Потом ће наступити бенд „Фиш ин оил“, који изводи еклектичну ауторску инструменталну музику која кокетира са различитим музичким стилевима, од филмске музике, до слободне импровизације, сурфа, блуза, цеза и панка, избегавајући да се сврста у било који од ових праваца.

Њихов први албум објавио је, 2012. године, овдашњи СКЦ, под асоцијативним насловом „Полуострво“. Садржи дванаест композиција које потписује гитариста Братислав Радовановић.

Поред гитаристе и композитора Братислава Радовановића, чланови бенда су саксофониста Душан Петровић, баса Бранислав Радојевић, бубњар Том Феђа Франклин и перкусиониста Папа Ник. Му-

ЦИЈЕ, СУРФА, БЛУЗА, ЦЕЗА И ПАНКА, ИЗБЕГАВАЈУЋИ ДА СЕ СВРСТА У БИЛО КОЈИ ОД ОВИХ ПРАВАЦА.

ГОЦИЋ У БИБЛИОТЕЦИ

Исток и Запад

Шездесети добитник НИН-ове награде за најбољи роман године, Горан Гоцић, по први пут пред крагујевачком публиком представити свој роман „Таи“, у петак, 20. јуна, у 19 часова, у Библиотеци. „Таи“ је његов први роман, а говори о Далеком истоку у односу на Запад. Да није роман, ово би била „студија о изводљивости“ на тему како би један самосвестан мушкарац могао или, пре, желео да хришћански заштити једну жену.

Главни јунак романа је средовековни, помало наивни и фантазијама склони господин, који после деценије мање-више отменог пропадања у Београду, губи веру у људе и затиче се у тачки где се сусрећу емотивна, духовна и професионална криза.

На микронивоу, у роману „Таи“, западњаци се исцељују и враћају к себи у друштву Тајланђанки, док оне подижу буџет за поправку крова и школски прибор. На макронивоу, Запад истрајно гаји припо-

ЦИЈЕ, СУРФА, БЛУЗА, ЦЕЗА И ПАНКА, ИЗБЕГАВАЈУЋИ ДА СЕ СВРСТА У БИЛО КОЈИ ОД ОВИХ ПРАВАЦА.

Њихов први албум објавио је, 2012. године, овдашњи СКЦ, под асоцијативним насловом „Полуострво“.

Садржи дванаест композиција које потписује гитариста Братислав Радовановић.

Поред гитаристе и композитора Братислава Радовановића, чланови бенда су саксофониста Душан Петровић, баса Бранислав Радојевић, бубњар Том Феђа Франклин и перкусиониста Папа Ник. Му-

зика бенда рефлектује време и поднебље на ком је настала - то је интригантна мешавина Запада и Истока, спој историје и савремености.

Последњи на сцену, у суботу, изаћи ће група „Сикрит лајф“, који чине чланови електро-рок групе „Врум“, састава „Сви на под“, „Дарквуд даб“ и други врхунски музичари београдске сцене различитих жанровских опредељења: Тамара Којић (вокал), Маја Ивановић (вокал), Андријана Беливић (вокал, клавијатуре), Џемал ал Кисвани (саксофон), Лав Братуша (бубањ, електронски бубањ) и Марко Грубић (бас гитара). Наступ групе носи назив „Одвраћање“ и концептиран је као посебан музичко-сценски догађај, концерт уз тематски видео, који је синхронизован са ритмом композиција.

Иначе, у Француској се Дан музике обележава од 1982. године, а временом је прерастао у европски и међународни празник, који се обележава сваког 21. јуна, у више од 100 земаља на пет континената. Прилагођавајући се културним специфичностима сваке земље, постао је популарна међународна музичка манифестација, која се одиграва на јавним местима, трговима, парковима. М. Ч.

„НОЋ КЊИГЕ“

Попусти од 20 до 40 одсто

Десета „Ноћ књиге“ одржаће се у књижарама „Делфи“, које се налазе у Београду и у још 11 градова у Србији: Новом Саду, Нишу, Крагујевцу, Ваљеву, Чачку, Панчеву, Краљеву, Сремској Митровици, Суботици, Пожаревцу и Крушевцу, као и многобројним клубовима читалаца у Србији, Републици Српској и Црној Гори.

Само у оквиру ове манифестације књиге различитих жанрова можете купити по ниским ценама. Попусти на „Лагунина“ издања за једну књигу биће 25 одсто, за две књиге 30 одсто, за три књиге 35 одсто, а за четири и више књига 40 одсто. Попуст на наслове осталих издавача биће до 20 одсто.

Свесни да је Србију задесила велика природна катастрофа и да је десетине хиљада људи остало без својих домова, „Лагуна“ наставља с помагањем страдалима од поплава кроз донације и акције у жељи да се што пре врате у своје домове и забораве недаће које су их задесиле. Део прихода остварених у овој манифестацији биће упућен за помоћ угроженима у поплавама.

После завршене манифестације „Ноћ књиге“, током јуна, издавачка кућа „Лагуна“ и књижарски ланац „Делфи“ поклонилиће хиљаду књига матичној библиотеци „Влада Аксентијевић“ у Обреновцу, која је основана далеке 1904. године, а претрпела је значајна оштећења у недавним поплавама.

У зависности од броја купљених књига, посетиоци ће имати могућност да уз књиге добију и пуну кесу поклона, које су обезбедили пријатељи манифестације.

Организатори овог својересног фестивала књиге су издавачка кућа „Лагуна“ и књижарски ланац „Делфи“.

„ВУЛКАН ИЗДАВАШТВО“ НАГРАЂУЈЕ

Дрзак осмех

Два најбржа читаоца „Крагујевачких“ биће и овог петка у прилици да својој библиотеци додају занимљив наслов „Вулкан издаваштва“. Реч је о књизи Зоране Шулиц „Стани, срце“.

Након огромног успеха прве књиге „Укус греха“, ауторка доноси нову, још узбудљивију причу. Дрзак осмех ожењеног мушкарца у ковитлацу музике, пића и песме, био је довољан да промени њен живот из корена. Подала му се неочекивано и открила дубину страсти какву није могла ни да замисли. Одступила је од свега у шта је веровала, да би била близу њега. А онда су годишња доба кренула да се смењују, деценије да отичу, време да нестане између украдених сусрета. Живела је чекајући их и до краја, није пожелела ника-

осим њега. Стани, срце је прича о животу протканом тајном дугом четири деценије. Исписана је снажно, узбудљиво и потресно. Врелина, пожура, спајање које брише границе тела, страст због које се све баца под ноге, на страницама ове књиге беспштедно су истините, а јунакиња ове приче, коју су вреле руке случајног мушкарца заувек отеле од судбине, стварна је жена.

Потребно је да у петак, 20. јуна, позвете 034 333 116, после 10 часова и добићете ову књигу, а дан касније у суботу, 21. јуна, од 18 часова, у књижару „Вулкан“, у ТЦ „Плаза“, заказана је премијера монодраме по овом роману, у извођењу глумице Ане Сакић. Након представе, са читаоцима ће се дружити и потписивати књиге ауторка Зорана Шулиц.

ФИЛУМ

Филолошко-уметнички факултет
Универзитет у Крагујевцу

Радови студената

У галерији Народне библиотеке отворена је изложба радова студената, четврте године ФИЛУМ-а, смера зидно сликарство, код професора Жељка Ђуровића.

Млади студенти представили су своје радове у великом формату, а поставка ће бити отворена до 23. јуна.

Позориште за децу

У суботу, 21. јуна, на редовном репертоару Позоришта за децу, од 12 часова, наћи ће се представа „Радознало слонче“, у режији Тодора Валова, а лутке, маске и костими радила је Стефанка Кјувлијева. У комаду играју Дарија Нешић, Миломир Ракић, Милица Реџић Вулевић, Петар Лукић и Невена Брзаковић.

Следећа на репертоару, у среду, 25. јуна, од 18 часова, је представа „Краљевић Марко“.

ПРАТЕЋИ ПРОГРАМ „АРСЕНАЛА”

Изложбе, балет, филмови, концерти

У УТОРАК, 24. ЈУНА, ОД 19 ЧАСОВА, ЗАКАЗАНА ЈЕ ПРОМОЦИЈА ЗБИРКЕ ПЕСАМА „БРЕМЕПЛОВ” НИКОЛЕ ВРАЊКОВИЋА

Од ове недеље, па све до краја „Арсенал феста”, биће организовано десетак различитих пратећих програма, од изложби, концерата, филмова, књижевних вечери. Између осталог, планирано је дружење са Николом Врањковићем, који ће представити своју нову збирку песама, концерт Иве Пауновић и Лане Стефановић, две поставке фотографија, као и изложба „Пејст ап лајв”

Пратећи програм „Арсенал феста” ове године носи назив „Арсенализација 2014.”, а почео је ове недеље у галерији Дома омладине пројекцијом најбољих документарца и филмова са КРАФ-а, које је публика током протеклих седам година фестивала оценила као најбоље. Програм се наставља у петак, 20. јуна, од 21 час, концерт Школе рок музике „Октава”, која од 1990. године ради под вођством Милана Милосављевића Микице, некадашњег гитаристе „Смака” и кроз коју је до сада прошло преко 600 полазника, узраста од осам до 25 година, од којих је велики број започео професионалну музичку каријеру у земљи и иностранству. Професори и ученици „Октаве” су свирали на првом „Арсеналу”, а ове године ће одржати концерт испред Дома омладине.

Уторак, 24. јуна, од 19 часова, заказана је промоција збирке песама „Бремеплов” Николе Врањковића. „Бремеплов” је нова, друга по реду, збирка песама употпуњена са четири приче, која прати истоимено ЕП издање и представља наставак каријере Николе Врањковића после напуштања бенда „Блок аут”. Крагујевачкој публици аутор ће се представити у галерији Дома омладине.

Чланови школе балета „Аплауз”, у својерсној играчкој варијанти „Тријут ту Цибони”, извешће кореографију посвећену хитовима главне звезде другог дана овогодишњег „Арсенала”. Њихов наступ планиран је у среду, 25. јуна, на платоу испред Дома омладине, а њихов наступ на отвореном биће увертира у ексклузивни део програма овог дана, изложбу Горана Димића (опширније о овој изложби можете прочитати на претходним странама).

Данас је тренд у свету да се музички правци миксују, укрштају, мешају и у својерсној фузији, која нема неких посебних правила осим урођеног талента, пласирају публици на опште задовољство. Једна од омиљених комбинација су рок и класична музика, па су Ива Пауновић и Лана Стефановић, младе виолинисткиње из Крагујевца, одлучиле да, поводом „Арсенала”, у свом маниру обраде неке песме које воле. Оне ће одржати концерт испред Дома, одмах након Димићеве изложбе. У наставку пратећих програма одржаће се и међународна изложба фотографија „До-

бро светло”, у организацији Фото-клуба Крагујевца, на којој учествује 525 аутора из 63 земље, са више од 5.000 фотографија распоређених у шест тема. Покровитељи изложбе су највеће светске фотографске асоцијације и Фото-савез Србије.

Отварање изложбе и додела награда одржаће се 26. јуна у галерији Народне библиотеке „Вук Караџић”, а фотографије ће бити пројектоване на „Гарден стејду” прве вечери фестивала.

Другог дана фестивала посетиоци ће моћи да

виде изложбу фотографија „Играј 1, 2, 3, 4” Ружице Миловановић. Ова уметница већ три године фотографише за „Урбан Бут”, месечни водич кроз алтернативну културу. Иза себе има три успешне изложбе и велики број фотографисаних журки и фестивала. Њене изложбе су неформалне и необичне, радове увек прати сјајна музика и атмосфера, а тема њеног рада су, наравно, дицејери и журке. Фотке можете погледати у „Чаурници”, 27. јуна.

Све популарније берзе рок плоча, нису више само место сусрета пасионираних колекционара, него и шире публике. По први пут на „Арсеналу”, ове године ће се организовати ова забавна

„берза” у башти Дома омладине, до 12 часова, у суботу, 28. јуна.

Иначе, планирана је и програм који ће трајати сва три дана фестивала, а један до њих је и изложба „Пејст ап лајв”. То је комбинација међународне стрит-арт изложбе на којој учествује двадесет актуелних аутора домаће и међународне сцене (аутори из САД, Шпаније, Немачке, Велике Британије, Румуније) и интерактивног простора у виду великог белог пјест апа у облику логотипа „Арсенал феста”, на ком ће посетиоци, током трајања фестивала, моћи да оставе свој траг – цртеже, потписе, поруке настале на лицу места, стикере и на тај начин и сами допринесу визуелном изгледу и атмосфери фестивала.

Током фестивала планирана је и хуманитарна акција „Зајечарске иницијативе” и фондације „Искорак”, која је фокусирана на прикупљање средстава за поплавама угрожено становништво са подручја Свилајнца. У „Мобајл фестивал шопу” посетиоци ће моћи да купе уникатне радове младих (мајиче, шалови, торбе, лептир машине) настале током радионице примењеног дизајна у Омладинском центру у Зајечару.

ИВА ПАУНОВИЋ И ЛАНА СТЕФАНОВИЋ, МЛАДЕ ВИОЛИНИСТКИЊЕ ИЗ КРАГУЈЕВЦА

КОНЦЕРТ ШКОЛЕ РОК МУЗИКЕ „ОКТАВА”

„МОСТОВИ БАЛКАНА”

Поново поставка Божидара Дамјановског

Сређене у прегледним тематским циклусима, ретроспекције Дамјановског започињу од Алтамира и древне Микене, следе трагом античке, хеленске и римске уметности, залазе у простор византијске духовности

Због великог интересовања Крагујевчана изложба Божидара Дамјановског, која је била отворена у галерији „Мостови Балкана” од 17. маја, поново ће се наћи пред овдашњом ликовном публиком. Да подсетимо, ова поставка слика носи назив „Сећања на...”

Божидар Дамјановски један је од првих наших сликара изразите постмодерне вокације. Сређене у прегледним тематским циклусима, ретроспекције Дамјановског започињу од Алтамира и древне

Микене, следе трагом античке, хеленске и римске уметности, залазе у простор византијске духовности, евоцирају идеале ренесансе и класицизма и стижу до модерне уметности нашег времена.

У каталогу изложбе Ђорђе Кадивић је истакао да је Дамјановски још раних седамдесетих година прошлог века осетио актуелну тенденцију сликарства према самореклепсији, према ретроспекцији сопственог историјског пута, према преиспитавању вредности депонованих у сопственој ризици.

Нико од наших сликара није, као Дамјановски, сматрао у сликарству трагове пређеног пута. У његовим сликама спајају се мисаоност и осећајност, култура и знање, укус и стил. Те слике су својствени симболи дијалектичког јединства прошлости и садашњо-

сти, пролазности и вечности, наводи Ђорђе Кадивић. Иначе, Дамјановски је рођен 1947. године у Скопљу, где је завршио средњу уметничку школу. Дипломирао је сликарство на Академији за ликовне уметности у Београду 1972. године, у класи професора Недељка Гвозденовића, постдипломске студије завршио на истој академији у класи професора Раденка Мишевића.

БОЖИДАР ДАМЈАНОВСКИ ЈЕДАН ЈЕ ОД ПРВИХ НАШИХ СЛИКАРА ИЗРАЗИТЕ ПОСТМОДЕРНЕ ВОКАЦИЈЕ

Радио је више од десет година у Стобију, Вељуси, Баргали, Охриду на археолошким ископавањима, конзервацији мозаика и као цртач документације.

Самостално је излагао 48 пута и учествовао на више од 600 колективних изложби у земљи и иностранству. Добитник је 34 домаће и интернационалне награде, за сликарство, цртеж и графику.

Изабран је у 15 најзначајнијих савремених југословенских сликара краја 20. века, а његова дела се налазе у музејима, јавним и приватним колекцијама Јапана, САД-а, Канаде, Мексика, Португала, Француске, Немачке, Енглеске, Грчке, Аустрије, Холандије, Исланда и у бившим југословенским републикама. Члан је УЛУС-а од 1973. године, а живи и ради у Београду.

УКРАТКО

Крај сезоне

По традицији, званичан крај сезоне у Театру, у петак, 20. јуна, биће обележен концерт на тргу испред позоришта, а пре тога, биће изведена представа „

„Преваранти у сукњама”. Ова комедија, у режији Милица Јовановића уз супервизорство Небојше Брадића, а по тексту Кена Лудвига, говори о двојица незапослених енглеских глумца, Цеку и Леу.

У представи играју глумци: Катарина Митровић (Меј), Душан Станикић (Лео), Ђорђе Сињић (Цек), Дарија Нешић (Одри), Никола Милојевић (Данкан), Марина Перић (Флоренс), Здравко Малетић (Док) и Чедомир Штајн као Буч.

Уследиће концерт „КСТ бенда” (Драгослав Танасковић Трнда, Иван Филиповић Фића, Добрица Андрић), који ће се Крагујевчанима представити сјајним извођењем поп, рок и џез стандарда.

У биоскопу

Анимирана авантура, синхронизована на српски, „Како дресирати свога змаја 2”, премијерно је приказана ове недеље, у биоскопу „Синеплекс”, у ТЦ „Плаза”.

Како стоји у опису, узбудљиво друго поглавље епске трилогије враћа гледаоце у фантастични свет Штуцка и Безубог на острво Берк, пет година након што су се змајеви и Викинзи успешно помирили. Док Астрид, Шмркакво и остали чланови екипе стално изазивају једни друге у тркама змајева, новом омиљеном контактном спорту на острву, нераздвојни Штуцко и Безуби крстаре небом откривајући нове светове.

На репертоару „Синеплекса” тренутно су и филмови „Грдана: зла вила”, „Тврд орах”, „Кућа великог мађионичара”, „Икс-мен”, „На рубу времена”.

Нови филм на репертоару је и драма „Криве су звезде” - Хејзел и Гас су двоје невероватних тинејџера које спаја сличан опор смисао за хумор, презир према конвенционалном и љубав која их одводи на незаборавно путовање. Како обоје болују од тешке болести, полазници су групе за подршку оболелима од рака. Њихов однос је посебан и чудесан и због начина и места на коме су се упознали.

КОНКУРС ЗА ИЗЛОЖБЕ

Програм за следећу годину

Спомен-парк „Крагујевачки октобар” расписао је конкурс за избор изложби које ће бити уврштене у програм градске галерије „Мостови Балкана” за следећу годину.

Заинтересовани уметници, поред пријаве за своје пројекте самосталних и колективних изложби, треба да доставе биографију, опис изложбе, фотографије радова које би излагали са назначеним димензијама или исти материјал на ЦД-у, као и каталог савремених одржаних изложби.

Право да конкуришу имају аутори који три пуне године нису имали изложбу у овој галерији. Конкурс је отворен до 7. јула ове године.

Документацију кандидати могу предати лично, или доставити поштом на адресу: галерија „Мостови Балкана”, Краља Петра I бр. 29.

У СУСРЕТ АРСЕНАЛ ФЕСТУ – ИЗЛОЖБА ПЛАКАТА ГОРАНА ДИМИЋА
У ДОМУ ОМЛАДИНЕ

Димине графичке приче о три култна бенда

Пригодно, изложбом из пратећег програма посвећеног рок енд ролу, дан раније, у среду, 25. јуна отпочеће овогодишњи Арсенал фест. Реч је о изложби плаката Горана Димића, крагујевачког аутора који већ годинама живи и ради у Будимпешти, односно његовом графичком омажу култним бендовима са којима је сарађивао осамдесетих година прошлог века: „ЕКВ-у”, „Партибрејкерсима” и „Електричном оргазму”. У том периоду Горан Димић је за ове групе, које су исписале неке од најзначајнијих страница овдашњег рок енд рол, био графички задужен за опремање омота и налепница за плоче и албуме, плаката, карата за концерте... Та сарадња се и данас наставља, у шта ће се уверити посетиоци Дома омладине наредне среде.

Изложба Горана Димића део је визуелног пројекта „Регионални фестивал урбане културе Шумадија 2014.” који организују НВО „Миллениум” и уметничка група „Зид” из Крагујевца (од милоште и због родне сензибилности прозвана „Зидарке”), у партнерству са Домом омладине Крагујевац и уз покровитељство Министарства културе Србије.

Идеја за изложбу настала је у ђаскању са Владом Пауновићем, који је предложио да у оквиру пратећег програма Арсенал феста направим изложбу рок плаката за

Правећи графичку реминисценцију на бендове са којима је сарађивао, „ЕКВ”, „Партибрејкерси” и „Електрични оргазам”, Димић нас новим и старим плакатима и омотима плоча подсећа на новоталасне „веселе осамдесете” и ексклузивно са читаоцима дели сећања на своје пријатељевање са члановима ових група

НОВИ РАДОВИ ЗА ПЛОЧУ „БРЕЈКЕРСА”

бендове с којима сам сарађивао 80-их. Привлачна идеја коју сам одмах „одврteo” у глави и преиначио у ауторски приступ израде потпуно нових плаката, без „мешања” чланова бенда што је случај при изради конкретних омота и плаката намењених тржишту, вели Димић, додајући да је задао себи инспиративни задатак да кроз временску дистанцу дугу више од четврт века осмисли визуелни материјал за музику коју је волео (и још увек воли) и да то прилагоди галеријском простору, а не полицама у продавници плоча.

Задатак је повратио много лепих успомена у потпуно новом контексту, тако да је рад на кре-

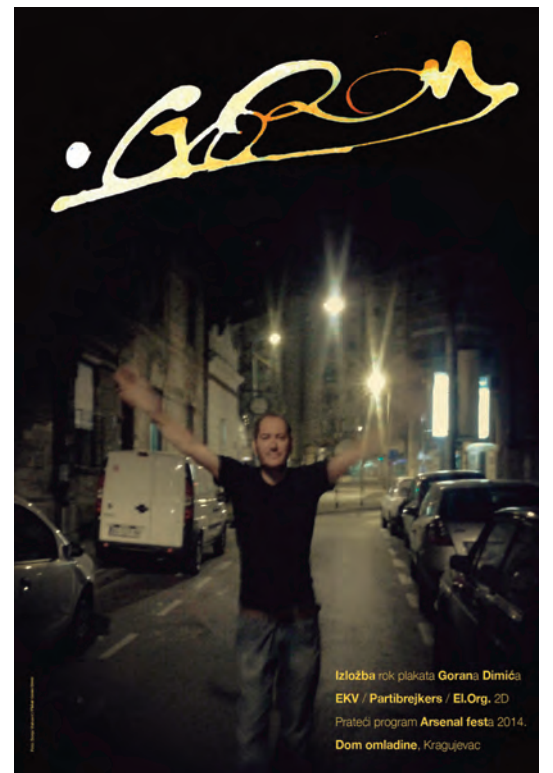
ирању нових постера био „слатко задовољство”. Колико сам у томе успео процениће публика, галантно позива Димић посетиоце на свој уметничко-музички перфор-

манс. Нови радови за „Брејкерсе” и „Оргазам” рађени су у сарадњи са фотографом Станиславом Милојковићем, а организатор манифестације Влада Пауновић своје опсервације преточио је у текст којим је употпуњен каталог Димићеве изложбе. А тај текст иде овако:

ДАКЛЕ - ЗАШТО ДА НЕ: Од последње, а прве самосталне изложбе у крагујевачком Дому омладине, прошло је доста времена (2014 – 1980 = 34). Деценије и године које је Горан Димић испунио на различите, али углавном креативне и хедонистичке начине.

ЗАШТО ДА НЕ: Помислио је Горан Димић да је дошао прави тренутак да своје вишегодишње дружење и сарадњу са бендовима који су неизбрисиво обележили искрено сазревање генерација преточи у плакату, који у овом случају не „продају производ” већ теже да буду уметничко дело, продукт симбиозе музичке и визуелне уметности намењен галеријском простору.

ЗАШТО ДА НЕ: Оживети мит ванвременске „ЕКВ”, освежити се харизмом „Ел.Орга” и распирити огањ који носи сваки риф „Брејкерса”. На овогодишњем Арсенал фе-

ПЛАКАТ ЗА ДИМИЋЕВУ ИЗЛОЖБУ У ДОМУ ОМЛАДИНЕ

сту свираће неки други бендови – ови неће, али ће заблистати у 2Д димензији, на плакатима посебно креираним за изложбу у култном Дому омладине.

ЗАШТО ДА НЕ: Сажети и рећи о Горану Димићу да је од ране младости под снажним утицајем рокенрола објављивао цртеже у штампи, облепљивао улице својим плакатима и сарађивао са најзначајнијим бендовима у Југославији. Не би било изненађење да се у свакој другој кући налази бар једно његово дело, омот за плочу или плакат на зиду – ушћуло се на мини-врата да тамо остане све док је доброг музичког укуса.

ЗАШТО ДА НЕ: Среда, 25. јун у 19 сати подразумева долазак на отварање изложбе плаката, својеврсног 2Д концерта три најзначајнија бенда колико нас сећање служи и колико нас изнова обузима снага њихове музичке мисије. После свега, слушаћемо опет нешто ново што произлази из оног претходног да никад не заборавимо одакле смо пошли, куда идемо и чему се с разлогом враћамо, ни за јоту и цицера, закључује Пауновић.

Остаје само да дођете погледате, „ослухнете” и наравно, проведете се. Што да не изложба је и продајног типа јер Србија неће да опрости – поготово „Стара”.

Зоран МИШИЋ

„ЕЛ. ОРГ” У НОВОМ ИЗДАЊУ

НЕГДАШЊИ И АНТОЛОГИЈСКИ УРАДЦИ ГОРАНА ДИМИЋА

УСПОМЕНЕ И СЕЋАЊА ГОРАНА ДИМИЋА

Брејкерси, Сомбор, концерт у школском дворишту, 1994.

Чуо сам се тог дана са Цанетом - ставио ме на списак +1. Поподне сам провео тражећи превоз из Будимпеште и тог неког +1 кога ћу да уведем на концерт. Иван Галебовић Галеб (ондашња звезда ТВ Студија Б) мува се у то време по Пешти, вољан, оспособљен за вођу и власник аутомобила - покупио ме испред посла и кренули смо да пређемо грану и у Сомбору нађемо баш ту школу и њено игралиште.

Кад смо стигли, Брејкерси су већ прашили са бине пред стотинак школараца, заједно млађих од нас двојице, јединих који су знали сваку ствар, сваки риф и стих. Они су стајали и блејали у скромну расвету, а нас двојица смо скакали и драли се к'о мајмуни. Био је то вероватно најбољи концерт који сам видео, а Брејкерсе сам гледао много, много пута. Јер било им је свеједно као да пред собом имају десет хиљада људи на београдском Ташмајдану - врхунски професионализам, који ће домаћини наградити одличним пилећим

паприкашом за заједничким столом на клупи у свлачионици.

Ја сам добио најновији „Бест оф” ЦД који ми је истог тренутка неко од новинара „запалио”, па сам добио други, а онда је Геца, тадашњи менаџер групе дошао са пазаром и сваком дао по 100 ДМ за наступ - две чуке врхунског рокенрола! Таква су времена била.

Бруцошијада, Загреб, 1988.

У возу за Загреб скупили смо се ујутро на време, иако нико од нас није спавао претходне ноћи. Било нас је довољно за цео један вагон који смо окупирали и бахато искоришћавали доброћудне кондуктере. Претходна ноћ наставила се обасјана сунцем и тих неколико сати клацкања прошло је очас.

На загребачком колодвору чекала нас је невероватна гомила људи који су нас фактички отпратили до хотела „Дубровник” у центру, где су одсели сви бендови, и ми из Београда, и они из Сарајева, Ријеке, Пуле... Поподне је било дивно у стилу три света правила рокенрола. Кратка тонска проба и незабораван вишечасовни концерт свих бендова

некадашње СФРЈ која је у то време имала 22 милиона становника. Сви бендови који су нешто значили у то време били су у Загребу те вечери на Бруцошијади - да их не набрајам.

После концерта Чавке је довео 16 клинки у своју хотелску собу и позвао нас који смо још били будни да му се придружимо. Остатак те вечери није за причу. Рокенрол!

Милан, два дана у Пешти, 1994.

На свом повратку из Бразила 1994. године, кад су сви ваздушни путеви водили преко Будимпеште, позвао ме је Милан. Не сећам се да ли је то било на кућни или телефон на послу, јер су тада мобилни били ретки као јагоде за Нову годину, и рекао ми да ће бити два дана у БП, па да блејимо мало заједно. Није хтео да кунта код мене, јер је већ имао неку шему у мом комшилуку.

Отишао сам по њега те вечери и одвео га на једну од оних тада бројних журки које су правили људи у својим раним тридесетим, скупљени са свих меридијана и ослепљени ондашњом Будимпештом. Боље него да сам га

водио у биоскоп или на колаче у „Жербо”. Било је и ђуске, рибе су биле врхунске, мада је он био веран и жељан своје Маје. Поделили смо такси до Будима, а сутрадан смо преслушали касету са музиком коју је снимио са Субом у Бразилу. Мени се то нешто није баш свидело, али тада сам га последњи пут видео.

Недуго затим, дошао ми је Драган Папић у посету на свом путу ка Италији и остао код мене две ноћи, јер му се моја мајка попишала на бели веш у коферу, па смо то прали, сушили и пеглали. Умире Милан, рекао ми је преко даске за пеглање. И стварно - умро је пар месеци касније.

ПОРТРЕТ АУТОРА У ЗАВИЧАЈУ, СРБИЈИ И ТО „СТАРОЈ”

ГАНЦ НОВИ ГРАДСКИ БЕНД – „УМ ИНДИВИДУУМ“

Аутентична, оригинална КГ Стивар

Музичка сцена богатија је за још једну градску групу „Ум индивидуум“ која је већ са својом првом нумером „Ствар“ привукла бројне слушаоце и обожаваоце на „Тјубу“. Фронтмен бенда Димитрије Савић инспирацију за своје стихове налази у делима литерарних класика, а од детета је „упијао“ ноте најразличитијих музичких стваралаца

Иако лето још званично, календарски није почело, захваљујући интернету кандидат за летњи хит овдашњи увелико се наметнуо. Реч је о новооснованом крагујевачком бенду „Ум индивидуум“ и њиховој хит нумери „Ствар“ (види антрфиле) коју је за само три недеље на фазном „Јутјубу“ погледало и послушало око пет хиљада људи.

Реч је баш о новом, „тазе“ бенду који је своју поставку заокружио буквално пре петнаестак дана. Фронтмен групе Димитрије Савић, који је текстописац, али такође задужен и та ритам гитару и вокал, неаметљиво збори:

– Све сам то ја окупио и даље вучем као мазга, скроман је пожртвован наш саговорник.

Е, сад, група званично и у целини и целости (Ж. Обретковић) можда и постоји тек две недеље, али читава ова екипа и „пројекат“ (певачице н. музике) има и своју предисторију.

– Пре него што смо се одлучили да запливамо у неко своје, аутентично стваралаштво, виолиниста, клавијатуриста, певач и ја наступали смо по градским локалим „Бонију“, „Диему“, „Ораници“, а најконстантнији смо били у аранђеловачком кафеу „Башта“, упознаје нас досадашњим опусом Д. Савић.

Он, пак, није био само тиме задовољан.

шли у сарадњу. Богдан Ђурић својом препознатљивом енергијом старог, рођеног Палилуца, доприноси клавијатурском креацијом аранжманског типа и увек „избаци“ интересантну ноту.

– Јако је значајан за ансамбл, студира музику и дуго се бави њом, апсолвира Савић.

Иван Пантелић, костур екипе, виолином (професор исте у гужанској музичкој школи) „држи“ неку специфичност, а техником „разбија“...

– Без икакве субјективности... Без њега то не би била иста музичка „прича“, цени Савић.

Ту су још и Душан Лазвић и Иван Раденковић, енергија која нам је требала и карика која је недостајала, а коју су, на срећу, „пронашли“ буквално пре неколико дана.

Оснивач и фронтмен Савић самоук је и аутодидакт (што би рекао наш народ) и недавно је прешао у свет музике из спортских вода.

– До недавно сам се бавио кошарком, а пошто се ванредно и школујем, у том вакууму времена и налетима инспирације кренуо сам да записујем текстове и мелодије, каже он, додајући да су му у стваралаштву подједнако важни и стихови и музика, као заједнички и нераскидиви стваралачки чин.

Не крије да доста чита и да у томе налази инспирацију. Омиљени писац му је Меша Селимовић, у ранијим

ЛОГО ГРУПЕ ПО КРЕАЦИЈИ ДУБРАВКЕ БОЈОВИЋ

ТЕКСТ КГ ЛЕТЊЕГ ХИТА „Ствар“

*Ходам тихо,
никој не дирам
ио мало свирам
и правим се фин,
иљедом у иразно
луштају мисли
за ко зна чим.*

*Дуо, дуже од века
прошлости далека
ишћа се ишћа,
ишћа нам још фали
и ишћа нам још треба
да покрене ствар?*

*И оишћ се заљубих,
оишћ је слуга са седмој неба
иослао чар.*

*А шебе нема
и оишћ ишћа ствар,
без шебе немам онај ишћ гар,
сада ја луштам изљубљен илуштам
к'о иројалица,
сада ја луштам изљубљен илуштам
к'о иројалица.*

*Време, пролази време
уздахе неме
иушћам и знам,
на нашој слици
ишћежа нема
залуд јој рам.*

*Дуо, дуже од века
прошлости далека
ишћа се ишћа,
ишћа нам још фали
и ишћа нам још треба
да покрене ствар?*

*И оишћ се заљубих,
оишћ је слуга са седмој неба
иослао чар.*

пу... Ствар „Ствар“ снимљена је у кућној продукцији Стефана Васића.

Поред „Туге с планина“ (за коју латос планирају и спот), у плану су им још три-четири нумере, будућих хитова: „Кад ниси ту“, „Поклони ми љубав“...

За сада су се промовисали на „Тјубу“ и „Фејсу“, а колега Дарко из „Пропагнде“ пуштао им је „Ствар“ и на Радио Крагујевцу.

– Крећемо одавде, сви смо из Крагујевца и јасно нам је да морамо привући прво пажњу наших људи, било да су у питању слушаоци или медији. После је, ако то заиста вреди, неумитан излазак и на београдску сцену, од које, на жалост, код нас све зависи. Не бринемо, идемо редом и имамо јасну визију како треба стићи до основног циља, малдалачки је самоуверен и искрен Димитрије Савић, који се са својим колегама из „Ума индивидуума“ нада да ће неко из локалног естаблишмента обратити пажњу на њихово стваралаштво и позвати их да баш у његовом простору промовишу свој нови сингл и њихове песме „препознатљиве, а нешто мало другачије“.

Било како било, пажњу „Крагујевачких“ новина су већ привукли, а они који су послушали њихову песму на „Тјубу“ тврде и куну се да „вуче“ на Балашевића, Рундека, Масима... Проверите и послушајте и сами.

З. МИШИЋ

ПРВИ ЗВАНИЧНИ ПОРТРЕТ ЧИТАВЕ ГРУПЕ „УМ ИНДИВИДУУМ“

– Имао сам „брдо“ материјала и решили смо да лагано кренемо у ту своју „причу“. Екипи се свидело и успео сам да на тај начин привучем младе и талентоване људе и сада сви „идемо“ у том смеру. Прикључила су нам се пре петнаестак дана још два нова члана, бубњар и басиста – што је нетипично, јер групе почињу од ритам секције, али ми смо у свему, па и у томе, нетипичан бенд, закључије наш саговорник.

■ Тек што су се окупили

Сем Димитрија Савића, бенд „Ум индивидуум“ сачињавају: Иван Пантелић (виолина), Момчило Кнежевић (вокал), Богдан Ђурић (клавијатуре), Душан Лазвић (бубњар) и Иван Раденовић Шеки на бас гитари.

Наш саговорник не пропушта прилику да први пут јавно представи чланове свог бенда. Вокал Момчило Кнежевић по њему је „јак“, врло талентован, аутентичан глас. Димитрије га је чуо на некој свирци у градском локалу и упитао се: „Ко је овај младић?“, кроз смех прича он. Заустивао га је на улици и тако су у-

данима Куељо (са њим је све почело), Андрић, Булгаков и Достојевски. Ту су и музички узорци које поштује: Рундек (по њему ванвременски), Масимо Савић, Џибони, Дамир Урбан... Од крагујевачких музичара опус групе „Смак“. Код њега варирају и страни утицаји: од „Еј Си Ди Си-ја“, преко Френка Синатре и Елвиса.

– Упијајући све то, наше ствари су изашле на крају, тврди он.

■ Редом и са јасном визијом

И то није све. Чланови „Ума индивидуума“ управо ових дана крећу на снимање и наредне песме „Туга с планина“.

Но, са средствима су, као и сви, кубурили још код прве. Димитрије Савић не заборавља да помене оне који су им помогли да заокруже и заврше читаву „Ствар“. Ту се, пре свега, његов ортак Ђорђе Јаковљевић – на хармоници који му је помогао око читаве „Ствари“, затим његова девојка Дубравка Бојовић, која је скицирала провокативно и занимљиво графичко решење логота групе, Стеван Ђурђевић који је га је обрадио у фотошо-

СПЕЦИЈАЛНА ПОНУДА АИК БАНКЕ

Пакет по мери пензионера

АИК Банка је за клијенте пензионере припремила посебне пакете текућих рачуна. Основни пакет АИК Пензија омогућава коришћење дебитне платне картице, издавање чекова без накнаде, месечни извод по текућем рачуну и СМС сервис – све то у оквиру накнаде од само 80 динара месечно.

У понуди је и АИК Пензија Плус пакет, који поред наведених производа и услуга омогућава коришћење е-банкинг услуге, девизног рачуна, дебитне девизне картице, као и бројне друге погодности, по цени од 150 динара на месечном нивоу.

АИК Банка клијентима нуди кредите специјално намењене и прилагођене потребама пензионера. То су динарски готовински кредити и кредити уз затварање кредитних обавеза, без учешћа и депозита. Рок отплате је до 60 месеци уз максималан износ до 500.000 динара са укљученим животним осигурањем током периода отплате.

У оквиру специјалне понуде, која важи до 30.06.2014, свим клијентима који се одлуче за АИК Пензија Плус пакет уз готовински кредит или кредит уз затварање кредитних обавеза, АИК Банка пружа могућност одобрења дозвољеног прекорачења у висини просечне месечне пензије, без обрачуна камате до краја године. Накнада за обраду захтева се не наплаћује, а ову могућност клијенти могу да искористе већ по пријему прве пензије.

У оквиру специјалне акције, АИК Банка на поклон клијентима даје полису путног осигурања.

Повољни пакети текућих рачуна за запослене

АИК Банка је за клијенте припремила посебне пакете текућих рачуна. Основни пакет АИК Класиц омогућава коришћење дебитне платне картице, издавање чекова без накнаде, месечни извод по текућем рачуну и СМС сервис у оквиру накнаде од само 100 динара месечно. У понуди су и напредни пакети текућих рачуна: АИК Позитив плус и АИК Премиум.

АИК Позитив плус пакет, поред наведених производа и услуга, омогућава и бесплатно коришћење услуга електронског банкарства, девизног рачуна и дебитне девизне картице, трајног налога (до пет налога без накнаде) као и кредитну картицу без накнаде за издавање и месечне чланарине. Све наведене услуге су клијентима на располагању за 250 динара на месечном нивоу.

АИК Премиум пакет је намењен клијентима личног банкарства али и свим клијентима који желе више. У оквиру пакета комплетна услуга електронског банкарства је укључена у цену од 400 динара. Сви клијенти, корисници тог пакета, добијају и полису путног осигурања.

У оквиру специјалне понуде која траје до 30.06.2014. године, клијентима који се одлуче за АИК Позитив плус или АИК Премиум пакет, уз динарски готовински кредит или кредит уз затварање кредитних обавеза, АИК Банка пружа могућност одобрења дозвољеног прекорачења у висини просечне месечне зараде без обрачуна камате до краја године. Накнада за обраду захтева се не наплаћује, а ову могућност клијенти могу да искористе већ по пријему прве зараде. АИК Банка клијентима уз кредит поклања полису путног осигурања.

AXA OSIGURANJE ŠIRI MREŽU

Otvoren regionalni centar u Kragujevcu

AXA Osiguranje, deo AXA Grupe, globalnog lidera u osiguranju, otvorilo je regionalni centar u Kragujevcu, čime je nastavljen trend širenja prodajne mreže. Filijala je otvorena u Bulevaru Aleksandra I Karađorđevića broj 62 i ima 31 zaposlenog. Privredni i stanovništvu grada Kragujevca i regiona čitave Sumadije, na raspolaganju će biti sve vrste osiguranja iz raznovrsne ponude AXA Osiguranja.

“Otvaranje regionalnog centra u Kragujevcu je važan korak za AXA Osiguranje u širenju interne prodajne mreže i ostvarenju kompanijskih ciljeva. Veoma smo zadovoljni što i Kragujevcu potvrđujemo realizaciju naših poslovnih planova. Verujemo u tim koji smo formirali ovde. Sigurni smo da ćemo uz oslonac na iskustvo AXA Grupe ostvariti zapažene rezultate i biti pouzdan partner našim klijentima. Kvalitetom usluge, posvećenošću klijentima i inovativnim rešenjima koja nudimo, potrudimo se da AXA Osiguranje učinimo prepoznatljivim u Kragujevcu i okolini”, istakao je ovim povodom Adamandios Hadžistilis, direktor AXA Osiguranja. Gradanima i privredi Kragujevca

AXA Osiguranje nudi osiguranje imovine, domaćinstva, motornih vozila, uključujući kasko osiguranje, kao i osiguranje od nesrećnog slučaja i životno osiguranje. Iz ponude se izdvaja Komplet BIZ, osiguranje za mala, srednja preduzeća i preduzetnike, inovativan proizvod koji pruža jedinstvene pogodnosti kakve do sada nisu postojale na tržištu. Isplatom 50 odsto neospornog dela štete po ubrzanom proceduri, AXA Osiguranje želi da pomogne preduzetnicima da sačuvaju kontinuitet u poslovanju.

AXA Osiguranje posluje u Srbiji od 2010. godine i od tada ponudu stalno unapređuje novim, jedinstvenim proizvodima. Takođe, kompanija konstantno beleži rast u prodaji, broju poslovnih partnera i zaposlenih, kojih trenutno ima više od 300. Rast broja zaposlenih u prethodnom periodu praćen je širenjem prodajne mreže koja obuhvata 7 filijala u 6 gradova širom zemlje.

Pored toga, kompanija je ostvarila odlične poslovne rezultate. U prvom kvartalu ove godine, ukupna premija osiguranja je dostigla 246 miliona dinara, što je za 198% više nego u istom periodu prošle godine, čime je AXA Osiguranje ostalo najbrže rastuća osiguravajuća kompanija na tržištu.

ПРВА КРАГУЈЕВАЧКА ГИМНАЗИЈА У КУЛТУРНОМ И ДРУШТВЕНОМ ЖИВОТУ ГРАДА ИЗМЕЂУ ДВА РАТА (14)

Карактери, живот и свакодневица

Пише Дејан Обрадовић

Наставници једне школе су важна мера њеног угледа. Њихов приватни живот у мањим срединама није се лако могао одвојити од јавног. Били су обавезани списима, објавама и наредбама Министарства просвете да строго воде рачуна о свом понашању, опхођењу, друштвеним и школским активностима. Директор је имао сва овлашћења да их опомиње, подстиче на савестан рад, кажњава и те казне шаље на одобрење Министарства просвете.

Потекли из различитих средина, наставници су носили другачији морална схватања. Школловани на српским и европским факултетима, разликовали су се у степену стручности, знања и вештинама. Носили су тврдокорно обележја својих завичајних средина, или се у потпуности уклапали у шумадијско поднебље. Имали су своје станове и куће, или били подстанари.

Са једне стране нашли су се брижни породични људи, оптерећени децом и кућним обавезама, а са друге заклете нежење, људи слободни и склони крајностима, од самотњаштва до ноћног живота по кафанама. Имали су своје страсне хобије и разоноде, на које су трошили сваки слободан тренутак, од риболова до скупљања поштанских марка. О њиховим моралним особинама има мало писаних извештаја, сем ако је реч о поверљивим извештајима и изјашњењима поводом учињених кривица. Штампана је о таквим случајевима писала као о нечему што је свима већ познато, па су наша сазнања добрим де-

лом умањена овим ограничењима.

Оцене о наставницима које су изнете у старешинским листовима нису увек биле објективне, већ и дубоко личне, нарочито од 1937. године, када се на месту директора нашао Лазар Ђурчић, са свим својим предубеђењима и моралним кодексима који су понекад деловали анахроно, а понекад традицијама либералног веровања у човекову доброту коју квари незнање.

■ „Несташни” наставници

Кажњавање због преступа у служби зависило је од воље директора, али је међу њима постојала велика разлика. Панта Милановић и Лазар Ђурчић били су знатно строжији у критикама колега у односу на Милоја Павловића, Душана Трипковића, па чак и Милана М. Петровића, који су имали „мекши” приступ и трудили се да проблеме решавају унутар колектива, без оштријих казни, најчешће опоменама.

Директор Панта Милановић (1856–1926), као припадник старе школе, био је знатно оштрији. Најпре је изрицао опомене и укорје, а

затим се није либио да у време највеће финансијске кризе и пада професорског стандарда одузме и петнаестодневну плату. Министарство је потврђивало његове одлуке и тиме чувало ауторитет директора.

Лазар Пантелић је кажњен укором директора Милановића 22. јуна 1923, јер му се није јавио приликом хитног одласка у Београд, па није лично прочитао класификације ученицима. Милан Милошевић се 11. јула 1923. жалио Министарству на казну петнаестодневном платом од стране директора „због непрописно чињених исправки оцена у дневнику и уписници код једног ученика”. Све директорове одлуке одобрио је министар просвете.

Изгледа да је Милошевић био омиљена мета директора Панте Милановића, па је већ 2. октобра 1923. директор тражио да се Милошевић изјасни зашто није држао час претходног дана. „А ако је био болестан или другим чиме спречен, зашто га није известио да нареди замену, како се не би неред у школи стварао”. По Милошевићевом изјашњењу се види да је он о свом трошку ишао на погреб „свога шефа” војводе Вука, као делегат школе, што је директор заборавио. „Ако г. директор овим није задовољан може употребити своје право”.

Професор Женске гимназије Живојин Ђорђевић се пожалио на Десанку Стошић, што је његовом сину дала опомену, након што је на три писмена задатка добио врло добре оцене.

Министарство је расписом од 25. априла 1933. године забранило наставницима да пијанче, да се коцкају, да долазе неиспавани, да иду у неочишћеном оделу, да закашњавају на час, што указује да су те појаве биле раширене и да је дошло крајње време да се сузбијају.

Професор Боривоје Бидић је имао лоше здравље, али горе по његову каријеру било је то што га је из Сењске гимназије пратила карактеристика да се забавља картањем које му је „прешло у страст”. Бранимир Вулић је имао диван глас за оперске арије, али је био велики боем и пио је стално.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

Прво издање монографије прерано преминулог крагујевачког историчара Дејана Обрадовића, чије делове однедавно као фелтон објављују „Крагујевачке”, а чији је издавач Прва крагујевачка гимназија, подељено је библиотекама и установама културе, школама и факултетима, образовним институцијама у читавој земљи, као и органима локалне самоуправе, без чије подршке књиге не би било.

Одлучили смо да отворимо претплату на друго издање ове вредне монографије.

Први претплатни период трајаће до 1. јула 2014. године и сви који наруче књигу оствариће 30 посто попушта у односу на цену књиге по изласку из штампе. Уплатом од 1000 динара на жиро-рачун школе 840-342666-39, са назнаком „претплата за монографију”, обезбедићете свој примерак овог драгоценог дела. Штампана друго издање биће завршена до 1. јула 2014.

Раденко П. Гордић је дошао из Сомбора као наставник народног језика и писања. Замерано му је да превремена времена проводи у кафани, што утиче на његов нерад. Просветно одељење Банске управе тражило је 5. септембра 1938. да се Гордић саслуша да ли зна да је Павле Јефтић, тадашњи инспектор овог одељења Банске управе, као наставник гимназије у Куманову „дефлорисао своју ученицу и онда огласио себе за луда да би се спасао казне, као што је то донео „Балкан” од 13. августа 1918, бр. 348”. Гордић је изјавио да му ништа од тога није познато.

Професор француског језика Драгомир П. Димитријевић је по оцини директора Лазара Ђурчића био „подмукао”, спреман да нашоди другима, ако му нису по вољи.

Привремени предметни учитељ историје Сергије Весковић је критикован због немарног односа према обавезама („Иако млад наставник, госп. не воли свој позив и дужност врши насилно и без воље, због чега нема успеха у раду”).

Александар Влајић је био страстан и успешан риболовац, члан Друштва за риболов, међу најбољима у Крагујевцу. У друштву са Миланом Стефановићем и Јованом Димитријевићем, за два дана, 4. и 5. августа 1931, у Западној Морави уловио је преко 100 килограма рибе, међу којима је био сом од 50 килограма. Са друге стране имао је проблема са владањем и начином оцењивања, које је праћено врло тешким квалификацијама („...може да буде пристрасан, хоће и да ошамари ученика”; „забушава где год може”; „има каткад држање неваспитана човека, како у колегијуму, тако и кад седи пред хотелом”; „звезка револвером, каткад и прети”). То понашање је изгледало имало толике размере да је директор Трипковић морао 1937. године да нагласи да му је владање „боље него у 1935. години”.

Владета Рајчић, Милорад Јовановић и Зарија Вукићевић су волели фудбал, док је Александар Тараканов био врстан филателиста.

■ Испраћај Милоја Павловића

Било је и лепих примера колегијалности и поштовања. Када је због афере у Народној универзитету дошло до премештаја директора Милоја Павловића у Ваљево и професора Николе Кузеља у

Краљево, наставници су 20. фебруара 1932. приредили заједничку вечеру у њихову част у хотелу „Гал-пара”. У осврту на банкете професора и соколаца у Павловићеву част истакнуто је „да ниједан чиновник из Крагујевца није испраћен са толико срдачности и са толико жаљења свих друштвених редова”. У име Професорског савета, топлим речима је беседио о свом колеги Глиша Годић, а испраћај је потрајао до три сата изјутра.

Лазар Пантелић је ученику Немањи Марковићу оправдао часове и поред тога што му се није јавио за одсуство, јер је победио на стрелачком такмичењу у Великом Бечкереку.

У школи су радили као брачни другови Војислав и Милева Богдановић, Светислав и Мирослава Максимовић, Војислав и Милева Максимовић, Игор и Олга Руски. Најпознатије нежење били су Глиша Годић и Зарија Вукићевић.

У првим годинама после рата многима је било тешко да се скуће, пронађу одговарајући стан. Дешавало се да директори станују у школској згради, док не нађу неко трајније решење. Неки су били пореклом из Крагујевца или ближе околине (Драча, Церовац, Десимировац), па су још имали контакт са родитељима и родбином и понешто имања, које им је помагало да преживе критичне периоде. У тежем положају биле су младе наставнице које су издржавале родитеље.

Средином тридесетих година стање се поправило, па се рачунало да професор са 20 година стажа може да купи солидну кућу у граду од четири месечне плате. У директорским извештајима је навођено да су многи за рад у Крагујевцу везани кућом и породичним разлозима. Издржавали су родитеље, браћу, сестре... Врло често су прилагали за хуманитарне акције. У вођену књига и руковању новцем ђачких фондова исказивали су потпуну прецизност и нисмо пронашли ниједан траг лошег вршења осетљиве блајажничке дужности.

Општи утисак о наставницима Гимназије, који провејава кроз изворе и литературу, јесте њихово схватање свог позива, професионалне части и потребе да се, бар декларативно, интереси ученика и школе налазе на првом месту. Врло често је то био њихов искрен став, животни кредо.

Наставиће се

ФИГУРА КНЕЗА МИЛОША У САЛИ КРАГУЈЕВАЧКЕ ГИМНАЗИЈЕ, РАД СИМЕОНА РОКСАНДИЋА ИЗ 1899. ГОДИНЕ, РЕСТАУРИРАНА ЈЕ ПОСЛЕ ПРВОГ СВЕТСКОГ РАТА

ДОГОДИЛО СЕ У КРАГУЈЕВЦУ

Приредила Лела Вујошевић

делимично користећи податке из Лексикона Крагујевца

Пре 169 година: 17. јуна 1854. основана је прва каса узајамне помоћи у Србији, названа «болесничка каса». Основана је на иницијативу прве генерације радника Тополивнице. На предлог управника Шарла Лубрија, Министарство унутрашњих послова и финансија одобрило је издавање лекова на рецепт упола цене за раднике Тополивнице. „Болесничка каса је прерасла у Раднички фонд, институцију здравственог и социјалног осигурања радника у Војној фабрици. Ова традиција данас се одржава само у неким предузећима и организацијама. Запослени, на принципу добровољности издвајају обично пола процента од своје плате. Средства се користе у случају смрти члана уже породице запосленог или теже болести.

Пре 125 година: 24. јуна 1889. основан је први коњички клуб. Основан је на иницијативу Министарства војног, са циљем да „подиже и гаји дух витетства”. Као и остала кола јахача у Србији, и крагујевачко Обласно коло јахача добило је име „Кнез Ми-

хаило”, у знак поштовања према кнезу и захвалности за допринос развоју Државне ергеле и популаризацији коњарства.

Прве модерне коњичке трке организоване су на Видовдан 1887. године и то су биле официрске коњичке трке. Све до 1930. одржаване су на „земљишту пред грудобраном”, на хиподрому „Михајловац” на Вашаршту. Од 1928. започети су радови на новом хиподрому на Становљанском пољу, који су окончани 1930. године. Стано-

вљански хиподром био је један од најмодернијих у Југославији. Поред квалитетне и ограђене тркачке стазе имао је велику трибину за публику, почасне павиљоне за зва-

нице и музику. Прва трка коња на Становљанском хиподрому одржана је 13. јула 1930. године.

Прва јахачица у Србији била је Даринка Нина Стојановић из Наталинаца, која је јахала на кобили Мици. За њену вештину сазнао је и краљ Милан Обреновић и писмом јој је упутио позив за учешће у коњичкој трци у Крагујевцу 1889. године. Фаворит коњичких трка Сава Лаповац дисквалификован је због неспортског понашања (пред самим циљем ударио је корбачем Даринку и ушао у циљ са незнатном предношћу) и Даринка је проглашена победницом. О првој жени цокеју у Србији писале су и француске и енглеске новине.

ДАРИНКА СТОЈАНОВИЋ НА ТРКАЛИШТУ МИХАЈЛОВАЦ 1898.

ШУМАДИЈСКЕ
ПРИЧЕ

Властимир Јаџић

Обавезна литература

КАД СЕ поведе реч о најчитанијој нашој литератури, ја увек кажем да само име све и објашњава. Зашто се осмртнице код нас називају читуљама? Зато што су посмртне речи наша најчитанија лектира: у ма ком крају града, на ма ком месту, можеш видети Србина како на огласној табли, стубу или на тараби, или, почевши новине да чита од завршних страница наовамо, усредсређено, с поштовањем и трудбеничким маром, од слова до слова, чита - читуље. Само име каже: читуља! Мама те да читуљеш.

Сконцентрисао се човек, као Кант, на неку дубоку и концизну мисао, али без естетизма, без философирања, можда са каквом пригодно уметнутом строфицом за сећање, којој већ и сама смрт признаје укус недостижности, или с ненадмашним цитатом из Библије који говори о дубини проблема. Све је на свом месту, нема сликовитије тачности, процидивније поезије, нити дубље философије од оних које можеш наћи у осмртницама и читуљама.

Уза све то, имаш помоћ симбола - у виду крста, или петокраке - а већ о сличици, као ујисаној, да и не говоримо. Радник, чистач улице, академик, профа, банкар, политичар, комшија пензионер - сви они застану, утуве незаобилазну лекцију из живота и, за један нежани тренутак, спознају више философских система него што су имали прилику за целог осталог живота.

Је ли онда чудно да је један од најгледанијих наших филмова свих времена "Видимо се у читуљи"? Ја се не чудим што је најгледанији. Ја се чудим како се остале филмације, сликари и писци, нису досетили да такав један појам уведу у своја дела. Просто као пасуљ, зато и генијално: "Видимо се у читуљи". Мораш да одгледаш. Шта има везе о чему је филм, кад је реч о читуљама? То свакога интересује. Осим Холивуда, наравно. Али, познато је да Холивуд нема везе са европским филмом.

Ја сам, у ствари, одувек сматрао да би наше старе књиге, такозване *србуље*, ваљало преименовати, како би поново постале интересантне за читање. Требало би, просто, да се зову - читуље! Кад боље размислите, све те наше старе књиге - хагиографије и житија су једна велика читуља оном народу који је некада постојао и који називамо прецима, а са којим, ако ћемо право, одавно више немамо суштинску везу. А кад би било смело сти и праве државне политике, да нашу историју назовемо једном великом читуљом - видели бисте како би се, одједном, сви заинтересовали. Не би морали да заступају на улици и пиље у улични стуб, отишли би у наше културне институције да потраже праве читуље о свом роду. На пример:

Са неизмерним болом јављамо вам да је недавно преминуо наш драги и никад прежаљени СРПСКИ НАРОД.

Ту, разуме се, залепиш једну јаку слику, на пример "Сеобе" Паје Јовановића. као наш групни портрет. А испод слике - ожалошћена породица: па удариш, у два-три реда, од Перуна, преко Светог Саве до Николе Тесле. Не да би свако прочитао и разумео - сви читаоци би *пали на теме*. Цела наша историја стане у читуљу.

АЛИ, чему ићи тако широко и писати тако надугачко. Имао сам пример из сопственог живота који јасно говори о суштинској потреби за читуљама: оне обнављају сећања. Једном приликом сам паркирао ауто испред наше амбуланте, поред бетонског стуба. А амбуланте су права места да се испред њих лепе осмртнице - то је нека врста обавести, али, ако ћемо право, и упозорења будућим пацијентима: *бежиште одавде, док још можеш: овде хара смрт!* Нипошто у болнице и амбуланте - боље вам је одмах *засереш неку мошћу!* Што даље од адвоката и лекара! А не пише то, него пише - име и пре-

зиме покојника, датум рођења и смрти, имена ожалошћене фамилије, све један до другог, као да се читавог живота нису клали око наследства и као да једно с другим говоре.

Погледам залепљену осмртницу - кад оно мој бивши комшија, из села. *Рикнуо!* Био је необичан чова, помало распусан, иако васпитач у дому, склон разним нередима и понашању на ивици криминалног. Због тога су га сви волели и уважавали. Говорили су да је луцкаст, и одиста, био је луцкаст. Волео је да игра шах и хвалио се да је ремизирао на симултанци с Караклајићем. Виц је био у томе да није ремизирао ни са Карповом, ни са Глигорићем, чак ни са Пирцом, или Матуловићем, него са Караклајићем: зар је то ствар са којом се треба хвалити читавог живота? Али, њему је то много значило и увек кад би неко победио у шаху, говорио је да је ремизирао с Караклајићем.

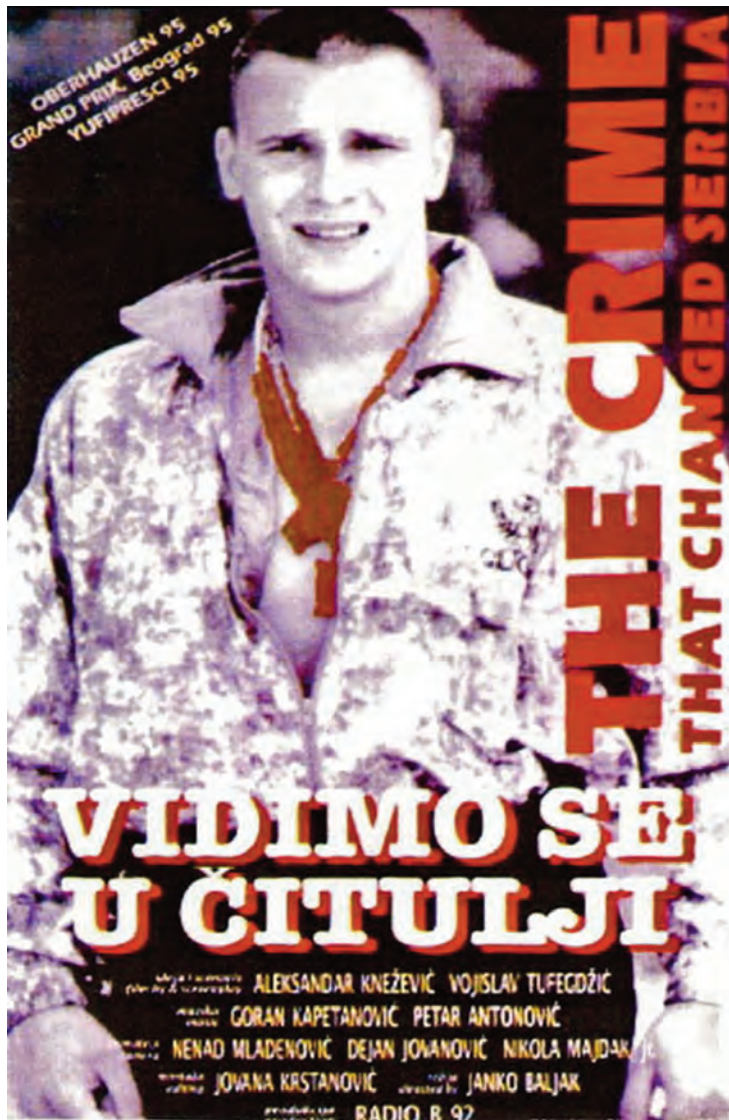
Плашио се жене као ватре: али нико не зна рашта, јер су сви знали да је био *јак швалер* само на речима. Кад би се петком, суботом и недељом састало друштво локалних пијанаца, док се коцкало и пило вино, он би говорио о плавушама, али о плавушама су говорили сви, а нико није имао три чисте да побегне од своје жене, јер је време било такво, опасно, асексуално - не као сада. У две речи, био је локални дрипац и ништарија, као и остали моји сеоски познаници.

Али, да није осмртнице, како бих га се ја данас сетио? Осмртница ми обасјала дан. Човек се обрадује кад сретне старог знанца. За живота, можда су били и у свађи, нису се трпели и псовали се на пасја кола, а сад - *циле и лале*. Смрт, очито, изазива неуништуиву симпатију међу људима - могла би да се појављује чешће. А није једини међу негдашњим познаницима које виђам залепљене на бандерама, аутобуским стајалиштима и застакљеним трафика: све их је више, не може човек да се избави толике интересантне литературе, дође му да одмори очи и престане с толиком културном активносту.

ЈЕДНО су новинске читуље, а друго осмртнице. Осмртнице су народне читуље. Ја и не знам откуд је потребно за гробљима као што су библиотеке, читаонице, или домови културе. Чему књиге, све пише у посмртним текстовима. Новинске читуље су, ако мене питате, помало академске. Деле се по величини. Кад је већа, платиш више. Фотографија дође понекад нападна, ето, нисмо те познавали читавог живота, а сад сијаш као с насловне стране, иако те странице нису нимало блиставе - уоквирене су црним квадратом, као у неком изненадном флору.

Ове народне су ми драге. Јер су читаније. Допиру до обичног света. И сам текст ја на њима концизнији: не можеш ту да се распричаш, као у новинама, јер је простор на бандери ограничен. Двајесантима водоравно, десет сантима хоризонтално, па изволи, смести живот, ако имаш приповедачког дара. А у новинама има и поезије, углавном цмиздраних стихова о опраштању, понекад и читавих романа, или огледа на тему пролазности. А ако је дотични био бараба, или бандит, или трговац наркотицима, па су га убили из супротног клана, онда имате и осветних порука, типа, *једног дана...* или *кад-тада...* или *закукаће и њихова мајка*. Или, као из ратних филмова: *збогом, командантше! Твоја верна гарда*. Да, јадне мученице, наше мајке, њихове се очи не суше...

А у народним читуљама које се лепе на бандере нема такве распричаности и све је

подређено краткој тачности: *Наш вољени и никад прежаљени ујокојио се... Поживе од... Вечно ожалошћени...* Даље нема - све мораш да допричаш сам, на основу животног искуства. Чист постмодернизам: нема ништа у тексту, него домишљаш сам, јер те аутор текста, као читаоца, на подцењује, рачуна на твоју активну читалачку сарадњу. И, онда можеш да чујеш, око неке бандере, на аутобуској станици: *какви, море, ожалошћени, љоклаше се око оне куће у Милашовцу. Нико ни с ким не говори, пријатељу: На сахрани, ови са шечине стране нису ни дошли. А кад је лане умро Микица, знаш Микицу - комшија сео у шрактитор, љојо се на врх села и љустило преко разласа народњаке: цео дан уживао.*

И томе слично. Надградња ових темељно написаних факата спада у домен најфантасичније фантастике о чијим границама Едгар Алан По није ни сањао. Страва и ужас! И то не само у књижевном смислу.

ЈА, на пример, пискарам - нешто локално, провинцијално, ни пас с маслом то не би појео. И овдашње маркизе ми увек кажу: *"га, што је, шако, неки локални зез"* - да много не лутам и не занесем се. Хвала, хвала. Увек је важно са обе ноге стајати на земљи - макар се и окретала око своје осе, или око Сунца, или око чега већ. Неким мојим дељим колегама, на пример, пало је на памет да имају *Изабрана*, или *Сабрана дела*, и да се о њима одржавају *Округли столови*, који се завршавају једном адекватно подебелом књигом, где звани професори, за добар хонорарчић, печатају своје генијалне извештаје. Сви они у тим извештајима хвале уметника, и свако се зезне то да чита, већ после две странице добије потребу за повраћањем - толико је то добро и величанствено нахваљено и препоручено, ко веле, да се ови, сутра, који долазе, не зајебу и не помисле оно што ја за себe самога знам већ сад: да је то једна мастурбативна забава која ни аутору одавно не прија.

Уосталом, ако је о тим академским потребама реч, ја мислим да најбоља сабрана дела има Милан Ракић (Попа је већ претерао!). Са тим сам начисто, али ко ми је крив. Сви други верују да су Богом дани, тако да без Сабраних дела и Округлог стола - *ишии љојола, цаба су крчили*. А није то само због будућности у коју су већ ушли, колико због садашности у којој су отписани - да не би ове наше маркизе помислиле и о њима оно што већ знају о мени: да је то, све у свему, бесмислица над бесмислицама. Немам сми-

сла за вечност: није да не бих - убијам се, повремено, да је докучим, али, остајем смлаћен и скраћен, згрожен и угрожен као ови наши, говнима поплављени несрећници, локално објашњен и разјашњен, у вечној читуљи мог живота.

И, кад је већ тако, зашто не бих пристао на тај телеграфски стил, на ту концизност и безмерну тачност? Оно јест, могао бих и ја да размишљам о Зборнику, или Сабраним делима. Али, кад помислим да никоме не требају и да све то морам да покренем, финансирам и дорадим сам, или уз помоћ локалне самоуправе - одмах се сневољим и попишманам. Разумете, нема културне потребе. А за читуљама - има: оне ничу саме од себе, без икаквог напора дотичног, о којем је реч. Потребно је само да *ошеће љајке*, и то је све. Одмах га одштампају и објаве!

Да, у вези сабраних дела, све мораш сам. Нико да се сети. Него, цупкаш испред предсобља *овој*, предсобља *оној*, у канцеларији *овој*, у канцеларији *оној*, а тамо ти неки мурдарош, бивши мудроња, а садашњи прдоња, напукон, каже: *"Ти би сабрана дела, а? Видећемо, видећемо..."*. Онда позове другог прдоњу, па му каже: *"Овај наш злојеб учествовао на локалној конвенцији странке - да му штампамо пет-шест тих његових лудорија, ионако не кошта много"*. А други прдоња се одмах, културолошки гледано, сложи: *"Како да не"*, вели. *"Ми смо наши, ја сам био у вези с његовом бившом женом, то је био сјајан секс и сад*

кад се сетим подиђу ме жмарци..."

„Па, кад је већ тако“, каже прдоња први, „да притиснемо оног прдоњу из хлебне индустрије, они су добро стојећи, народ глдан, мора да купује хлеб, нек истисне неку цркавицу...“

„Оће он“, каже прдоња други, „како да неће, он је писцу, својевремено, опалио свастику, увек је расположен...“

А шта је са нашим директором из хидроградње? „Од тога неће бити ништа“, одговара прдоња други. „Његова се швалерка својевремено забављала с писцем, нису у добрим односима“. „Знам“, вели први, „али ово је, да кажемо, општенодродна, политичка ствар, кад је буља у питању треба да се издигнемо изнад личних односа“. „Да будемо искрени“, каже први. „Да је теби неко опалио женску, би ли му ти сад штампао сабрана дела?“

„Бих“, вели први. „Зар због пичке да се свађамо?“

Ето шта значи бити јак, чврст карактер...

АЛИ мачимо се сабраних дела, није то наш ниво: вратимо се читуљама. Не знам шта се то догађа, ево има неко време - проредиле се, све их је у новинама мање. Нема народ паре, то се плаћа... Кажу да се свако задовољство плаћа, а ми смо еволуирали, па се код нас плаћа и очајање. И кад је тако, преостају нам, за бесплатно задовољство уживања у тексту - бандере, огласне табле, ограде и киосци... Прекјуче, кад сам изашао из зграде да бацим кесу са смећем у контејнер, погледам - сјатили се људи око огласне табле, као да се десило чудо и локалне власти поново уградиле давно разбијено стакло. Приђем да видим шта се догађа и прочитао, у осмртници, на великом формату: **ПОСЛЕДЊА ЧИТУЉА**.

Ништа друго - ни фотографије, ни текста, ни ожалошћене фамилије: само те две речи. Па да, помислих, очигледно је да цео град изумири и да му је ово карта за пут у пакао. Али, тек увече сазнам у чему је ствар, с телевизије. Нафракала се спикерка, продорно гледа урокливим погледом и вели: "По одлуци власти, одлучено је да искоренимо смрт. Смрти више нема. Умирати је, од данас, најстрожије забрањено. Уочено је да се после смрти физички делови тела распадају. Нико не зна да нам каже шта у смрти има упадљиво. И, кад је већ тако, чему умирати? Није ли боље живети вечно?"

Шта је ово, да се није нека пензионерска партија дочепала власти? И сад им се, разумљиво, не умире. Мени је то звучало као читуља целом једном свету.

megabelt OR
Kneza Mihaila 106, Kragujevac

radio vreme 8h do 19h

SVE VRSTE REMENJA (Optibelt, Borovo, Good Year, Sava, Unibelt...) klasično klinasto remenje, nazubljeno, polu-V/PJ/PH remenje, transportno remenje, sintetičko remenje, zupčasto remenje, varijatorsko remenje, šestouglaono remenje, okruglo remenje, extremultusi...

SVE VRSTE GUMA (Michelin, BF Goodrich, Tigar, Kleber, Continental, Barum, ...) Ulja, auto delovi i autokozmetika...

Telefon 325-236

Милош Игњатовић

Некоме, очигледно, смета латиница

Саобраћајни кркљанац у поподневном „шпицу“

Ограда ће бити „под конач“ кад је среди архитекта Трифуновић

Домаћин направио капију, а ограду, судећи по растињу, неће скорије

Пшеница у Грузи још је зелена, али је јечам зрео за жетву

ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ

ТВ ПРОГРАМ од 19. до 25. јуна

Четвртак 19. јун

20.00	СТАЊЕ СТВАРИ
07.00	Јутарњи програм
08.30	Цртани филм р.
09.00	Вести
09.05	Музички програм
10.00	Серија р. □
11.00	Серија р. □
12.00	Вести
12.05	Кухињица
12.35	Кућица у цвећу р.
13.00	Музички програм
14.00	Комунални сервис р.
15.00	Цртани филм р.
15.30	Вино и виноградарство р.
16.00	Вести
16.05	Излог страсти р. □
16.35	Меридијанима р.
17.00	Мозаик
18.00	Серија □
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	СТАЊЕ СТВАРИ
21.00	Излог страсти □
21.30	Меридијанима р.
22.00	Хроника 2
22.30	Невидљиви противник □
23.30	Атлас
00.00	Вести
00.05	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Петак 20. јун

20.00	ЗДРАВИЈИ ЖИВОТ
07.00	Јутарњи програм
08.30	Цртани филм р.
09.00	Вести
09.05	Музички програм
10.00	Серија р. □
11.00	Серија р. □
12.00	Вести
12.05	Кухињица
12.35	АБС шоу р.
13.05	Музички програм
14.00	СТАЊЕ СТВАРИ р.
15.00	Цртани филм
15.30	Атлас р.
16.00	Вести
16.05	Серија р. □
17.00	Моја Шумадија
18.00	Серија □
18.45	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	ЗДРАВИЈИ ЖИВОТ
21.00	Излог страсти □
21.30	Меридијанима
22.00	Хроника 2
22.30	Невидљиви противник □
23.30	Мегафон Music
00.00	Вести
00.35	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Субота 21. јун

22.00	ХРОНИКА 2
09.00	Вести
09.05	Цртани филм
10.00	Мегафон Music
11.00	Путујуће приче р.
12.00	Вести
11.30	Шумадијски праг р.
13.00	Кућица у цвећу
13.30	Fashion files
14.00	Shopping avantura
15.00	Документарни програм
16.00	Вести
16.05	Филм
18.00	Здравији живот р
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Лек из природе
20.30	Илузиониста
21.00	Концерт
22.00	Хроника 2
22.30	АБС шоу
23.00	Нико не зна
00.00	Вести
01.15	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Недеља 22. јун

14.00	НА ДВА ТОЧКА
09.00	Вести
09.05	Цртани филм
09.35	Све о животињама р.
10.00	Документарни програм
11.00	Кућица у цвећу
11.30	Лек из природе р.
12.00	Вести
12.05	Шумадијски праг
13.00	Агрордневник
13.30	Кућица у цвећу
14.00	На два точка
14.30	Документарни програм
16.00	Вести
16.05	Траг моје ћерке 1.
18.00	Путујуће приче
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Стаклено звоно
20.30	Све о животињама
21.00	Концерт
22.00	Хроника 2
22.30	Култура
23.00	Траг моје ћерке 2.
00.00	Вести
01.00	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Понедељак 23. јун

07.00	Јутарњи програм
07.00	Јутарњи програм
08.30	Цртани филм
09.00	Вести
09.05	Музички програм р.
10.00	Серија р. □
11.00	Серија р. □
12.00	Вести
12.05	Кухињица
12.35	Стаклено звоно р.
13.00	Музички програм
14.00	Shopping avantura р.
15.00	Цртани филм р.
15.30	G.E.T. Report
16.00	Вести
16.05	Излог страсти р. □
17.00	Мозаик
18.00	Серија □
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Мост Београд-Приштина
21.00	Излог страсти □
21.30	Меридијанима
22.00	Хроника 2
22.30	Невидљиви противник □
23.30	Нокаут
00:00	Вести
00:05	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Уторак 24. јун

17.00	Мозаик
07.00	Јутарњи програм
08.30	Цртани филм
09.00	Вести
09.05	Музички програм р.
10.00	Серија р. □
11.00	Серија р. □
12.00	Вести
12.05	Кухињица
12.35	Агрордневник р.
13.00	Музички програм
14.00	Мост Београд-Приштина
15.00	Цртани филм р.
15.30	G.E.T. Report
16.00	Вести
16.05	Излог страсти р. □
16.35	Меридијанима
17.00	Мозаик
18.00	Серија □
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Здравље је лек
20.30	Сутрабани
21.00	Излог страсти □
21.30	Меридијанима
22.00	Хроника 2
22.30	Невидљиви противник □
23.30	Документарни програм
00.00	Вести
00.35	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Среда 25. јун

20.00	КОМУНАЛНИ СЕРВИС
07.00	Јутарњи програм
08.30	Цртани филм
09.00	Вести
09.05	Музички програм р.
10.00	Серија р. □
11.00	Серија р. □
12.00	Вести
12.05	Кухињица
12.35	Култура р.
13.00	Музички програм
14.00	Здравље је лек р.
14.30	Сутрабани р.
15.00	Цртани филм р.
15.30	Fashion files р.
16.00	Вести
16.05	Излог страсти р. □
16.35	Меридијанима
17.00	Мозаик
18.00	Серија □
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Комунални сервис
21.00	Излог страсти □
21.30	Меридијанима
22.00	Хроника 2
22.30	Невидљиви противник □
23.30	Вино и виноградарство
00.00	Вести
00.05	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

■ филм □ серија

НАМА СЕ НАЈВИШЕ ВЕРУЈЕ

Разнода

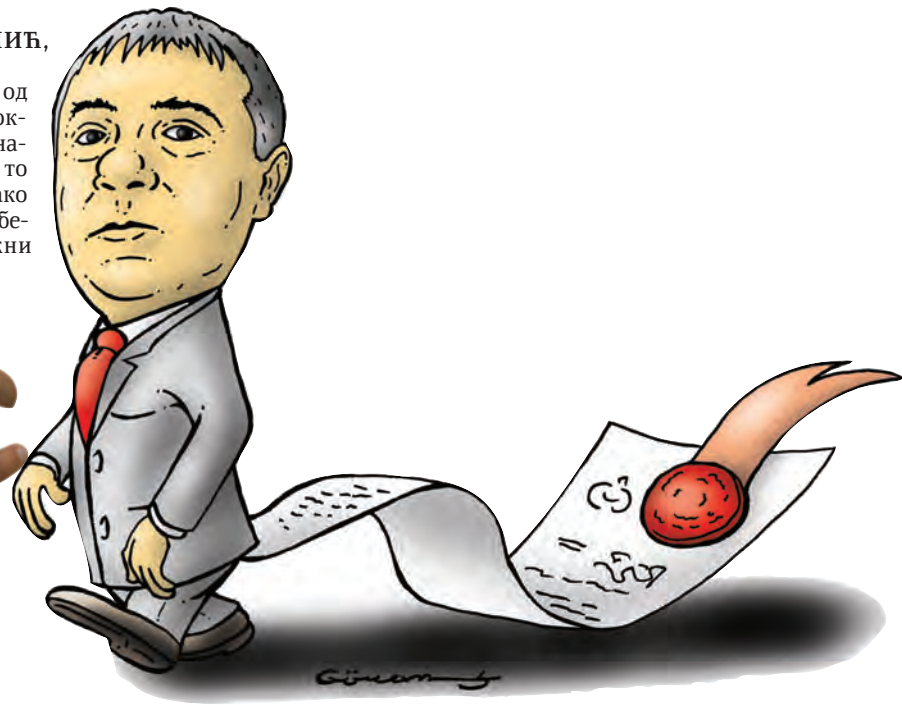
ОДВАЛЕ

ПРЕДРАГ МАРИЋ, начелник Сектора за ванредне ситуације МУП-а:
- Код нас постоји једна врста људи коју ја зовем чачкохоличари. То су они што с чачкалицом у зубима стоје испред продавнице и критикују све редом.

НЕЛЕ КАРАЛИЋ, музичар:
- Ја сам један од првих лажних доктора у историји наше земље и на то сам поносан. Лако је бити доктор, јебено је бити лажни доктор.

Карикашура Горан МИЛЕНКОВИЋ

МИРОСЛАВ ИЛИЋ, певач:
- Не осећам се још увек амортизовано, иако ми је увек жеља да у пензију одем као певач, а не као пропали певач.

ЕКСТРА НЕНА, пева-чица и доктор наука на Мегатренду:
- Мој докторат је моја приватна ствар. Не знам зашто бисмо разговарали без повода.

НОВАК ЂОКОВИЋ, тенисер, о свадби и венчању са Јеленом Ристић:
- Знате какве су жене, њима је тај дан најважнији у животу. Нека буде како жели млада, ко ће после цео живот слушати придице ако венчање не прође како она жели.

ВИЦОТЕКА

Хомосексуалац

Мујо се поверава свом јарану Хаси:

- Знаш, болан, да је моја Фата хомосексуалац!
- Како, Мујо, па знаш да је хомосексуалац онај који воли мушкарце.
- Па то ти, Хасо, и говорим.

Црногорац

Запомаже жена, дозива пролазнике на улици:

- Упомоћ, силована сам!
- Прилазе јој људи и питају:
- А ко вам је то учинио?
- Ма, један Црногорац!
- А како знате?
- Како не бих знала, све сам морала сама да радим.

Грех

Долази девојка у цркву да се исповеди:

- Оче, опростите ми, спавала сам са свештеником из друге епархије. Је ли то грех?
- На то ће свештеник:
- Наравно да је грех, ти припадаш овој епархији.

Темељац

После гинеколошког прегледа доктор се обраћа пацијенткињи:

- Колико сам вас разумео, ви имате пријатеља грађевинца?
- Да, докторе, али то сам вам рекла у крајњем поверењу.
- А ја вама могу да кажем

да је он успешно поставио камен темељац.

Слова

Обраћа се учитељица својим ђацима првацима:

- Децо, данас ћемо учити слово „п“. Смислите неку реч која почиње на то слово.
- Први се јави Перица, али учитељица га укори:
- Ти, Перице, спусти руку, јер ни за слово „к“ ниси довео оца у школу.

Бријање

Ујутру, пре одласка на посао, каже муж жени:

- Кад се обријем, осећам се десет година млађи.
- На то ће жена:
- Е, више се нећеш бријати ујутру!
- Него када - збуњено пита муж?
- Увече, пре спавања!

Уговор

Каже Перица својој оцу:

- Тата, ти си фудбалер и сигурно ћеш ме разумети.
- Реци, Перице, о чему је реч.
- Тата, продужио сам уговор за пети разред на још једну годину.

ЈЕЛЕНА КАРЛЕУША, певачица, објашњава своје фотографије на којима „позира“ с дрогом:
- Поента ових слика је чисто уметничка. Оне су начин на који ја сликовито показујем револт, бунт и жељу за слободом.

АНА БЕКУТА, певачица, о вези са Милутином Мркоњићем:
- Покушали су да нас раздвоје, чак нисам била ни свесна тога, али нису успели. Неће ни моћи, сад се највише волимо.

Горан Миленковић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе
Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине
Служба за заштиту животне средине

О Б А В Е Ш Т Е Њ Е

О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ЗАТЕЧЕНОГ СТАЊА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине обавештава јавност да је носиоца пројекта "ТЕЛЕНОР" д.о.о. Београд, поднео захтев за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја затеченог стања на животну средину ПРОЈЕКТА – базне станице мобилне телефоније на локацији "Крагујевац 11", на кп.бр 7992/2, КО Крагујевац 1, у улици Ивана Цанкара бр. 2, на територији града Крагујевца.

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа - Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, канцеларија број 326, Трг слободе бр. 3, у периоду од 19.06.2014. до 30.06.2014. године, у времену од 9-12 часова. Уз захтев су приложени Стручна оцена оптерећења животне средине (затечено стање) у локалној зони базне станице мобилне телефоније "Крагујевац 11" - израђена од стране овлашћеног правног лица лабораторије "W – line" из Београда и

Извештај о испитивању електромагнетног зрачења израђен од стране овлашћеног правног лица Лабораторије за испитивање радиоактивности узорака и дозе јонизујућег и нејонизујућег зрачења, Природно-математичког факултета, Департмана за физику, Универзитета у Новом Саду,

У року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја предметног пројекта на животну средину овом органу.

Овај орган ће у року од 10 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложени пројекат потребна процена утицаја на животну средину, о чему ће благовремено обавестити јавност.

AGENCIJA ZA VOĐENJE POSLOVNIH
KNJIGA
mani
За правна лица
и предузетнике
**brzo
tačno
profesionalno**
telefon:
(034) 334 805
(064) 680 36 42
Karadordeva 17 lokal 17

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе
Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине
Служба за заштиту животне средине

О Б А В Е Ш Т Е Њ Е

О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине обавештава јавност да је носиоца пројекта "Орион телеком" д.о.о. Београд, поднео захтев за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја на животну средину ПРОЈЕКТА – базна станица за бежичну фиксну телефонију "Крагујевац стадион"-КГ 004, на постојећем антенском стубу у улици Ивана Цанкара бр. 2, на територији града Крагујевца.

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа - Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, канцеларија број 326, Трг слободе бр. 3, у периоду од 19.06.2014. до 30.06.2014. године, у времену од 9-12 часова. Уз захтев су приложени Стручна оцена оптерећења животне средине у локалној зони базне станице мобилне телефоније "Крагујевац 11" - и Извештај о испитивању електромагнетног зрачења који су израђени од стране овлашћеног правног лица лабораторије "Консинг" из Београда.

У року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја предметног пројекта на животну средину овом органу.

Овај орган ће у року од 10 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложени пројекат потребна процена утицаја на животну средину, о чему ће благовремено обавестити јавност.

Мали огласи

МАТЕМАТИКА, механика, физика (сви узрасти). Студенти (јун-2014.). Пријемни (више и високе школе и факултети). Тел: 034-360-202, 063-77-11-002, Арсић.
МОЛИМ ЖЕНУ, која је била очевидац 30. маја 2014. године, у 12,30 сати, у Станову (код Аутосаобраћаја), када ме је два пута ударио камион, да ми се јави на телефон 312-694, Маринко.
ОГЛАШАВАМ неважећим годишњу аутобуску карту бр. 076682, на име Марковић Будимир.
ОГЛАШАВАМ неважећим сведочанство шестог разреда ОШ Радоје Домановић" 2011/12., на име Петуков Александар.
ОГЛАШАВАМ неважећим годишњу аутобуску карту број: 072475, на име Љиљане Матић.
ОГЛАШАВАМ неважећим индекс број 139/2010, ПМФ, на име Лазовић Александра.

Предраг
Јовановић
Буре
2004 - 2014.

Нећемо дозволити да време учини своје.

Твоја
породица

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе
Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине
Служба за заштиту животне средине

О Б А В Е Ш Т Е Њ Е

О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ЗАТЕЧЕНОГ СТАЊА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине обавештава јавност да је носиоца пројекта "ТЕЛЕНОР" д.о.о. Београд, поднео захтев за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја затеченог стања на животну средину ПРОЈЕКТА – базне станице мобилне телефоније на локацији "Крагујевац" 8, на кп.бр 4367, КО Крагујевац 3, у улици Даничићева бр. 21, на територији града Крагујевца.

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа - Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, канцеларија број 326, Трг слободе бр. 3, у периоду од 19.06.2014. до 30.06.2014. године, у времену од 9-12 часова. Уз захтев су приложени Стручна оцена оптерећења животне средине (затечено стање) у локалној зони базне станице мобилне телефоније "Крагујевац 8 - израђена од стране овлашћеног правног лица лабораторије "W – line" из Београда и Извештај о испитивању електромагнетног зрачења израђен од стране овлашћеног правног лица Лабораторије за испитивање радиоактивности узорака и дозе јонизујућег и нејонизујућег зрачења, Природно-математичког факултета, Департмана за физику, Универзитета у Новом Саду,

У року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја предметног пројекта на животну средину овом органу.

Овај орган ће у року од 10 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложени пројекат потребна процена утицаја на животну средину, о чему ће благовремено обавестити јавност.

CityVision
MESTO OGLAŠAVANJA USPEŠNIH!
LED EKLAN U CENTRU GRADA

NOVA ERA
SPOJASNIJEG OGLAŠAVANJA

**Bilbordi
kakve ste
oduvek
želeli!**

TOP LOKACIJA:
STROGI CENTAR KRAGUJEVCA
Najprometnija raskrsnica i
početak pešačke zone

**POZOVITE
302-852
i uz nagradni
kod: "kgnovine"
dobićete
10% popusta
za reklamu**

**MARKETING
KRAGUJEVAČKE**

telefoni 333-111
333-116

marketing@kragujevacke.rs

Пише Саша М. Соковић

Када смо отишли на заказани разговор са Милошем Ивановићем, стрелцем „Чика Мате“, у стрелани Друге крагујевачке гимназије, где је у току било такмичење најмлађих на нивоу региона, међу мноштвом стрелаца одмах смо запазили високог црног дечака који је ужурбано трчао унаоколо. Схватили смо да се ради о нашем саговорнику који нас је чекао у заказаном термину. Пришао нам је и са тинејџерским осмехом упознао се са нама, а већ после само неколико измењених речи видели смо да се ради о изузетно васпитаном и културном младићу.

- То потиче из породице која је одувек била уз мене и без чије подршке данас сигурно не бих успео - кратко је прокометаришао наше запажење млади Ивановић.

Милош је, иначе, осамнаестогодишњак. Рођен је на празник Света Три Јерарха, односно 12. фебруара 1996. године и завршио је трећу годину Друге крагујевачке гимназије на смеру спортске гимназије.

- То сам одувек желео, па сам се, ето, и уписао ту. Циљ ми је да у будућности postanем физиотерапеут јер волим тај посао, и највероватније ћу завршити и факултет у том занимању - најављује Милош.

На истом месту, упознали смо се и са његовим оцем Иваном, некада кошаркашем Заставе, сада приватним предузетником и ловцем у слободном времену, а како смо сазнали, Милош има и шест година млађег брата Марка, који је онедавно такође члан крагујевачке стрељачке дружине.

- Драго ми је што је Марко кренуо мојим путем. Много се труди, пуно ради и воли овај спорт што је најважније а већ је почео и да бележи прве добре резултате - каже Ивановић, а на питање да ли постоји конкуренција међу браћом, констатује да тога за сада нема, једноставно, због разлике у годинама. А за касније, свакако, видећемо.

Неправедно би било а да не поменемо и Милошеву мајку Милену, главну медицинску сестру Завода за здравствену заштиту радника (познатије некада као заставине Медицине рада), која је најзаслужнија што се Милош Ивано-

СТРЕЉАЧКИ КЛУБ „ЧИКА МАТА“ СТОЛЕТНИ РАСАДНИК ШАМПИОНА: МИЛОШ ИВАНОВИЋ

Стопама крагујевачких великана

Заблистао је недавно на другом колу купа Стрелачког савеза Србије, када је освајањем првог места једноставно „одувао“ и своју и старију конкуренцију. Реч је о стрељачком таленту Милошу Ивановићу, прошлогодишњем прваку Србије у дисциплини МК пушка тростав и победнику финала Купа у дисциплини серијска ваздушна пушка, репрезентативцу Србије, освајачу преко 40 медаља, дечаку који је некада трчао за фудбалском лоптом и играо у фолклору, али кога је пре шест година стрелаштво „купило“ за цео живот

вић нашао у стрељачким водама.

- На наговор неких татиних пријатеља, иначе ловаца, мајка ме је 2008. године одвела у Стрелачки клуб у халу „Језеро“. Пробао сам да пуцам и то ми је било занимљиво. Заинтересовао сам се и после речи тадашњег тренера Александра Пауковића, који ми је рекао да имам предиспозиције за доброг стрелца, остао сам да тренирам - сећа се Ивановић.

Све то била је само основа за све што је долазило касније, мада је пре стрелаштва имао и друга интересовања.

- Као и сваки дечак, наравно, прво сам играо фудбал у једној од спортских школа у Крагујевцу, а једно време, отприлике око пет година бавио сам се и фолклором, играо сам у Абрашевићу - открива нам део својих дечачких интересовања.

Први пут значај успеха и медаље на грудима осетио је 2009. године, када је са мушком екипом „Чика Мате“ освојио екипно треће место на традиционалном купу за пионире „Застава оружје“.

- Тада ми је све то било необично, мислим да и нисам био свестан свега шта се дешава око мене. А онда сам се навикао. Тако данас већ имам у својој колекцији четири пехара и око 40 медаља свих боја. Свакако, најдражи успех ми је када сам прошле године постао првак Србије за пионире у гађању малоклабарском пушком у дисципли-

плини тростав, три пута 40 метака - набраја млади стрелац.

А ми можемо да додамо да је 2013. био и победник финала Купа Стрелачког савеза Србије у гађању серијском ваздушном пушком, и да је недавно, у другом колу истог такмичења, али у дисциплини МК пушка 60 метака лежећи, освојио прво место у јуниорској и сениорској конкуренцији. Са 618,5 кругова у основном делу, и 205,9 у финалној серији, спортским жаргоном речено, „одувао“ је своје вршњаке и старије од себе, па ће се борити у завршници овог такмичења 28. и 29. јуна за још једну титулу.

Сви ови резултати нису остали

незапажени ни у репрезентацији Србије. Тако је Милош већ окусио интернационалну сцену у Москви на првенству Европе, у фебруару ове године, где је са репрезентацијом заузео пето место, а опробао се и на светским куповима у Немачкој, у Минхену и Сулу.

- За сада још немам неки значајни резултат на овим такмичењима, али вредно радим, тренирам и надам се да ће ускоро доћи и медаља са неког од ових такмичења, то ми је циљ и велика - наглашава Ивановић.

Сваки успех, па и овај, има својеверсна одрицања. Обавезе, тренинзи, школа, не остављају му много слободног времена.

Каже да има разумевања од својих другара, пре свега у школи, али и да највећа пријатељства управо стиче кроз стрељачка такмичења и у свом клубу.

- Сви ми у клубу, заједно са нашим тренерима и родитељима, једна смо велика породица, атмосфера је заиста сјајна. Иако је данас тешко у сваком спорту, пре свега што се финансијске стране тиче, јако сам захвалан свом клубу који ми увек излази у сусрет, а што се услова тиче они су сада заиста сјајни, поготово од када смо добили нову стрелану. Стрелаштво је сада део мене и највероватније ћу дуго остати у овом спорту - каже на крају нова велика нада „Чика Мате“.

Наравно, неки од циљева у будућности су му да учествује на Олимпијским играма, што је сан сваког спортисте, који се чак пет пута остварио најбољем крагује-

вачком стрелцу и апсолутном светском рекордеру Стевану Плетикосићу.

И на крају, на нашу констатацију да младе данас углавном привлаче неке друге ствари, другаачији начин живота, осмех Милоша Ивановића јасно нам је ставио до знања на којој је он страни живота. Сложили смо се у томе и пожелели му много успеха у наставку каријере. И, наравно, у животу.

КУП СРБИЈЕ

Успешни као домаћини и као стрелци

КРАГУЈЕВАЦ је протеклог викенда био домаћин четвртог кола купа Централне Србије Стрелачког савеза Србије за кадете и кадеткиње у гађању серијском ваздушном пушком.

У стрелани Друге крагујевачке гимназије окупило се 34 такмичара из пет клубова. У мушкој конкуренцији сва три прва места припала су крагујевачким стрелцима. Први је био Лазар Вукојевић са 187 кругова, други Душан Димитријевић са 184, а трећи Марко Ивановић са 181 кругом. У конкуренцији девојчица, најбољи пласман код домаћина остварила је једанаестогодишња Теодора Вукојевић, која је са резултатом од 176 кругова била трећа.

До финала овог такмичења остало је још једно коло, а тренутно је у вођству Лазар Вукојевић са 26 одвојених бодова испред Душана Димитријевића који је сакупио 18 поена из четири кола. Код девојчица, Теодора Вукојевић, тренутно је друга са 29 бодова.

- Организација такмичења протекла је веома добро, што потврђују и позитивни коментари свих учесника. То је за нас јако важно и надамо се да ћемо статус доброг домаћина оправдати и на наредним такмичењима - рекао нам је председник Стрелачког клуба „Чика Мата“ Драган Милосављевић.

Радују свакако успеси младих стрелаца, под вођством тренера Дарка Јовановића, који овај посао, иначе, ради волонтерски, а лепо је поменути још пар имена ових дечака и девојчица као што су: Ђорђе Љубисављевић, Вељко Радојковић, Урош Томић, Филип Богдановић, Александар Јовановић, Вељко Бабић и Јована Рихтер.

С. М. С.

МИЛОШ ЦИЉА СВЕТСКЕ РЕЗУЛТАТЕ

НА СВЕТСКОМ КУПУ

Бронзани Милутин

НА трећем Светском купу, који се од 13. до 21. јуна одржава у Маррибору, у гађању ваздушном пушком крагујевачки стрелац Милутин Стефановић освојио је бронзану медаљу. Иако је у финале ушао као осми са резултатом од 625,1 круга, главни део завршио на трећем месту са 184,2 круга, иза Кинеза Жуа и Мађара Шидија.

Ово је, иначе, друга медаља Милутина Стефановића на светским куповима ове године, а прву, сребрну, освојио је на у марту на Светском купу у Форт Бенингу.

Други крагујевачки стрелац Стеван Плетикосић, заузео је 12. место са 624,5 „убијених“ кругова.

ФУДБАЛ

СЕЗОНА 2014/15.

Познат распоред Суперлиге

ОДРЕЂЕН је распоред утакмица фудбалског првенства Јелен Суперлиге Србије за сезону 2014/2015.

Тако је познато да ће фудбалери Радничког 1923 у нову сезону кренути из Суботице, где ће 9. августа гостовати суботичком Спартаку. Јесења полусезона требало би да се оконча 3. децембра утакмицама 15. кола, док ће пролећни део стартовати 21. фебруара наредне године и трајати све до 30. маја 2015.

Премијерну првенствену утакмицу на "Чика Дачи" Крагујевчани ће имати у другом колу, 16. августа, против крушевачког Напретка, а потом следе дуели:

3. коло (23. август): Нови Пазар - Раднички 1923
4. коло (30. август): Раднички 1923 - Борац (Чачак)
5. коло (13. септембар): Вождовац - Раднички 1923
6. коло (20. септембар): Раднички 1923 - Партизан
7. коло (28. септембар): Доњи Срем - Раднички 1923
8. коло (4. октобар): Раднички 1923 - Рад
9. коло (18. октобар): Чукарички - Раднички 1923
10. коло (25. октобар): Раднички Ниш - Раднички 1923
11. коло (2. новембар): Раднички 1923 - ОФК Београд
12. коло (8. новембар): Младост (Лучани) - Раднички 1923
13. коло (22. новембар): Раднички 1923 - Црвена звезда
14. коло (29. новембар): Јагодина - Раднички 1923
15. коло (3. децембар): Раднички 1923 - Војводина

РЕГИСТРАЦИЈА ФУДБАЛЕРА

мирио своје обавезе, моментално ће му бити укинута ова дисциплинска мера.

Опет забрањена

ДИСЦИПЛИНСКА комисија Фудбалског савеза Србије, забрану регистрација играча свих узраста изрекла је за 15 клубова Суперлиге и Прве лиге Србије, и она важи од 16. јуна. Међу њима, сада већ уобичајено, налази се и наш Раднички 1923.

Како правила Савеза налажу, оваква одлука се доноси услед неиспуњавања финансијских обавеза према другим клубовима, играчима, тренерима, службеним лицима или самом ФСС. Ипак, дозвољен је трансфер играча у друге клубове, а како који клуб буде из-

СЕДНИЦА СКУПШТИНЕ "ЦРВЕНИХ"

У среду, 2. јула

УПРАВНИ одбор ФК Раднички 1923, донео је одлуку о сазивању седнице Скупштине клуба за среду, 2. јул.

У питању је веома значајан сасанак највишег управног тела "црвених", јер би на њему требало да се крене ка решавању бројних отворених питања, попут оставке председника Миленка Марјановића, продужетка сарадње са досадашњим шефом стручног штаба Драгољубом Беквалцем, статуса појединих фудбалера, припрема,

В. У. К.

ТРАЖИ СЕ НОВИ ВОЂА НАВАЛЕ

КАПИТЕН СПАЛЕВИЋ ОТИШАО

Правац Пећинци

ЦЕНТАРФОР и у више наврата капитен Радничког 1923, Дарко Спалевић, после четири године проведене у табору "црвених", нови ангажман пронашао је у екипи Доњег Срема.

Верује се да је одлазак овог тридесетседмогодишњака тек први у низу, јер је реконструкција тима крагујевачког суперлигаша, судећи по резултатима тек окончане сезоне, неминовна.

В. У. К.

Анић у скоку удаљ, који је био и четврти на 100 метара, још један препонаш на 110 метара, Марко Мишковић, бацач кладива Зоран Лончар, те Јован Вукићевић у скоку увис. До медаље, бронзане, стигао је Слободан Мирић на 400 препоне, што му је за длаку измакло на истој деоници без препрека, коју је окончао као четврти.

Код девојака, Љубица Симовић заузела је друго место на 100 метара, док је Ивана Петровић у троскоку била трећа.

РЕПРЕЗЕНТАЦИЈА НА ЕВРОПСКОМ

И Дарко у Риги

ЗА викенд је на програму Екипно првенство Европе у Риги.

У селекцији Србије, поред осталих атлетичара, налази се и један члан Радничког, Дарко Живановић, који ће нашу земљу представљати у трци 3000 метара стил.

В. У. К.

РУКОМЕТ

Промена на клупи

ПРЕ потписа са играчицама које би требало да оснаже тим новог шампиона Србије, Женски рукометни клуб Раднички, уместо Слободана Једоксића, за шефа стручног штаба ангажовао је Александра Радосављевића.

Ради се о тренеру који је до сада водио неколико мушких и женских тимова, попут Бамбија, Напретка, Зајечара, Колубаре... а у табор "црвених" стиже из трећепласираног састава минулог првенства, београдског Миленијума.

В. У. К.

АТЛЕТИКА

КУП СРБИЈЕ

Три првака, а осам медаља

МИЛОШ САВИЋ
НЕПРИКОСНОВЕН
НА 100 МЕТАРА

СЕНИОРСКО финале Купа Србије одржано је 14. и 15. јуна у Београду, на стадиону Црвене звезде. Међу бројним учесницима нашли су се и представници мушког и женског тима Радничког, који су у екипном пласману на крају заузели четврто, односно 12. место.

Појединачни учинак каже да су освојене три златне медаље, све три у мушкој конкуренцији. Њих су понели стометраш Милош Савић, Александар Миленковић на 110 препоне и Дарко Живановић у трци 3000 стил.

Степеницу ниже пласирали су се Лазар

1911 - Партизан (ББ) 4:1, Полетић (Љ) - Бана 2:0, Мачва - Шайине 2:0, Крушик - Слобода (Ч) 2:0, Сељак (М) - Лозница 3:3, Јошаница - Шумадија (А) 0:1.

Табела: Мачва 68, Полетић (Љ) 63, Лозница 63, Железничар 55, Шайине 49, Рудар (К) 49, Јошаница 41, Победа Белошевац 41, Сељак (М) 37, Бана 35, Крушик 33, Шумадија (А) 33, Партизан (ББ) 26, Јасеница 1911 24, Млади радник 23, Слобода (Ч) 18 бодова.

Од следеће сезоне Мачва ће се такмичити у Првој лиги Србије, а у зонски рані исцарају Слобода (Ч), Млади радник и Јасеница 1911.

Зона „Морава“, 29. коло: Драгачево - Металац 2:1, Шумадија 1903 - Арсенал 1:2, Водојажа - Омладинац 2:1, Славија - Полетић (Т) 1:0, Мокра Гора - Таково 2:0, Трејча - Рудар (Б) 2:2, Карађорђе - Тушин 3:1, Слобода (Г) - Орловац 2:1.

30. (последње) коло: Металац - Слобода (Г) 2:0, Орловац - Карађорђе 2:1, Тушин - Трејча 0:0, Рудар (Б) - Мокра Гора 3:2, Таково - Славија 3:1, Полетић (Т) - Водојажа 3:3, Омладинац - Шумадија 1903 2:3, Арсенал - Драгачево 4:3.

Табела: Шумадија 1903 68, Мокра Гора 62, Таково 51, Орловац 46, Полетић (Т) 43, Славија 40, Металац 39, Драгачево 37, Водојажа 37, Трејча 37, Омладинац 37, Тушин 36, Рудар (Б) 36, Арсенал 36, Слобода (Г) 33, Карађорђе 30 бодова.

Од следеће сезоне Шумадија 1903 такмичиће се у Српској лиги „Зайаг“, у нижи рані исцарају Карађорђе, Слобода (Г) и Арсенал, а Рудар (Б) игра бараж за оцртањак.

Прва градска лига, 28. коло: Шумадија - Корићани 2:1, Колонија - Маршић 4:1, Јединство - Србија 4:5, Сушица - Виногради ДБ 0:2, Јагран - Слоја (Д) 4:2, Партизан (Ц) - Бава 2:1, Будућност - Бајремар 2:2. Слободан је био Сељак (МП).

Табела: Партизан (Ц) 64, Јагран 56, Колонија 48, Бава 45, Сушица 44, Маршић 39, Јединство 34, Слоја (Д) 30, Будућност 29, Корићани 29, Шумадија 29, Сељак (МП) 28, Виногради ДБ 26, Бајремар 25, Србија 25 бодова.

Утакмице 29. кола одигране су јуче.

30. (последње) коло (субота, 17.30): Шумадија - Маршић, Корићани - Србија, Колонија - Виногради ДБ, Јединство - Слоја (Д), Сушица - Бава, Јагран - Бајремар, Будућност - Сељак (МП). Слободан је Партизан (Ц).

Друга градска лига, 28. коло: Шумадија 1934 - Младост 0:1, 21. октобар - Бошунје 4:2, Хајдук - Младост Теферич 3:0, Жежељ - Сељак (Ц) 6:2, Кошућњак - Засјава 2:0, Слоја (Л) - Кушлово 1:2, Азбест - Борац (Д) 2:4. Слободан је био Кременац.

Табела: Борац (Д) 57, Младост 53, Хајдук 53, Кушлово 49, Слоја (Л) 45, Жежељ 38, Бошунје 36, Сељак (Ц) 35, Засјава 32, Кошућњак 31, Шумадија 1934 30, 21. октобар 26, Кременац 24, Младост Теферич 22, Азбест 20 бодова.

Утакмице 29. кола одигране су јуче.

30. (последње) коло (недеља, 17.30): Шумадија 1934 - Бошунје, Младост - Младост Теферич, 21. октобар - Сељак (Ц), Жежељ - Засјава, Кременац - Кушлово, Кошућњак - Борац (Д), Слоја (Л) - Азбест. Слободан је Хајдук.

Трећа градска лига, 13. коло: Борац (НМ) - Буришелац 3:1, Дивосићин - Сивуденац 4:0. Слободни су били Велика Сујубина и Шумарице 2008.

Табела: Шумарице 2008 21, Сивуденац 18, Дивосићин 17, Борац (НМ) 10, Велика Сујубина 5, Буришелац 1 бод.

14. (последње) коло (недеља, 17.30): Сивуденац - Шумарице 2008, Буришелац - Велика Сујубина. Слободни су Дивосићин и Борац (НМ).

РВАЊЕ

Перица трећи на Медитерану

ОДЛИЧАН наступ имали су крагујевачки рвачи на прошлонедељном Купу Медитерана, који је у Кањижи окупио 12 репрезентација из околине.

Сениор Радничког Перица Димитријевић, у жестокој конкуренцији, успео је да освоји бронзану медаљу, док се Ђорђе Пешут домогао три одличја, два сребрна у грчко-римском стилу код кадета и јуниора и бронзаног међу јуниорима у слободном стилу.

Добри су били и јуниори у грчко-римском стилу Данијел Ибраимовић и Милан Поповић, који су заузели друго, односно треће место у својим категоријама.

С. М. С.

ВАТЕРПОЛО

Узданице Филип и Душан

СА репрезентацијом Србије на завршном турниру Светске лиге у Дубаију, налазе се и ватерполисти Радничког Кон Тики, Филип Филиповић и Душан Марковић, као и тренер "црвених" Урош Стевановић, који је на месту првог помоћника селектора Дена Савића.

Српски "делфини" налазе се у групи "А" са Кином, Бразилом и Црном Гором, док групу "Б" чине САД, Мађарска, Аустралија и Канада.

Црвени без одмора

У ОВОГОДИШЊОЈ Летњој лиги Србије, која је на програму од 21. јуна до 26. јула, наступаће и Ватерполо клуб Раднички Кон Тики.

Играће се шест кола, двокружно, а у првом Крагујевчани госте ЖАК из Кинке. Наредни ривали су још екипа Београда и ТЕНТ.

В. У. К.

БОКС

Дејана једина перјаница

БОКСЕРСКИ клуб Рудар из Алексинца организовао је ревију, на коју је отпутовало и двоје такмичара Радничког. Једина на ринг изашла је Дејана Делетић и забележила победу, док Трифун Дашић није имао противника.

За два дана, у суботу од 16 сати и 30 минута, одржаће се последње такмичење пред летње ферије. Боксерски клуб КГ домаћин је петог кола Шумадијске лиге, а ринг ће бити постављен на стадиону у Сушици.

М. М.

ИНТЕРВЈУ: МИРОСЛАВ НИКОЛИЋ

Овако више не иде

Разговарао Милутин Марковић

Пета сезона битисања „новог“ Радничког у Крагујевцу завршила се недавно. Успешно или неуспешно остаје да се види после озбиљне анализе, али већина ствари може се закључити ад хок. Стоји чињеница да је по први пут један овдашњи клуб изашао на квалитетну такмичарску међународну сцену и одиграо сјајно, али и да је регионално, сигурно најважније такмичење, било за сваку критику. Српска лига - полувично, изборен је пласман на Јадран, али уз 150.000 евра које клуб веома тешко може да обезбеди. Дакле, следи лето пуно неизвесности у сваком смислу, финансијском, кадровском, све у свему - егзистенцијалном.

Резиме и оцену сезоне 2013/14, разумљиво, потражили смо на „клубу“ Радничког, од шефа струке Мирослава Николића.

- У ситуацији у којој смо се налазили извукао сам максимум. Да нисмо живели и радили у тешким околностима, очекивао бих више. Ипак, финансијска несигурност учинила је своје.

Циљ је био да у Европи уђемо у други круг, у АБА лиги међу првих шест, а у домаћој освојимо треће место. У ова два сегмента нисмо успели, али сам, с обзиром на стање у клубу, задовољан.

Какав је био реални домет екипе у подношљивим околностима, са стабилним финансирањем?

- Требало је да са лакоћом будемо макар шеста екипа на Јадрану, да смо задржали састав од октобра. Мала је разлика између те позиције и фајнал фора. У том случају бисмо се појачали и наставили праксу из претходне сезоне, дакле завршили, са бољим учинком код куће у Србији.

Тако би и било да су играчи иоле редовније плаћани.

Да, почетак сезоне је обећавао. Одличне игре, победа у Загребу, затим у Европи. Шта је променило след догађаја?

- Велики ударац био је одлазак Јаруа. Тактику смо највише базирани на њему. Унутрашња игра му је била одлична, имао је добар шут и коцкице су почеле да се склапају. Док је играо био је МВП и Евро и АБА лиге.

Одласком је пореметио концепцију, па смо морали да доводимо нове играче, тражили смо се са две четворке седам месеци. Без унутрашње игре нисмо имали превише шанси против јаких екипа, а то се видело на броју скокова, грађењу рекета и одбрани.

Раднички јесте шутерска екипа, игра се базирала на том сегменту, али у великом броју утакмица се претеривало.

- Селекција је тако и направљена. Шут споља је замишљен као значајна карактеристика игре, уз Јаруа унутра. Ипак, мали број играча могао је искуством и квалитетом да задовољи високе прохте, поднели су велики терет, што је довело до замора материјала.

На једвите јаде ову сезону привели смо крају. Дугује се свима редом, садашњим и бившим играчима и тако даље. Уколико одговорни желе добру кошарку у Крагујевцу нека то и покажу, уколико не, овако више нема смисла радити - каже тренер Радничког

Испуцавање ван линије 6,75 метара резултат је недостатка снаге. То је било видљиво, нарочито у АБА и на почетку Супер лиге Србије. Темпо среда-субота све смо теже издржавали, те је замор, уз незадовољство материјалним статусом, сасвим нормална ствар.

Остатак на клубу, чини се, није баш имао много прилика, а и оне указане није искористио?

- Резултатски захтеви условили су „потрошњу“ најбољих изнад неке реалне мере. Млади немају искуства за тако јака такмичења, нису играли такве утакмице. Рецимо Јевтовић, Јанковић, али и остали имају потенцијала, пред њима је наредни период. Следеће године добијаће 10-15 минута, па нека се докажу.

После једне од утакмица рекла сте да је ову екипу веома тешко водити. Зашто?

- Мислио сам на прављење нове екипе сваке године. Већина оде, други дођу, треба уклопити различне менталитете, амбиције из сезоне у сезону. Затим, нама су на располагању играчи које неће Звезда и Партизан, дакле они који по сваку цену желе индивидуално доказивање. Већ смо имали случајева да поједине ми разиграмо, подигнемо им ниво, а они оду у Београд.

Вероватно ће тако бити сада са Бирчевићем и нарочито Калинићем. Овде је дошао из Војводине, нижег ранга, потписао на три године, а у међувремену постао репрезентативац. Све време је више смишљао како да се ослободи уговора и игра за неке веће паре у другом клубу.

Зато је тешко водити овакву екипу. Сви су слободни чим им не

платите три месеца. Онда остаје да се сачува састав до краја сезоне на неке пријатељске и људске договоре, на реч. Озбиљне екипе стварају се и селектирају по три, четири године.

Како даље?

- Овако сигурно више не иде. Дугујемо свима редом, и играчи-

ма из претходне сезоне када смо били трећи у АБА лиги, а и овима сада. Публика и јавност то не могу да знају. Не може се играти како треба када су сви незадовољни. Причају ми о неком професионализму, а од помоћи ни слова. После нас играчи туже, блокирају нам рачуне, затворе нас и руке су нам, наравно, везане.

Онда нас напусте Млађа и Верко, останемо само Грујин, ја и остали у клубу. Град нема више пара да нас финансира и ми смо „пукли“. Узимали смо по 100.000 динара да организујемо утакмице, па и то једва. Једино је Фијат испунио своја обећања. То треба рећи јавно.

А у наредну сезону, са вама или без вас?

- Не знам. Тешко ћемо се извући. Мора неко да нас погледа. Ово је катастрофална ситуација. Не можемо више никога да лажемо за паре, као клуб изгубили смо „тежину“.

Нисам ја више битан, нити било који појединац. Битан је опстанак клуба. Лако је мени да одем, а ови нека пропадну. Емотивно сам везан за Крагујевца и желим му добро. Шеста је година АБА лиге, шта хоћете више. Овој средини враћен је кошаркашки живот.

Дакле, град треба јавно да каже хоће ли или неће кошарку. Ако хоће, направимо екипу за наредну сезону, ако не...

АМЕРИЧКИ ФУДБАЛ

ЦЕФЛ

Борба за пол позицију

ПОСЛЕДЊИ меч овогодишњег лигашког дела Централно европске лиге Дивљи Вепрови играју предстојећег викенда у Крагујевцу. У госте долазе Сребрни Соколови, екипа коју је наш тим савладао у Љубљани. Победом би Крагујевчани обезбедили прво место на табели и утакмицу на свом терену у полуфиналу.

У другом сусрету овог кола у Будимпешти тамошњи Вукови дочекују београдске.

СУПЕР ЛИГА СРБИЈЕ: ПАНТЕРИ - ДИВЉИ ВЕПРОВИ 12:35

Пред плеј-оф

ПОСЛЕДЊИ меч лигашког дела овогодишњег српског шампионата крагујевачки састав добио је према очекивању против панчевачких Пантера у гостима. Резултат по деоницама био је 0:14, 0:7, 6:7, 6:7.

Вепрови су, очигледно је било, чували снагу за одлучујуће окршаје у плеј офу. По старом, опробаном рецепту, прво полувреме послужило је за обезбеђивање победе, док су у другом играчи чували резултат, а тренер пружао шансу резервама. Ајк Витакер два пута постигао је гол од шест поена, а по једном Кен Хејл, Никола Томић и Александар Ристић. Иван Ђивановић био је стопроцентан у реализацији додатних поена.

Следи одмор, па борба за титулу кроз плеј оф. Вепрови су дали сасвим солидне партије, осим кикса на „Чика Дачи“ против новосадских Војвода. У две досадашње утакмице са београдским Вуковима, Крагујевчани су показали да веома лако могу да их надвладају, што су и учинили у Централно европској фудбалској лиги. Дакле, уз мало среће, титула може поново у Крагујевац. Термин полуфинала плеј офа је 28. или 29. јун.

М. М.

